["सृष्टिज्ञान" संपादकमंडळाच्या योजनेनुरूप बनविलेला]

पारिभाषिक शब्दसंग्रह

(पदार्थविज्ञान)

संपादकः—
प्रिन्सिपाल गोपाळ रामचंद्र परांजपे,
एम्.एस्‌सी., एफ्.एन्.आय्, आय्.ई.एस्., जे.पी.
पदार्थविज्ञानाचे प्राध्यापक,
सहसंपादक, 'सृष्टिज्ञान,'
रॉयल इन्स्टिटयूट ऑफ् सायन्स, मुंबई.

मुंबई

१९३९

किंमत १ रुपया

प्रकाशकः—प्रिन्सिपाल गोपाळ रामचंद्र परांजपे,
संपादक " सृष्टिज्ञान "
रॉयल इस्टिट्यूट ऑफ सायन्स, फोर्ट, मुंबई.

मुद्रकः--विठ्ठल हरि बर्वे,
आर्यभूषण प्रेस, ९१५।१ भांबुर्डा पेठ, पुणें ४.

पारिभाषिक शब्दसंग्रह

(पदार्थविज्ञान)

शास्त्रीय ज्ञानप्रसारास शास्त्रीय ग्रंथोत्पादनाची व शास्त्रीय ग्रंथलेखनास शास्त्रीय परिभाषेची आवश्यकता असते. याच्या उलट शास्त्रीयज्ञान-प्रसारानें शास्त्रीय वाङ्मयाची व अशा शास्त्रीय वाङ्मयांतून शास्त्रीय परिभाषेची उत्पत्ति होऊं शकते. आणि वृक्षबीजन्यायानें शास्त्रीय वाङ्मयां-तून परिभाषानिर्मिति का शास्त्रीय परिभाषेनंतर वाङ्मयोत्पत्ति या कोड्याचा उलगडा करणें अशक्यप्राय आहे. आधुनिक शास्त्रांची ओळख मराठी भाषेला नसल्यानें पुष्कळ शास्त्रीय कल्पनांचें वर्णन प्रचलित मराठी शब्दसंग्रहानें करणें जड जातें व म्हणून पारिभाषिक शब्द बनवून नंतर शास्त्रीय लेखनास सुरुवात करणें हा जसा एक मार्ग आहे त्याप्रमाणेंच शास्त्रीयलेखनाच्या ओघांत सुचतील ते शब्द वापरून परिभाषा निर्माण करणें हा दुसरा मार्ग आहे. या दोन मार्गांपैकीं दुसरा मार्ग "सृष्टिज्ञान" मासिकानें स्वीकारला आहे. यांत पुष्कळदां असें होतें कीं, एकाच शास्त्रीय शब्दाला अनेक लेखक अनेक शब्द वापरतात; पण अशा अनेक शब्दां-तूनच समर्पक शब्दाच्या निवडीचा संभव जास्त. भाषेंत शब्द रूढ होण्या-पूर्वीं निरनिराळ्या प्रसंगीं त्याचा उपयोग झाला म्हणजे त्याचा अर्थश्लेष नीट लक्षांत येतो व एकाच शब्दाचे भिन्नभिन्न अर्थ व एकाच अर्थी योजलेले भिन्नभिन्न शब्द लेखनांत गोंवले गेले म्हणजे शास्त्रीय भाषेला कृत्रिमता येत नाहीं.

मराठी शास्त्रीय परिभाषा संकलित करण्याचा सर्वांत मोठा प्रयत्न प. वा. रानडे यांच्या शब्दकोशांत (१९०३–१९१६) निदर्शनांत येतो. हा प्रयत्न फारच यशस्वी झाला ह्याबद्दल तो शब्दकोश वापरणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीला खात्री आहे. परंतु कोशकारांनीं त्यावेळींच सुचविले होते कीं, पंचवीस वर्षांत शास्त्रीय वाङ्मयांत पुष्कळ वाढ होईल व तदनुरूप बराच फेरफार करणेंही अवश्य होईल.

गेल्या अकरा वर्षांत सृष्टिज्ञानांत जे शास्त्रीय लेख प्रसिद्ध झाले आहेत त्यावरून दिसून येईल की कांही लेखक मोठ्या दक्षतेनें पारिभाषिक शब्द टाळण्याचा प्रयत्न करितात, तर कांहींना आपल्या लेखांना संस्कृतप्रचुर अशा सुंदर पण किंचित् दुर्बोध शब्दांनीं शोभविणें आवडतें. कांहींना किंचित् ग्राम्य वाटणाऱ्या पण सुबोध घरगुती शब्दांची आवड दिसते तर कांहीं स्वैरतेनें वेळेवर सुचेल ती परिभाषा वापरतात. अशा वैचित्र्यपूर्ण लेखनांत मंथन करून निवडलेला शब्दसंग्रह सर्वमान्य होवो वा न होवो, पण तो पूर्वग्रह दूषित आहे असें कोणीही म्हणूं शकणार नाही. उलटपक्षीं या शब्दसंग्रहांतील जे शब्द लोकप्रिय होऊन भाषेंत रूढ होतील त्यांचें अर्थगौरव, त्यांची उपयुक्तता व त्यांची आयुर्मर्यादा केव्हांही अधिक ठरण्याचा संभव जास्त.

सृष्टिज्ञान मासिक जन्मास येण्यापूर्वीच्या व सृष्टिज्ञानाशीं समकालीन लेखकांनीं उपयोगांत आणिलेला शब्दसंग्रहही भाषेंत रूढ होत आहे. किंबहुना प्रो. बाळाजी प्रभाकर मोडक, व श्री. शंकर बाळकृष्ण दीक्षित यांनीं वापरलेले बहुतक शब्द आजच भाषेंत रूढ आहेत. त्याप्रमाणेंच शालोपयोगी पुस्तकें व महाराष्ट्र परिभाषा मंडळाचा शब्दकोश, विज्ञानबोध,. रानडे शब्दकोश इत्यादि अनुसंधान-ग्रंथ यांतही बराच शब्दसंग्रह आढळतो. या शब्दसंग्रहांतील, पदार्थविज्ञान विषयांतले व त्यासंबंधांत येणारे गणित, यंत्रशास्त्र व ज्योतिषविषयक शब्द संकलित करून ते कोशस्वरूपांत छापले तर लेखकांना उपकारक होतील अशा समजुतीनें हा शब्क्ष्संग्रह तयार केलेला आहे. एकाच इंग्रजी शब्दाला एक अगर अनेक पर्याय कोणते आहेत, व कोणी वापरले आहेत ते दर्शविणें एवढाच या संग्रहाचा हेतु. त्यांपैकीं एकाद्या विविक्षित शब्दांची अगर शब्दसमूहांची शिफारस करण्याचा संग्रहकारांचा हेतु नाहीं. त्याचप्रमाणें संग्रहांत नसलेले कांहीं उत्कृष्ट शब्द संग्रहकारांच्या नजरेस न आल्यानें संग्रह अपूर्णही ठरेल. पण त्यामुळें त्याची उपयुक्तता कमी होत नाहीं. निदान संपूर्ण संग्रह प्रसिद्ध करूं इच्छिणाऱ्याला अर्ध्या मार्गावर नेल्याचें श्रेय तरी या संग्रहाला लाभेल.

या पुस्तकाच्या प्रकाशनासाठीं देणगी देऊन साहाय्य केलें त्याबद्दल लेखक मुंबई विश्वविद्यालयाचा आभारी आहे.

या शब्दसंग्रहांत ज्यांच्या लेखनाचा उपयोग केला आहे त्यांचा अनुक्रम येणेंप्रमाणें—

१ श्री. देशपांडे, पाटणकर, परांजपे —प्राथमिक विज्ञान, भाग १-२
२ श्री. प्रभाकर यशवंत परुळेकर —विज्ञान परिचय, भाग १-२-३
३ श्री. रामचंद्र गोविंद श्रीखंडे —विज्ञान प्रवेश, भाग १-२-३
४ श्री. मल्हार विनायक आपटे —शालोपयोगी वास्तव
५ श्री. श्रीपाद सखाराम पेंढारकर —सृष्टशक्तिशास्त्र व रसायनशास्त्र
६ श्री. वसंत सिताराम वैद्य —वास्तव व रसायन
७ कै. बाळाजी प्रभाकर मोडक ... ...
८ महाराष्ट्रीय परिभाषा मंडळाचा शब्दकोश
९ महाराष्ट्रीय ज्ञानकोश
१० विज्ञान बोध (संपादक श्री. श्रीपाद महादेव माटे, पुणें).
११ रानडे शब्दकोश
१२ रूढ शब्द
१३ सहज सुचलेले शब्द
१४ इतर भाषांतील शब्द
१५ सृष्टिज्ञान मासिकांतील लेख.
१६ आक्सफर्ड पारिभाषिक शब्दकोश १९३९

या शब्दसंग्रहांत प्रथम इंग्रजी शब्द व त्यापुढें कोशपद्धतीप्रमाणें एक अगर अनेक मराठी पर्याय दिले आहेत व त्या पर्यायाशेजारीं कंसांत वरील अनुक्रम अंक टाकला आहे. एकच शब्द जास्त ठिकाणी वापरलेला आढळल्यास ते सर्व अनुक्रम अंक त्याच्यासमोर घातले आहेत.

संग्रह एकत्रित करतांना श्री. रा. गो. श्रीखंडे (अक्कलकोट), श्री. श. वि. गोखले, (पुणें) व श्री. प्र. य. देशपांडे, (मुंबई) यांनीं अत्यंत उत्साहानें, परिश्रमपूर्वक शब्दांची निवड करून त्यांची मांडणी करण्याचें कामीं बहुमोल साह्य केलें हें येथें नमूद करणें अवश्य आहे.

मुंबई
फेब्रुवारी १९३९

गोपाळ रामचंद्र परांजपे

पारिभाषिक शब्दसंग्रह

(पदार्थविज्ञान)

Aberration–चलन विचलन (१५) प्रच्यवन (८) अपायन (११) (१६)
Abinitio–मूलतः, मुळापासून (१५)
Abnormal–विलक्षण (१५) अवगुणी (१२) प्रमाणातीत (११) असाधारण (१६)
Absolute–निरपेक्ष, स्वतंत्र केवळ, मूळ (१५) केवल (११) (१४)
Abrasive–घर्षक पदार्थ (१५)
Abscissa–भुज (१५) कोभुज (११)
Absolute expansion–खरें प्रसरण, शुद्ध प्रसरण, सत्य प्रसरण, केवळ प्रसरण (बिस्तार) निरपेक्ष प्रसरण, स्वयंभू प्रसरण (१५)
Absolute motion–खरी गती, सत्य गती, निरपेक्ष गती, शुद्ध गती, केवळ गती (१५)
Absolute scale of temperature–शुद्ध उष्णमान, केवल उष्णमान केल्व्हिन उष्णमान, मौलिक उष्णमान, मूलभूत उष्णमान (१५) पूर्ण स्केल (१७) शुद्ध तपावलि, (१३) मौलिक तपावलि (८) केवल उष्णमानमापक (९)
Absolute temperature–शुद्ध, केवल, मूलभूत, मौलिक, केल्व्हिन उष्णमान (१५) O तपमान (१३) निरक्षेप तपमान (१०) मूल उष्णमान (९) मौलिक तपमान (८)
Absolute unit–मौलिक एकक, मूलभूत एकक, जागतिक एकक, शुद्ध एकक, (१५) मौलिक एकध्येय (१२)
Absolute zero–केवल शून्य तपमान (उष्णमान), शुद्ध शू. उ, केल्व्हिन शू. उ, मूलभूत शू. उ, (१५) आत्यंतिक शून्य (१०) मौलिक शून्य (२), (३) केवल शून्य (७) मूल शून्यांश स्थान
Absorber–शोषक (१५), (३), (७) (११) (१६)
Absorption–शोषण (१५), (३), (७) (१४), जिरणें, लोप (१५), ग्रहण (९)
Absorption coefficient–शोषणांक, शोषण गुणक, शोष, शोषणा (१५)
Absorption lines–तमरेषा (१५) (also dark lines) काळ्या रेषा (१५)
Absorption power–शोषणा, शोषकता, शोषकत्व, शोषण शक्ति, (१५) ग्राहक शक्ति (९)

Absorption spectrum–शोषणजन्य वर्णलेख (किंवा वर्णावलि, रंगावलि रंगपट, वर्णपट) (१५), विलुप्ति चित्रपट (२)

Accelerated–क्रमवर्धिष्णु (१५) वेगवर्धित (११) प्रवेगित (१४)

Acceleration–वेगगति, वेगवर्धन (१५), प्रवेग. (२) (३) (४) (६) (७) (१४) (१०) (१५) गतिवर्धन (११) प्रगति (१)

Accelerator–प्रवेगकारक, वेगवर्धक, धांव दांडी (१५) (१३) (१४) मदतनीस (१५)

Accessory–आनुषंगिक भाग, परिवार, उपांग (१५) जोडवस्तु (११)

Accident–उत्पात (१५)

Accord–अनुरोध (१५) एकसूर स्वरमेळ (११)

Accumulation–एकीकरण, साकल्य (१५) संचय (११)

Accumulator–आशय, संग्राहक, कोठी, खजिना, कोष (१५) विद्युत संचायक, विद्युत् संग्राहक, विद्युत्धर, विद्युत् कोष, संचायक, उपविजेरी, संग्राहक बॅटरी (१५) (१३), संचायक वीजापात्र (२) प्रवाही विद्युत् संचायक (३) संचायक (७) (११), संचायक विद्युत् माला (९), प्रायु, प्रायुविजेरी (८)(१६), संग्राहक कोश (१४)

Accuracy–निश्चितपणा (१५) तंतोतंती (११)

Accurate–काटेकोर, काटेतोल, बिनचूक, सूक्ष्म, बरोबर शुद्ध (१५)

Achromatic–वर्णदोषहीन (९) एकवर्ण-योजी (१५) (१४) अच्युत (८) निरग (११)

Achromatism–निरंगता (११)

Acid–आम्ल, अम्ल, ॲसिड (१५) (११)

Acid, sulphuric–तेजाब, तेजाप, सल्फ्यूरिक ॲसिड, सल्फ्यूरिक आम्ल (१५) तेजाब, तेजाप (१२)

Acidulated–ॲसिडयुक्त (१५)

Acoustics–ध्वनि लक्षणें (१) ध्वनिशास्त्र (११)

Act–कार्य करणें (१०)

Actinic rays–रासायनि किरण (२) विकारक किरण (१५) (११) (१६), तेजोद्दिपक किरण (१४)

Actinium–ॲक्टिनियम (१५), आक्तिन (९)

Actinium series–ॲक्टिनियम आवली, ॲक्टिनियमची प्रजा, ॲक्टिनियमची श्रेणी, ॲक्टिनियमची माला (१५), आक्तिन माला (९)

Action-क्रिया, कार्य, कर्म, संक्रिया, संक्रांति, एकंदर क्रिया, एकंदर शक्ति-क्षय. क्रांति (१५) क्रिया (१) (११) (१४) गति (१५) आघात (७) क्रिया (९), (१०)

Action at a distance-दूरत. क्रिया (१५)

Action, chemical-रासायनिक क्रिया (९)

Action, least-लघुतम क्रिया, कार्य, कर्म, संक्रिया (१५)

Action, line of-कार्यरेषा, क्रियेची दिशा (१५)

Action, mechanical-यांत्रिक क्रिया (९)

Action, quantum of-शक्तिपुंज, एच, प्लांकचा स्थिरांक (१५) क्रियापुंज, कार्यपुंज, संक्रियापुंज, संक्रांतिपुंज, क्रांतिपुंज (१३)

Activated-प्रेरित

Active-सबळ, क्रियावान्, कार्यक्षम, तत्पर (१५)

Active, optically-प्रकाश संवेद्य (१३)

Activity-तत्परता, कार्यकारित्व, कर्तृत्त्व (१५) कार्यशक्ति (११)

Actual-साक्षात् (१५) वास्तव (१५)

Acute-लघु (८)

Ad absurdum-आपार्थ (८)

Adaptor-प्रतियोगी (१५)

Additive process-मिश्रण पद्धति (१५)

Adequate-पुरेसे (१५)

Adhesion-चिकटणें, बिलगणें, भिडणें, संलग्न होणें (१५) विषमाकर्षण (१) (१६) संलग्नता (१६), (२), (१४) (७) चिकटण्याचा धर्म (३) अनुषंग (४) आसक्ति (६)

Adiabatic-समोष्म, समोष्णता-धर्मी, रक्षितोष्म, अचलोष्म (१५) असंक्रम (८) उष्णावरोधिक (११) अताविक (१४)

Adjacent-संलग्न, समीप, जवळचे (८) (११)

Adjustment-संयोजना (१५) संस्थापन (११)

Adsorption-मीलन (१५) अंतःशोषण (१३) उपशोषण (८)

Advancement-वर्धन (१५) संवर्धन (११)

Aerated water-वायुयुक्त पेय (१५)

Aerial-(१) आकाशक, हवाई तार (१५)(२) हवाई, वैमानिक, वातावरणांतील (१५) वायुतार (दे. सह्याद्रि). (१५) हवाई (१५) आकाशीय (८)

Aerial, frame–चौकटीचे आकाशक, बांधीव आकाशक,

Aerial, L–' एल ' आकाशक (१५) एकांगी आकाशक (१५) एक बाहु आकाशक (१३)

Aerial, T–' टी ' आकाशक (१५) दुहेरी आकाशक द्विभुज आकाशक (१३)

Aero-dynamics–वायुगतिशास्त्र (११)

Aero-Engine–एअरो इंजिन, विमानाचें इंजिन विमानाचें इंजिन (१५) विमानाचें गतियंत्र खेंचराचें यंत्र (१३)

Aeronautics–विमानशास्त्र (११)

Aeroplane–विमान (१५), (१), (२) (१४) आकाशयान (१५) पंख्याचें विमान (१५) वियान (३) (४)

Aether–ईथर (१) इंधक (९) संवह (८) तेजोवहतत्त्व (११)

Affinity–योग, सख्य, सख्यभाव, सहभाव, सहानुभाव, अनुभाव (१५) स्नेह, स्नेहभाव (१२) भाव, संयोगक्षमता (१३) स्नेहाकर्षण, (११)

Agate–गारेचा दगड (१५) अकीक (८) (१४)

Ageing–पकवणें (१५) मुरवणें (११)

Aggregation–थवा (१५) समुदाय (११)

Agonic lines–अकलन रेषा, अचल रेषा, स्थिर रेषा (१५) शून्य कलन रेषा (१३) अकोणरेषा (११)

Air–conditioning–नियंत्रित हवामान (१५) हवामान-नियंत्रण (१३)

Air-current–हवेचा झोत

Air-gun–हवाई बंदुक (१५)

Air-pressure–हवेचा दाब. (९) (१५) हवादाब (१५) (१४)

Air-pump–हवेचा पंप, हवाई पंप, हवेचें दाबयंत्र, हवेचें शोषयंत्र (११) हवापंप (१) वाताकर्षक पंप (२), (३), (६), (७), (११) (१४)

Air-resistance–हवेचा विरोध, हवेचा प्रतिबंध (९)

Air-ship–वात नौका (१५) हवाई जहाज (१), (३) (१४) वायु नौका (२), (४)

Air-tight–वाताभेद्य (३) हवाबंद (१), (६) हवाचुस्त (१४)

Alcohol–अल्कोहोल, अल्कोहल, (१५) कोहल (१३) मद्यार्क (१५) (११) (१६), अल्कहल (९)

Aldeberron–अल्डेबेरॉन्, रोहिणी योगतारा (१५)

Alfa rays–अ किरण (९)

Algebra–बीज गणित (१५) (११) अव्यक्त गणित अलजिबर (आरबी)

Algebraic–बैजिक, बैज्य, बीज (१५)
Algebraic quantity–अव्यक्त संख्या, बीज संख्या (१५)
Alignment–जुळणी (१५)
Alkali-like elements–अल्कली सारखीं मूलतत्त्वें, अल्कली प्राय मूलतत्त्वें, अल्क प्राय मूलतत्त्वें (१५)
Alkaline–अल्कवत् (१५)
Alkaline earth–अल्कयुक्त माती, मृत्तिका (१५) पार्थिव अल्कली (११)
Allotropic–अनेकरूप (१५) (११) (१६), (with modification) रूपभेद (८)
Allotropy–अनेकरूपत्व (१५) अनेकरूपता (११)
Alloy–धातुमिश्रण, मिश्रधातु (१५) (१४) संकर (८)
Alluvial–पुळणीचा (८)
Alpha particles–आल्फा कण, हेलियम गर्भ, हेलियम केन्द्र (१५)
Alpha particles (nuclear)–केन्द्रीय, केन्द्रस्थ गाभ्यांतलें, गर्भांतलें, मध्यांतलें आल्फाकण (१५)
Alpha rays–आल्फा किरण, हेलियम किरण, धन किरण (१५) अ–किरण (९)
Alternate–व्युत्क्रम (८) (११) (१४)
Alternating current–आल्टरनेटिंग करंट ए. सी., लहरी रूप, वर्तित प्रवाह, उलट सुलट प्रवाह (१५) लहरी प्रवाह (१३) उलट सुलट प्रवाह (१) (१४) विपर्यामी, ये. जा., (१५) (१४) यातायातिक प्रवाह (८) दिशाबद्दल प्रवाह (३)
Alternation–अयन, अग्रायण (८) परस्परानुगमन (११)
Alternation law (Rydberg's)–रिडबेर्गचा आंतरलोपी नियम (१३)
Alternative–अन्यपक्ष (१५)
Alternendo–एकांतर प्रक्रिया (८)
Altitude–उंची (१५) (११) उच्चता (१४)
Altitude of star–शर (१५)
Alto–उच्च (१५)
Alto-cumulus–मळभी (१५)
Alto-stratus–दाट काळसर ढग (१५)
Amalgam–पारद मिश्र, पारद मिश्रण (१५) (११) (१६)
Amber–वजरबट्टू (१५) अंबर (१), (९) केरबा (१४)
Ambiguons–संदिग्ध (१५) (११)
Ammeter–आंपेअर मापक. ओघ मापक, प्रवाह मापक, आंपेअर दर्शक (१५) ओघ मापक (८) ॲमिटर (१४)

Ammonia–अन्न (९)
Ammonium chloride–नवसागर (१५)
Amorphous–अस्फटिक अस्फूट, निराकार, पिठूळ, बिन रवाळ (१५) अनाकृति (१५) अरवक, बिन रवाळ (८) अस्फटिक (१४) (१६),
Amount of matter–द्रव्य (१०)
Ampere–आंपेअर (१५) (११) ओघ (८)
Ampere balance–प्रवाहमापक तोल कांटा
Ampere-hour–ओघ तास (८)
Ampere's law–आंपेअरचा नियम (१५)
Amplification–वर्धन, पोषण, वृद्धि (१५) विवर्धन (८)
Amplification, H F.–उच्चकंप वर्धन, बहुकंप वर्धन, लघुकंप वर्धन, सूक्ष्मकंप वर्धन, सूक्ष्मांदोल (१५)
Amplification L F –नीचकंप, स्थूलकंप, वर्धन (१५)
Amplifier–वर्धक (१३) पोषक (१५) ॲम्प्लिफायर (१५)
Amplifying valve–वर्धक झडप, (१३) वर्धक कणदीप (१३) एकमार्गी वर्धक दिवा, (१५) ॲम्प्लि फाइंग व्हाल्ह (१५) एककल्ली दिवा (१५)
Amplitude–झोंका, विस्तार, झेप, उडी, मर्यादा, झोंक्याचा मोठेपणा (१५) वाव (१) आंदोलन विस्तार (२),(३) (१४) परिधि (७)आंदोलनाचा विस्तार (१०) उन्मेष, त्रिज्या (८) कंपविस्तार (११)
Analysis–विच्छेदन (१५) परिच्छेद (८) पृथक्करण (९) (१४) (१६), संशोधन (१०)
Analysis, qualitative–इदंत्ताकरण (८)
Analysis, quantitative–परिमाण पृथःक्करण (१५) ईयत्ताकरण (८)
Analytic–भेद प्रवण (१५)
Anchor escapement–अटक-सुटक, आंकड्याची अटक, नांगराची अटक(१५)
Anemometer–वायुवेगमापक (१५) (११) (१४)
Aneroid–आनेरॉईड (१५) (१) (१४) अनार्द्र (२) (११) निर्द्रव (३) (६) (७) द्रवहीन, अप्रवाही (७)
Angle–कोन, कोण (१५) (१४) कल (१५) कोना (८)
Angle of cut off–मर्यादा कोन (८)
Angle of declination–चलन कोन (२) (११) विचलन कोन (१४) (५) कलनकोन (११)
Angle of deviation–अपगम कोन (८) विचलन कोन (२) च्युतिकोन (११)

Angle of dip-निमजन कोन (२) कल कोन (५) (१६), नमनकोन (१४)
Angle of emergence-निर्गम कोन (१४)
Angle of friction-घर्षण कोन (१५) (१४) आधार कोन (१५) आधाराचा सीमाकोन (१३)
Angle of incidence-आपतन कोन (९) पतन कोन (१). (२), (३), (५), (११) (७) पतनांश, पतनकोन (२) (१४) आगत कोन (४) आगम कोन (८)
Angle of reflection-परावर्तन कोन (१), (२), (३). (५), (११), (१४) परागत कोन (४) परागम कोन (८)
Angle of refraction-वक्रीभवन कोन (२), (३), (५), (१), (१४) वक्रीभवनाचा कोन (१), परिगम, परिवर्तन कोन (८)
Angle of repose-आराम कोन, आधार कोन, स्थैर्य कोन (१५)
Angle of vision-दृष्टि-कोन (१३) दर्शन कोन (१५)
Angles, corresponding-सयुज कोन (८) अनुरूप कोन (११)
Angle, subtended-संमुख कोन (८)
Angstrom-एंगष्ट्रोम, कोट्यांश मिलीमिटर (१५)
Angular-कोनात्मक (१५) (११)
Angular momentum-भ्रमणजन्य प्रेरणान्तर (१३) भ्रमणजन्य परिबल भ्रमणांचें प्रेरणान्तर (१५) भ्रमणवेग (१३) परिवृत्ति (१०)
Angular motion-वक्रगति, कोनीय गति (१५) (११)
Angular points-कोपरे, कोनबिंदु (८)
Angular velocity-वक्रगतीचा वेग, वक्रगति, कोनीय वेग (१५)
Anharmonic-(१) दोलनानुसारी (२) प्रति-प्र-, प्रतियोगी- (१३)
Anhydrous-अजल, विजल, निर्जल (१६), (८)
Anion-धनप्रस्थमूलक (२)
Anisotropic-दिशापेक्षी गुणधर्मी (१५)
Anisotropy-दिशापेक्षी, दिशापेक्षीपणा, दिग्धर्म पक्षपात (१५)
Annihilation of space-स्थलोच्चाटन (१५)
Annual-वार्षिक (१५) (१४)
Annual cycle-वर्षचक्र (१५)
Annual variation-वार्षिक फेरफार, बदल, फरक (१५)
Annular-कंकणाकृति (१५) (१४)
Anode-धनाग्र, धनपत्र, धनपृष्ठ (१५) धनप्रस्त (२) (८) ॲनोड (१) पराग्र, धनवीजायक (८) धनध्रुव (११) (१४)

Anomalous–विषम, विशेष, असामान्य, अपवादभूत, अपवादात्मक, अपधर्मी, अवगुणी (१५) अपवादात्मक (२) (१४) नियमबाह्य (३) (११)

Antarctic–अतार्क्टिक (१५)

Antarctic circle–आंटार्क्टिक वृत्त (१५) दक्षिणध्रुववृत्त (११)

Antares–ज्येष्ठेचा योगतारा (१५)

Antenna–(१) आकाशक, हवाईतार (१५) वायुतार (दे. सह्याद्रि) आकाशीय (८) (२) संवेदनाग्र

Anthracite–दगडी कोळसा (१५)

Anthrapo-morphous–व्यक्तिबद्ध (१५)

Anti-clock-wise–अपसव्य (२) (३) (१४)

Anti-cyclone–प्रतिवातचक्र (१५) (११) प्रतिबंटोल (१४)

Anti-node–संक्षोभस्थान (८) विक्षोभस्थान (८)

Anti-parallel–प्रतिसमांतर, उलट सुलट (१५)

Aperture–भोंक, खिडकी (१५) दूरदर्शकव्यास (११) छिद्र (१४)

Apparatus–उपकरण, साधन, हत्यार, संजाम, सामग्री, पात्र (१५), (११), (१४) उपाकार, उपस्कर, उपाकृत (८)

Apparent–सकृद्दर्शन, आभास (१६) भ्रामक (१५) दृश्य (११)

Apparent velocity–दृश्यगति (१५)

Appearance–भास (१५) (११) रुप (११)

Appleton layer–ॲपल्टन आवरण (१५)

Appliance–प्रयुक्ति, (८) साधन (११)

Application–(१) योजना (२) संयोग, योग (१५)

Application, Point of–कार्यबिंदु, योगबिंदु, कार्यस्थान (१५) (११)

Applied–युक्त, अभियुक्त, नियोजित, व्यावहारिक (१५) (१४) वितियुक्त (१५)

A priori–मूलतः (१५)

Apron–मलवेष, मलवस्त्र (१५) (११) उपवस्त्र (१४)

Aquatic–जलस्थ (८) जलजन्य (११)

Aqueous–जलमय (१५) (११) जलसंभूत (८)

Arbitrary–चिकित्साहीन (१५) अनियंत्रित यथाकामी (११)

Arc–(१) चंद्रज्योत, ज्योत, विद्युत्ज्योत (१५) (२) कंस, कमान, वक्ररेषा (१५) वलय (१५) चाप, धनु (८)

Arc lamp–विद्युत्ज्योत, कंस दीप (१५) आर्चिक्य दीप (१५) (२) (४) कमानी दिवा (९)

Architecture–वास्तुशास्त्र (१५) वास्तुविद्या (११)
Arctic–आर्क्टिक (१५) उत्तरध्रुवसंबंधी (११)
Arctic circle–आर्क्टिक वृत्त (१५) उत्तरध्रुववृत्त (११)
Arcturus–स्वाती (१५) (११)
Area–क्षेत्रफळ, विस्तार (१५) क्षेत्र, क्षेत्रफळ (८), (९) (१४) (१६)
Argon–अर्गान (१५) ऑर्गन (९)
Argument–(१) प्रतिपादन, वाद, पक्ष, शहानिशा (१५). (११) (२) विकारी संख्या, विकारी संज्ञा पूर्वपक्ष-उत्तरपक्ष (१५) वादहेतु (११)
Arithmetic–अंकगणित (१५) व सर्व
Arithmetical progression–गणितश्रेढी (१५) गणितश्रेणी (१३)
Arithmetical quantity–व्यक्त संख्या (१५) अंक
Arm–बाहू (८) (२) भुजा (१) (७) (३) हस्तक (८) बाजू (५)
Armature–फिरवळें, भिरकें, चक्रवलय, ओघवलय, ओघवळें, प्रवाहवलय, फिरणारे चक्र फिरतें वलय (१५) धात्र (८) आर्मेचर (१) तारांचें जुडगे (२) (३) धारक (७) चुंबकरक्षक (१६)
Armature, drum–नळकांड्याचें भिरकें इ० (१५)
Armature, ring–कंकणाकृति (१५)
Artesian well–पार्थवापी (१५) कारंजाची विहिर (११)
Artificial radioactivity–कृत्रिम किरणोत्सर्ग (१५)
Artisan–कारागीर (१५)
Asbestos–तापत्राण (८)
Ascending order–वर्गप्रकृति (१३) उर्ध्वगामी (११)
Ascending power–घातांकक्रम (१३)
Asphalt road–डांबरी रस्ता (१५)
Aspirator–हवाशोषक (१६)
Assimilate–एकरूप होणें (१५) (११)
Association–संगति, सहवास (८) (११) संश्लेषण (८)
Assumption–गृहीत प्रमेय, प्रमेय (१५)
Astatic–अस्थिर, चंचल, विषम, विकारी (१५) (११) (१६)
Asteroid–ॲस्टरॉईड विश्वकण उल्का लघुग्रह (१५) (११)
Astronomical–खगोलिक (११) आंतरिक्ष ज्योतिर्षी (१५)
Astronomy–ग्रहगणित, ज्योतिर्गणित, ज्योतिःशास्त्र, ज्योतिर्विज्ञान, ज्योतिष, खगोलशास्त्र (१५) (१४)
Astro-physics–खगोल विज्ञान (१५) खगोलीक वास्तवशास्त्र, अंतरिक्ष ज्योतींचें वास्तवशास्त्र (१५)

Asymptote–स्पर्शान्तिका (१५) स्पर्शकल्परेषा, असंपातरेषा (११)
Athermanous–(उष्णतेला) अनिर्गम्य (८) उष्णाभेद्य (११)
Atlas–चित्रवही (१५)
Atmosphere–वातावरण, वायवेष्टण, वायुवेष्टण (१५) वातावरण (९) (१४) (१६)
Atmospheric electricity–वातावरणांतील विद्युत् (१५)
Atmospheric pressure–वातावरणाचा दाब (१५) (९) वायुभार (१५)
Atmospherics–वातावरणांतील खळबळी (१५)
Atom–परमाणु, अणु (१५) (१६), परमाणु (९) (११) (१४) अणु (१०) परमाणु (१) अणु, अणुक (८)
Atomic number–परमाणूचा क्रमांक (१५) परमाणुअंक (१४)
Atomic physics–परमाणु विज्ञान (१५)
Atomic system–परमाणु माला (१५)
Atomic theory–परमाणु वाद (९) (१५)
Atomic weight–परमाणु गुरुत्व (१५) अणुभार, लवभार (८) परमाणु भारांक (९) (१४) अणूचें वजन (१०)
Atomiser–कणकारक (१५)
Attraction–आकर्षण (सर्व) ओढ (१५) आकर्ष, आकर्षण (८) (११) (१४)
Attraction, chemical–रासायनिक आकर्षण (१०)
Attraction, electric–विद्युत् आकर्षण (१०)
Attraction, gravitational–गुरुत्वाकर्षण (सर्व)
Attribute–उपाधि (१५) निशाणी (११)
Audible–कर्णगोचर (१५) श्रवणगोचर (११)
Audition–श्रवण (१५)
Aurora Borialis–ऑरोरा बोरिआलिस, आरोरा (१५) ध्रुवप्रकाश, वैश्वानराग्नि, अरुणप्रकाश (१५) (११) सुमेरु ज्योति (९) (१४)
Autographic–स्वयंलेखक (१५)
Automatic–स्वयंप्रेरित (१५), (९) स्वयंसिद्ध, आत्मयत, आपोआप चालणारें (१५) आत्मचालक (११) स्वयंचल (१६)
Auxonometer–वर्धमानमापक यंत्र (१५)
Avalanche'–बर्फाचा लोट (८) हिमावसरण (११)
Average–सरासरी साधारण (१५) (११) (१४)
Average velocity–सरासरी वेग, साधारण वेग, स्थूल वेग, वेगाची सरासरी, वेगाचें स्थूलमान (१५)

Aviator-वैमानिक (१५)
Avoirdupois-अव्हार्डुपॉईज
Axiom-गुरुमंत्र (१५) निर्वाहक, प्रत्यक्षप्रमाण, स्वयंसिद्ध (८) (११)
Axis-अक्ष, आंख, आस, कणा मध्यरेषा (१५) अक्ष (८), (९), (१०) (१४)
Axis of inertia-जडत्वाचा अक्ष (आंख, आंस) भाराचा अक्ष (आंख, आस) भ्रमणालस्याचा अक्ष (आंख, आस) भ्रमणभाराचा अक्ष (आंख, आस) परिभाराचा अक्ष (आंख, आस) (१५)
Axis of projection-प्रक्षेपाक्ष (१५)
Axis of rotation-भ्रमणाक्ष, फिरण्या चा आंस, कणा इ (१५)
Axle-आंख (१५) कणा (१)
Azimuth-समांश (१५)

Back E M F -प्रति प्रेरणा (१५)
Back ground-पार्श्वभाग (१५)
Back pressure-प्रतिदाब, उलट दाब (१५)
Bad conductor-रोधिक (१५) मंदवाहक (९) (१४)
Bakelite-बेकेलाईट (१५)
Balance-तराजू, तागडी, कांटा तोल कांटा तोल, समतोल वटाव (१५) शिल्लक, ताजवा (९) तराजू (१) तोलनी, तोलकांटा (८)
Balance arm-तोलक (१५)
Balance room-तोलखोली, तोलनशाला (१५) तुलनालय (८)
Balance, spring-ताण कांटा, वजनाचा कांटा, स्प्रिंगचा कांटा (१५) स्प्रिंग बॅलन्स (९) ताण कांटा (१) (८) दाब कांटा (८)
Balance, torsion- पीळ कांटा, पीळ तागडी, धाग्याचा कांटा (१५)
Balance wheel तुलाचक्र (११)
Balancer-समतोलक (१५)
Balancing-स्थैर्य, समतोल, समतोलपणा, (इंजिनाचा) संथपणा (१५)
Balancing column-तोलकस्तंभ (१५), (५)
Ball-गोळा (१५)
Ball and socket-वाटी गोटी (चा सांधा) खीळ (१५)
Ball bearing-बॉल बेअरिंग (१)
Ball lightening-कंदूक विद्युत (१५)
Ballast-खडी (८) निरम (२, ३)
Ballistic galvanometer-आंदोलन कारी प्रवाहदर्शक, झोक्याचा प्र. द., चंचल प्र. द., अनिरुद्ध प्र. द. (१५)

Balloon–विमान, फुगा, बलून, (१५) वातनौका (१५) बलून, फुगा (१) (१४),
Balmer formula–बालमरचें सूत्र (१५)
Band–पट्टा, रंगपट्ट, वर्णावलि, वर्णपट (१५) गण (११)
Band, degraded–खंडित वर्णपट, अंधुक व प. (१५)
Band, double–दुहेरी वर्णपट (१५)
Band head–वर्णपटाचें टोंक, शीर्ष (१५)
Band, rotation–भ्रमणजन्य वर्णपट (१५)
Band, rotation vibration–भ्रमण–कंपनजन्य वर्णपट (१५)
Band spectrum–वर्णपट, रंगपट, पट्ट्याचा वर्णलेख, अखंड वर्णावलि (१५) खंडित वर्णाली (८) गणपट (११)
Band, vibration–कंपजनन्य वर्णपट (१५)
Band, interference–निग्रह रेषा (१०)
Bar–गज, पट्टी (१५) दंड (१४)
Bar magnet–चुंबक पट्टी (१५) (१) व सर्व
Bar and yoke–जूं कणा (१५)
Barium–बेरियम (१५)
Barograph–वायुभार आलेख (१५) भारलेखक (११) वायुभार लेखक (१४)
Barometer–वायुभारमापक भारमापक (१५) (७) (१४) वायुभारमापक यंत्र (९) वायुभारमापक (१०), (२) (३) (६) हवादाबमापक (१) दाबमापणी (४) भारमापक (८) (११)
Barometer, statistical–गुरुत्वमूलक वायुभारमापक (९)
Baroscope–हवामापक ताजवा (९) बॅरॉस्कोप (१) (२) (३) दाब–रेखाटी (४) भारदर्शक (७) (११) वायुभारदर्शक (१४)
Barrel–पिंप (१५) (११)
Barrier, potential–अवरोधक अधिष्ठान, अवरोधक स्थानीय, स्थानीयजन्य अवरोध, स्थानीयावरोध, अधिष्ठानजन्य अवरोध, अधिष्ठाना-वरोध (१५)
Basalt–काळवत्री, मुरुम (१५)
Base (chem)–भस्म (१५) (११) (१६)
Base–चबुत्रा, बैठक, पायथा, ठिय्या, तळ, बूड, पायठाण, आधार, घोडा, मुख्य घटक (१५) (११)
Basic (chem)–भस्मधर्मी, अम्लसंयोगी, बेसिक (१५) भास्मिक (११)
Basic–मूलभूत, प्रमाण, (मूळ)

Basin–पात्र (१५) तसराळें (११)
Basis–पाया (१५) (१५)
Bath–स्नान, भिजविणें, कुंड, कुंडी, आवरण, तापक (१५) पाणचूल (११)
Bath, water–जलतापन यत्र (९)
Bathysphere–बॅथीस्फियर (१५)
Battery–बॅटरी, विजेरी, विद्युत् घट, विद्युत् संचायक (१५) चल विद्युत घटमाला विद्युत माला (९) (११) बॅटरी (१०), (३), बीजापात्र-माला (२) विजेरी (४), (५) कोषमाला (१४)
Battery, high tension–उच्चदाब बॅटरी, मोठी बॅटरी, सबल बॅटरी (१५)
Battery, low tension–कमदाब बॅटरी, छोटी बॅटरी, दुर्बल बॅटरी (१५)
Bauxite–बॉक्साईट (१५)
Beaker–पंचपात्र, चोंचपात्र (१५) पेला (११)
Beam–वांसा, तुळई (१५)
Beam of light–शलाका (१५) किरण (११) किरणजुध (१४)
Bearing–तुंबा, कुसू, बेअरिंग (१५)
Beat–आघात, पडिन, स्फुरण, झंकार, झमझमा, तारणमारण (१५) कलह (८) स्वरकंप (१४)
Beat method–आघात पद्धति (१५)
Beat note–आघात सूर (१५)
Beat time–ताल (१५)
Beckmann thermometer–बेकमान उष्णमापक (१५)
Becquerel rays–बेकेरल किरण (१५)
Bed–स्तर (१५)
Behaviour–वर्तन (९) वागणूक (१)
Bell jar हंडी (१) घंटाकार पात्र, (१४)
Bellows–भाता, भात्या (१५)
Belt–पट्टा, प्रदेश, कटिबंध (१५) (१४)
Bend–झुकणें (१५)
Bending–बांक, वांकण, वळण (१५)
Benzene–बेन्झीन (१५)
Beta particle–ऋणकण, बीटा कण, ऋणविद्युतकण (१५)
Beta rays–बीटाकिरण, ऋणकिरण (१५) ब किरण (९)
Beta rays, primary–मूळचें बीटा किरण, मूळचें ऋणकिरण, जनक ऋण किरण (१५)

Beta rays, secondary–दुय्यम ऋणकिरण, गौण ऋणकिरण, ऋणकिरणजन्य ऋणकिरण (१५)

Betelgeuse–पुनर्वसु, मृगाचा योगतारा, ब्रह्महृदय, बेटलगूज (१५) आर्द्रा, मृगराशींतील तेरावा तारा (११)

Bias–पूर्वग्रह (१५)

Bias, grid–जालग्रह, जालभार (१५)

Bicarbonate of soda–बाय कार्बोनेट ऑफ सोडा, बोरॅक्स, टाकणखार, सोहागा (१५)

Billion–(१०¹²) दशकोटि (अमेरिकन) शंकु (इंग्रजी) महापद्म (११), (१५)

Binding–बंधन (१५)

Binocular–दुनेत्री दुर्बीण (१५) दुडोळी (११) द्विनेत्री दूराचिन (१४)

Bisect–दुभागणें (१५)

Bit–भाग, तुकडा, अंश, टोंक, आरी, अन्नी (१५)

Bitumen–डांबर

Bituminous cool–डांबरी कोळसा, बिटुमिनस कोळसा (१५)

Black-body–पूर्णशोषक वस्तु (पदार्थ) (१५)

Black body radiation–पूर्ण तेज, पूर्ण उत्सर्ग (विसर्ग) पूर्ण किरण, पूर्ण प्रकाश लहरी, सर्व कंप तेज (१५)

Blacking–काजळ (१५)

Blast–झोत (१५)

Blast furnace–झोत भट्टी (१५)

Bleach–ओपवणें, रंगहीन करणें, विटणें (१५)

Bleeder–प्रवाहकारक, ओघकारक (१५)

Blending–मिश्रण (१५)

Blind–अंध (१५)

Block–ठोकळा (१५) अडवणें, रोखणें, रोधन, अवरोधन (१५)

Blocking layer–रोधक आवरण (१५)

Blow–घांव (१५) फुंकणें (१५)

Blow-off valve–उडझडप

Blow pipe–फुंकणी (१५), (९)

Blue blind–नीलांध (१५)

Blunt–बोथट, अनिशित (१५)

Blurred–पुसकट (१५)

Board–फळा, फळी, फलक, पान, तक्ता (१५) मंडळ, समिति (१५)

Body–वस्तु (९) पदार्थ (१)
Body at rest–स्थिर वस्तु (९) स्थिर पदार्थ (१)
Body in motion–गतियुक्त वस्तु (९)
Body, falling–पडणारी वस्तु (९)
Body, floating–तरंगणारा पदार्थ (९)
Boiled oil–बैल तेल (१५)
Boiler–बंब, बॉयलर, उकाळें (१५) तापक (९), (२), (७), बंब (१), (१४)
Boiler horse power–बंबाचें अश्वबळ, वाफेचें अश्वबळ (१५)
Boiling–उकळी, उकळी फुटणे (१५), उकळणें (९), विप्लवन (२), उत्कलन (३), (५), (१४), कढणें (६), (७)
Boiling point–उत्कलन बिंदु,– उ, सीमा, उ. मर्यादा (१५) (१४) उत्क्वथन बिंदू (९), उकलण्याचा बिंदु (९), (१)
Boiling temperature–उकळण्याचें उष्णमान (९) उकळण्याचें तपमान (१०)
Boiler tube–बंबाची नळी (१५)
Bolometer–विद्युतरोधित उष्णमापक, विजेचा उष्णमापक, उष्णताजन्य उष्णमापक, उष्णविद्युतमापक (१५)
Bolt–बोल्ट, बोलट, खिटी (१५)
Bomb–बॉंब, बॉंबगोळा, कुलपी गोळी (१५)
Bomb calorimeter–कवचधारी उष्णमापक (१५)
Bombardment–भडिमार, वर्षाव, मारा (१५)
Bond–बंधन, दावण (१५)
Boom rang–बूम रॅंग (१५)
Borax–बोरॅक्स, टांकणखार, सोहागा (१५), सवागी (११)
Border–किनार (१५)
Bore–आंतला व्यास, भोंक, केंन्द्र, वेज (१५)
Boss–बशिड (८)
B. O. T Unit–बोर्ड ऑफ ट्रेडचें एकक, एकध्येय (१५)
Bottom–तळ, बूढ (१५)
Boundary–सीमा (१५)
Boundary conditions–सीमास्थिति, सीमाधर्म, मर्यादा, सीमाविधेय (१५)
Bow–धनुकली, गज, धनुष्य, गज फिरविणें, (जहाजाची) नाळ (१५)
B. Th. Unit–ब्रिटिश थर्मल एकक (१५)
Bounce–उशी (१५)
Boyle's Law–बाइलचा नियम (१५)

Braced–तणाव्याची, पक्की (१५)
Brake–रोधक, रोखण, ब्रेक (१५), गतिस्तंभक (९), गतिप्रतिबंधक (२), ब्रेक (३), खरडी प्रतिबंधक (७)
Brake horse power–उपयुक्त अश्वबळ, गतिदायक अश्वबळ (१५)
Brad–बोर्थि (१५), सुरसें (१३)
Braun tube–ब्राऊन नळी (१५)
Brazing–डांख करणें, झाळणें, डागणे (१५)
Break–भंग, भंगणें, खड, त्रुटि, फूट, खळ, स्खलन (१५), वियोग पावणें (९), विघटन होणें (१०)
Breakage–फूट, फाटतूट (१५)
Breaking–विघटन (१०)
Breaking drop theory–बिंदुप्रभेद कल्पना (१५)
Breaking of atom–अणूंचें विघटन (१०)
Bridge–पूल, घोडा, घोडी (वाद्याचा), पडदा व्यूह, धनु (१५) ६
Bridge, meter–मीटर लांबीची रोध धनु (१५)
Bridge, permeability–गम्यमापक व्यूह, गामनमापक व्यूह, ग्रासमापक व्यूह (१५)
Bridge, suspension–टांगता पूल, आधांत्री पूल, झुलता पूला, झोला (१५)
Bridge, swing–झूला (१५)
Bridge floor–पुलाची सडक (१५)
Bright–तेजस्वी, तीव्र, प्रखर, तेजाळ, चकचकीत, लखलखीत, भडक (१५)
Brightness–उजळपणा, उजळाई, तेज, तेजस्वीपणा दीप्ति, चमक, चकाकी (१५), भास्वरता (८)
Brittle–ठिसूळ (१५) व सर्व
Brittleness–ठिसूळपणा (३), भंगुरता (७)
Broad–उथळ, रुंद (१५)
Broad-casting–ध्वनि विक्षेपण, ध्वनि प्रक्षेपण, ध्वनि प्रसारण (१५)
Bronze–कांसें, पंचरसी धातु, ब्रॉंझ (१५)
Brownian movement–ब्राऊनची गति, ब्राऊनगति, ब्राऊन नृत्य (१५)
Bubble–फुगा, बुडबुडा (१५)
Bucket–गाडगें, बादली, भांडें, वाटी, भाजन (१५)
Buffer–शक्तिशोषक स्प्रिंग (१५), बफर (१), (२), (३), (१४). संघर्षण प्रतिबंधक (६) (११)

Built in-बांधीव, अंगचे (१५)
Bulb-फुगा (१५) व सर्व
Bulging-फुगट (१५)
Bulk-स्थूलता (११)
Bulk modulus-घट्टपणा (१५)
Bullet-गोळी, बंदुकीची गोळी (१५)
Bulletin-पत्रक, पुस्तिका, संदेशपत्र (१५)
Bundle-बंडल, भिंडोळें, जुडगा, जुडी, पुडा, पेंढी (१५)
Buoyancy-उत्सारणत्व (२), उत्सारिकत्व (३), उद्धरण शक्ति (६), तरणशक्ति (७), समुत्साह (८), तरणधर्म (११)
Bureau of standards-ईयत्तालय (१५)
Burette-मोजनळी (२), (४) द्रवमापिका (३), (५), (१६)
Burner-बर्नर, ज्योत, दिवा, जाळणी, चिमणी (१५), जालक (२)
Burner Bunsen-बुन्सेन दिवा (१५)
Burst-तडकणें, फुटणें (१५)
By weight-वजनी (१५)
By product-दुय्यम पदार्थ, उपफल (१५), (११)

'c'-प्रकाशाचा वेग, प्रकाशवेग, तेजवेग (१५)
Cable-केबल्, विद्युत्वाहक, तारेचें दोरखंड, रक्षित तार, सुरक्षित तार (१५), दोरखंड, पिळाची तार (१५), (१२), वहावळ (८), सामुद्रीय तार (११)
Cadence-न्यास (१५, १२)
Cage-पिंजरा (१५)
Caking coal-केकिंग कोळसा, ठोकळे पडणारा कोळसा (१५, १२)
Calcination-भाजणें (१५), भस्मीकरण (११)
Calcium-कॅल्शियम, चुनखडीचें द्रव्य (१५)
Calcium carbonate-चुनखडी (१५)
Calcium oxide-कळीचा चुना (१५)
Calculation-गणती, आंकडेमोड, गणित, हिशेब (१५), हिशेब, गणना (९), (११), गणना करणें, गणितानें काढणें (८)
Calculus-कलनशास्त्र (१५), चलन कलन (१५), (१३), कलन (११)
Calculus, differential-शून्यलब्धि (१५), (११), चलन कलन (१५, १३) (११)
Calculus, integral-समाहार गणित, संकलन, आवर्तगणन (१५), मूल परिणति, चलराशिकलन, समाहार गणित (११)

Calendar–पंचांग (इंग्रजीत) (१५)
Calibrated–परिमाणबद्ध (१५)
Calibration–अंशमापन, अंशगणन. भागमापन (१५), इयत्ताकरण (८)
Callipers–कॅलिपर्स (१५), (१), मोज कैची, माप कैची, कैवार (१५), (१२), कैवार (३) (४) (५), कालिपास (११)
Calomel–कॅलोमेल (१५). रसकापूर (१५, १२), रसकापूर Mercuric perchloride (११)
Caloric–कॅलरिक, उष्णताद्रव, उष्मद्रव, पदार्थमय उष्णता (१५), तेजस्तत्त्व, उष्णता बीज. उष्णता (११)
Caloric fluid–तापकर द्रव (९)
Calorie–कॅलरी, विशिष्ट उष्णतेचें एकक, उष्मांश (१५), कॅलरी (१०)
Calorific intensity–उष्णतेची प्रखरता (१५), तापजनक (प्रखरता), उष्णताजनक प्रखरता, दाहकारक प्रखरता (११)
Calorific value–उष्णदशक्ति, उष्णताप्रमाण, उष्णदायकता, उष्णतांश, ज्वलनक्षमता (१५)
Calorimeter–उष्णतामापक, उष्ममापक (१५) (८), कॅलरीमीटर (१), उष्णतामापक (२) (३) (५) (७) (११)
Calorimetry–उष्णतामापन, उष्ममापन (१५) (८) (११)
Camera कॅमेरा, निकाश कोटर (१५)
Camera obscura–छिद्राचा प्रकाश लेखक (१५), काळोख पेटी (११)
Camera lucida–प्रतिमादर्शक, लेखक (१५, १२)
Camera, pin-hole–प्रकाशहीन पेटिका (९)
Camphor–कापूर (१५)
Canal–कालवा (१५)
Canal rays–धनाग्रकिरण धनकिरण, किरणधारा (१५), आयत किरण (१५) (१३)
Candle power–बत्ती (१५), दीप्ति (८) (मेणबत्तीची), प्रकाशक शक्ति (११), तेज-सामर्थ्य (११)
Cannel coal–कॅनेल कोळसा (१५). भुरभुरणारा कोळसा (१५, १३)
Canning–निर्वात निधान (१५)
Canopus–अगस्ति (१५) (११)
Canti-lever–बाण, तीर, वांसा, कॅन्टी लिव्हर, तुळई (१५)
Capacity–सामर्थ्य, कर्तृत्व, क्षमता (१५), धारणा, आहार, व्याप, व्यापकता, संग्राहकता, संग्रह, संभारकता, भारकता, धारकता, संग्रहशक्ति, आकारमान (१५)(११), विद्युत् संग्राहकता (१५), धारणा

(२) (८), आहार (३) (४) (५), आंवाका (८), समावेशशक्ति, धर (११) समावेशन ग्रहणशक्ति (१६)
Capacity of heat–उष्णताधारण शक्ति (९), उष्णताक्षमता (१)
Capacity, self–स्वाहार, स्वाहाकार, स्वसंभार, स्वसंग्रह (१५) (१३)
Capacity, thermal–उष्णतेची धारणा, उष्मधारणा (१५) (१३)
Capella–ब्रह्महृदय (१५) (११)
Capillarity–केशाकर्षण (सर्व)
Capillary–केशिनी, केशाकर्षक, सूक्ष्म (छिद्राचे) (१५), केशाकर्षक (१), (२), (३), केशसदृश (११)
Capillary attraction–केशाकर्षण (सर्व)
Capillary tube–केशनालिका (९), केशवाहिनी (११)
Captive balloon–कैदी फुगा, सार्गल फुगा (१५)
Carbide–कार्बाइड (१५)
Carbine–कार्बाइन, कडाबीन, (बखरींतला शब्द) (१५)
Carbon–कार्बन, कोळसा, कर्ब, अर्व (१५), (११), अर्व (८)
Carbonate–कार्बोनेट (१५)
Carbonic acid (gas)–कॅरबानिक आम्ल (१५), करबिकाम्ल (११)
Carborundum–कार्बोरंडम (१५)
Carburettor–कार्बुरेटर (१५), फवारा, बाष्पकारक झोत, बाष्पझोतकारक, मिश्रक (१५, १३), मिश्रक (९)
Card-board–कार्डबोर्ड (१५), पुट्ठा (१५, १२), छापडी (१२)
Carnot's engine–कार्नो इंजिन, कार्नोयंत्र. आदर्श उष्मयंत्र (१५)
Carrier–वाहक (१५)
Cartesian diver–देकार्तचा पाणबुड्या (१५)
Cartridge–काडतूस (१५, १२)
Cascade–सांखळी, आवर्त. माला (१५) टप्पे. धबधबा (१५, १२)
Cassiopia–शार्मिष्ठा (१५), (११)
Cast–ओतीव (१५)
Cast iron–बीड, ओतीव लोखंड (१५)
Casting–ओतकाम, ओतणें, ओतारकाम (१५), ओतारकाम (८)
Castor and pollux–पुनर्वसु (१५), (११), अश्विनी कुमार (११)
Castor oil–एरंडेल तेल (१५)
Catalysis–योगवाही क्रिया (११)
Catalyst–मदतनीस, साहाय्यक, वंगण, सुयोजक. मध्यस्थ, साह्यकारी (१५)
Catalytic–योगवाही (११)

Catch–पकड, अटक, धर, कडी, खिटी, खीळ (१५, १२)
Category–श्रेणी (१५) वर्ग (११)
Catenary–टांगती दोरी, गुरुत्वरेषा (१५,१२,१३) शृंखलावक्र, रज्जुवक्र (११)
Cathode–ऋणाग्र, ऋण पृष्ठ (१५) ऋणप्रस्थ, (२) कॅथोड (३) ऋणप्रस्थ, अपराग्र, ऋणावीजायक (८) ऋणाध्व, ऋणपथ. ऋणाग्र (११)
Cathode rays–ऋणाग्र किरण, ऋण किरण (१५) ऋणध्रुव किरण (९)
Cathode ray oscillograph–ऋणकिरण कंप लेखक (१५)
Cathode ray tube–ऋणकण नलिका (१५)
Causation–कार्यकारण भाव (सबंध), (१५), (११) कारणता, हेतुत्व (११)
Cause and effect–कार्यकारण (१५)
Caustic–दाहक (१५), (११) क्षार, क्षारक (८)
Caustic curve–द्वितचंद्रकोर (१५), दुहेरी चंद्रकोर (१), वक्रांशु सगम (११)
Cavitation–पोकळ्या होणें. (१५)
Ceiling–छत (१५)
Cell–कल, पेशी, शाला, पिशवी (१५) (११) घट, कोठडी, खोली, (१५,१२) वैजिक पुटक (८) संपुट (८)
Cell, concentration–त्रापघट, संत्रापघट संपृक्तिघट (१५,१२) तृप्तिघट (१५)
Cell, Ianiel–मोरखडी विजेरी (८) डॅनियल विजेरी (सर्व)
Cell, dry–निर्जलघट, शुष्कघट, कोरडी विजेरी (१५)
Cell, Leclanche–नवसागरी विजेरी (८), लेक्लँचे विजेरी (१), लेक्लॅंचे विद्युत् घट (१५)
Cell, photo-electric–फोटोइलेक्ट्रिक सेल, फोटोसेल, प्रकाशविद्युत् घट, प्रकाशजन्यविद्युत् घट, तेजाविद्युतघट (१५)
Cell, primary–प्राथमिक विजेरी (१) स्वायु विजेरी (८)
Cell, secondary–विद्युत् संचय घट, संग्रह घट (१५) दुय्यम विजेरी (१) अम्ल विजेरी (८) प्रायु विजेरी (८)
Cell, selenium–सेलेनियम सेल (१५)
Cell, standard–प्रमाण घट (१५)
Cell, storage–संचय घट (१५)
Cellophane–सेलोफेन (१५)
Celluloid–सेल्युलॉइड, कचकड्या (१५)
Cellulose–काष्ठीद (१५) काष्ठक (११)
Cement–सीमेंट, चिकटविणें, डकवणें, (१५,१२) लुकण, संधानक (११)
Centigrade–सेंटिग्रेड (१५), (१०), (१)
Centigrade scale–सेंटिग्रेड मान (१०), शतक्रमी तपावलि (८)

Central-मध्यवर्ती (१५), (११),केन्द्रस्थ (११)
Central axis-मध्यक्ष, प्रमुखाक्ष (१५)
Central portion-पोट (१५)
Centre-मध्यभाग. मध्यबिंदु, मध्य, केंद्र, गर्भ, गाभा (१५), (११), मध्य (८)
Centre, dead-स्थिरबिंदु, जडस्थान, अगतिक स्थिति, मृतावस्था, (१५)
Centre of curvature-नाभि (१५) (४) (८) वक्रतेचा मध्य (३) (७) गोलकेंद्र (१)
Centre of disturbance-क्षोभमूल (१५)
Centre of force-प्रेरणेचें केंद्र, प्रेरणाकेंद्र (१५)
Centre of gravity-गुरुत्वमध्य, भारमध्य, भारकेंद्र. (१५), गुरुत्व मध्य (१०) (सर्व) गुरुत्व केंद्र (८)
Centre of oscillation-आंदोलनाचा मध्य (९)
Centrifugal-केंद्रोत्सारिणी, मध्योत्सारिणी, मध्यशोषक (१५), उत्सारक (१) केंद्रोत्सारी (२), (३), (७), केंद्रत्यागी (६), (११)
Centrifugal force-केंद्रोत्सारक शक्ति (९). उन्मध्य प्रेरक (८), उत्सारक जोर (१)
Centrifuge-केंद्रानुसारी गतियंत्र (१५)
Centripetal-केंद्रानुसारी, केंद्राकर्षी (१५), केंद्रगामी (१). (६),(११), केंद्रोद्गामी (२). (३), (७), force-अभिमध्य प्रेरक (८)
Centroid-आकारमध्य, आकारकेंद्र (१५), मध्यमा, संपात (८), त्रिकोणकेंद्र (११)
Century-शतक (१५)
Cephied-सेफिड. मिथुनमाला, तारकायुग्म, द्विपाद तारा, अस्थिरप्रकाशी तारा (१५)
Cephied, variable-रूपविकारी तारका युग्में (१५)
Ceramics-घटनिर्मित (१५)
Certain-खात्रीलायक. निश्चित, विशिष्ट (१५)
Certainty-हुकुम. निश्चय, खात्री, निश्चितता, (१५), (११)
C G S system-सें ग्रा से. पद्धति. दशमान पद्धति. दशांशमापन पद्धति फ्रेंच पद्धति, मेट्रिक पद्धति, दशांशगणना (१५) वि या. ग्रा पद्धति (विपल यात्र ग्राम) (८)
Chain-सांखळी, (१५) शृंखला, मेखला, (१५, १२).
Chain, gunther's-गुंटर सांखळी, साहासष्ट फुटी सांखळी (१५, १२).
Chain reactions-माला क्रिया, क्रियामाला (१५)

Chain, surveyor's-मोजणीची सांखळी, सर्वे सांखळी. शंकू सांखळी (१५. १२).

Chalk-खडू (सर्व)

Chamber-खोली (१५)

Change-फरक. फरफार (१५)

Change of medium-सीमोल्लंघन, माध्यमांतर (१५)

Change of state-रूपांतर. (१५) अवस्थांतर, (१०) (८), (१)

Change of orbit-कक्षांतर (१०)

Channel-पन्हळ. खाडी (१५. १२)

Chapter-अध्याय, प्रकरण (१५, १२)

Characteristic-गुणादेशी. विशिष्ट, स्वविशिष्ट, वस्तुजात, वस्तुधर्मदर्शक, धर्मदर्शक. धर्मादर्शी, अंगभूत (१५), वर्तनरीति (८), लाक्षणिक गुणदर्शक (११)

Characteristic line-विशिष्ट रेषा (१५)

Characteristic radiation-वस्तुजात तेज (१५)

Characteristic temperature-विशिष्ट उष्णमान. विशिष्ट तपमान, विशिष्ट ताप (१५)

Characteristic vibration-विशिष्ट आंदोलन (१५)

Characteristic X-rays-अंगभूत क्ष किरण (१५)

Charcoal-कोळसी. लांकडी कोळसा, (१५)

Charge (electric)-सांठवण, उच्चय, संचय, आरोप, न्यास, वीज, वीजभार, विद्युत्भार वीजारोपण, विद्युतसंचय, विद्युत्चय, विद्युत्संचार, विद्युत आरोपण, (१५) संचय, विद्युतसंचय (१०), (११) वीजोच्च (२), जागृति (३), (५), (७), उच्चय (४), (८), भार (१)

Charge a cell-भरणूक (८)

Charge condenser-वीज-आधान (८)

Charge, inducing-प्रवर्तक भार (१), (११)

Charge, like-समान. विद्युत् संचय (१०)

Charge, negative-ऋणोच्चय (१५), (८)

Charge, nuclear-केंद्रीय विद्युतकण, केंद्रीय विद्युत्संचय (१५)

Charge of an electron-ऋणकणाचा भार, ऋणभार, ऋणचय (१५)

Charge, positive-विद्युत् धन, धनोच्चय (१५), (८)

Charge, unlike-परस्पर विरोधी संचय (१०)

Charge density-संचयाची घनता, संचयाची तीव्रता, संचयाचें मान (१५)

Charged-भारलेलें, सबीज, संचारित (१५), जागृत (९), विद्युत भारित, विद्युत् जागृत (१), उच्चयी (८)
Charged, electrically-विद्युत् युक्त, (१५), विद्युत् जागृत (९), विद्युत् भारित (१), संचारित (११)
Chart-नकाशा, आलेख, आराखडा, आकृति (१५) (११)
Check-नियंत्रण, नियमन, बंदी, विरोध (१५, १२) पडताळा (११)
Chemical-रासायनिक, रसायन, रस (१५, १२)
Chemical action-रासायनिक क्रिया (१५), (९), (११)
Chemical affinity-रासायानिक आकर्षण (१५), रसायन प्रीति (११)
Chemical heat-रासायानिक उष्णता (९)
Chemistry-रसायन शास्त्र (१५), (११)
Chimney-धुराडे, चिमणी (१५, १२), धुराडें (८), (११)
China clay-चिनी माती (१५)
Chisel-छिन्नी, टांकी, पटाशी (१५, १२)
Choke-मुखरोध, मुसकी, मुखबंदी, (१५, १३), परिघ (८)
Choke coil-दाबरोधक वलय, कमदाबकारक वलय (वळे), प्रवाहशोषक वलय, (१५, १३), चेंच कडें (८)
Chord-ज्या (१५, १२, भास्कराचार्य) जीवा, ज्या (८) (११)
Chromatic-रंग काय (१५), रंगविषयक (११)
Chromatic aberration-अनुवर्णच्यवन (८)
Chromium-क्रोमियम (१५)
Chromosphere-ककचावरण, वर्णावरण, रंगावरण. रंगयुक्त आवरण (१५) (११)
Chronograph-वेलालेखक (१५), सूक्ष्मकाल लेखक (११)
Chronometer-प्रमाण घड्याळ (१५)
C H. U.-सी एच यू. सेंटिग्रेड हीट युनिट. (१५) सेंटिग्रेड उष्मांश, शतांश उष्मांश (१५. १३)
Churn-रवी (१५)
Ciné camera-चित्रपटाचा कॅमेरा (१)
Cinema-सिनेमा, चलच्चित्रपट. चलच्चित्र (१५)
Cinematograph-सिनेमा, चलच्चित्र
Cinnabar-हिंगूळ, चिनी शेंदूर. रसशेंदूर (१५. १२), (११)
Circle-वर्तुळ (सर्व) वृत्त. वर्तुळ (८)
Circle, great-महावर्तुळ (१५)
Circle, meridian-याम्योत्तर वर्तुळ (९)

Circle, small–लघुवर्तुळ (१५)
Circuit–वलय, प्रवाहमार्ग, विद्युत्माला, विद्युत् आवली, वीजावर्त, सर्किट (१५), मंडळ (९), (२), (३), (७) विद्युत् वलय (१), सरणी (४) विद्युत मंडळ (६), वैजिक सरणी (८), मंडळपथ (११)
Circular–मालाकार, वर्तुळगोल, वर्तुळाकार, मंडळाकार (१५)
Circular motion–वक्राकार गति (९), वर्तुळाकार गति (१), (११) वृत्तगति (२), (४), (८) वर्तुळाकार चलन (३), व्यासगति, वृत्तचर, व्यासचर (८)
Circulation–अभिसरण (१५), संसरण (८)
Circumference–परिसर, फेर, परीघ (१५)
Cirro cumulus–कसर (१५)
Cirrus–तंतुमेघ, केसाळेमेघ (१५)
Class–वर्ग, भाग, गोत्र, प्रकार (१५), (११) श्रेणी, कोटी, गट (१५, १२)
Classical–पुराण, जुना, पूर्वीचा, सर्वसंमत, पूर्वसंमत, अभिजात (१५)
Cleat–क्लीट, कोनजोड (१५, १३)
Cleavage–चिरफळ होणें (उडणें) (१५, १२), छेदन (१५)
Cleavage plane–छेदनपृष्ठ (१५)
Clepsydra–पाणघड्याळ (१५), घटिकापात्र, जलघटि (११)
Clinical–वैद्यकी, वैद्यकीय (१५)
Clock, pendulum–लंबकाचें घड्याळ (१)
Clock, stop–खटक्याचें घड्याळ (१)
Clock work–कळीचें यंत्र (१५) स्वयंचालक (११)
Close–बंद, मिटलेलें, (१५) निकट, जवळ, समीप (१५), पूर्ण (३)
Cloud, cumulous–राशिमेघ (१५)
Cloud chamber–धुक्याची खोली, बाष्पपेटी (१५, १३)
Cloud track–बाष्पांतला मार्ग (१५, १३), मेघांतला मार्ग (१५, १३)
Cluster–पुंज, पुंजका, गट, गुच्छ (१५) (११)
Clutch–क्लच, विचालक, सोडदांडी, छूट (१५, १२), पकड (११)
Coal gas–जळणाचा वायू, कोळशाचा वायू (१५)
Coating–लेप, रोगण (१५)
Coaxial–समाक्ष, एकाक्ष (१५), समाक्ष (८), एकाक्षक (११)
Coaxial coils–समाक्ष वलयें (१५)
Cobalt–कोबाल्ट (१५)
Cock–चावी, किल्ली, तोटी, कळ, खिटी (१५), तोटी (८), (११)
Code–संकेत (१५)

Coefficient-गुणक, पद, अंश (१५), गणक (९), (१), (११)
Coefficient, differential-तत्फल, वृद्धिपद, चलनांश (१५)
Coefficient of expansion-प्रसरणमान (१५), प्रसरण गुणक (९), (५), (७), प्रसरणाचा गुणक (१), प्रस्सण दर्शकांक (२), (३) आलंबन गुणक (४), वृद्धि गुणक (८)
Coefficient of coupling-युग्मगुणक, युग्मांग (१५)
Coefficient of reflection-परावर्तन गुणक, परावर्तनांश (१५)
Coefficient of transmission-प्रक्षेपणगुणक, वहनांश, क्षेपणांश (१५)
Coherent light-एकजातप्रकाश, सुसंगतप्रकाश (१५)
Coherer-कोहिरर, लहरीग्राहक, (१५), सक्तक (८)
Cohesion-संघटण, चिकटणें, चिलगणें, डकणे (१५), समाकर्षण (१), स्नेहाकर्षण, (२), (३) आसंग (४), संसक्ति (६), (११), आकर्षण (७), आसंगिता (८)
Coil-वलय, वेटोळें, भेंडाळें, वळ, कडें (१५), वेटोळें (१), (२), (३), (५), (११) भेंडोळें (१०) कडे (८)
Coil, induction-प्रवर्तन वलय, प्रवर्तक वलय, अनुभाववलय, (१५)
Coke-लोणारी कोळसा (१५)
Cold-गारठा, थंडाई, थंडपणा, गारवा, थंड, थंडावा (१५)
Cold storage-शीतनिधान (१५)
Coldness-शैत्य (१५)
Collection-सांचवणी, संकलन (१५)
Collective-संकलित, सामुदायिक (१५)
Collision-आदळ आपट, थडक, धक्का, टक्कर, आघात, धडक (१५), (११)
Collisional damping-आघातजन्य दमन, आघातजन्य क्षय (१५)
Colloid-प्रतिस्फटिक, कलिल, (१५), (११)
Colloidal-दधिमय (१५)
Colour-रंग (सर्व) वर्ण (१५)
Colour blind-वर्णांध (१५)
Colour blindness-वर्णांधत्व (१५)
Colour, complementary-पूरकवर्ण, जोडिदार वर्ण (१५)
Colour, temperature-उष्णमानाचा रंग (१५)
Colour photography-रंगयुक्त प्रकाश लेखन (१५)
Colour rendering-वर्णदर्शन (१५)
Colour vision-वर्णदृष्टि (१५)
Coloured-सवर्ण (१५)

Colourless-अवर्ण (१५)
Column-स्तंभ, रांग, खांब, (१५)
Column of mercury-पारदस्तंभ (९)
Combination-मीलन, मिलाफ, संयोग, जुळणी, जोडणी (१५), संयोग संयोजन (८), (११)
Combination principle-संयोग तत्त्व (१५)
Combination rules-संयोग नियम (१५)
Combination tone-मिश्रसूर (१५)
Combined-एकत्रित, एकवट, एकगट (१५, १२)
Combustible-ज्वालाग्राही, जळाऊ, (१५) दाह्य, दहनयोग्य (८)
Combustion-ज्वलन, जळणें, पेटणें, पेट घेणें (१५)
Combustion, heat of-जळण्याची उष्णता, ज्वलनाची उष्णता, ज्वलनोष्म, धग (१५)
Combustion, rate of-जळण्याचा वेग, ज्वलनपरता (१५)
Comet-धूमकेतु (१५)
Common-समाईक (१५)
Common properties-समानधर्म (१५)
Communication-संदेशव्यवहार, दळणवळण (१५), (११) समनुयोग (८)
Communication, electrical-विद्युत् संदेश शास्त्र (१५)
Commutator-एकमार्गक, कॉम्युटेटर (१५), परिवर्तक (२), (७)
Comparative-तौलनिक (१५),
Comparator-तुलनायंत्र, तोलक, संदर्शक (१५, १३)
Compartment-पूड, पुट, संपुट, कप्पा, कोठडी (१५)
Compass-दिशादर्शक, ध्रुवदर्शक, होकायंत्र, होका, (१५) कंपास, कर्कटक, (१५, १२), (११), होकायंत्र (१), (२), (३), (५), (७) दिशादर्शी (८), कपास (१), कैवार (११)
Compensation-भरपाई, तोंडामिळवणी (१५, १२)
Complex-गुंतागुंतीचें (१५), (११)
Component-भाग, अंश, अंगभूत, सुटा, घटक, उपांग, अवयव (१५, ११) घटक (९) (८), पद, पदसमूह, पदद्वय (८)
Component parts-परिवार (१५)
Composition-रचना, घटना, मसाला, जुळणी, घाणा (१५) संयोग, एकीकरण जोड, जोडणी, (१५), (११) समास, (१) समसन (८) घटना (८)
Composition of velocity-वेगाचा समास (१), (४) वेगैकीकरण (२)

Compound-दुहेरीतिहेरी, बहुविध, (१५, १२)
Compound atomic-परमाणुजन्य संयुक्त (१५)
Compound chemical-संयुक्त (१५, ११), संयुग (८)
Compond pendulum-जोडलंबक (१५)
Compound pulley-संयुक्त कप्पी (९)
Compound velocity-संयुक्त गति (९)
Compounding-जोडणी, जूळवणी, योग, संयोगीकरण (१५, १२), (११)
Compressed-दाटलेलें (१५), संकलित (११)
Compressibility-संकोच्यत्व (२), (३), (६), (७), संपीड्यता (११)
Compression-संकोच, सकोचन, संकुचन, दाब, दाबणें, चेपणें, दडपणें, दडपण, आकुंचन (१५), घनत्व (२, ३), दाबास्थिति (१), संपीडन (११)
Compression pump-वातपूरक पंप (३), (६)
Compression ratio-दडपणाचें प्रमाण (१५)
Compression stroke-दढपटप्पा (१५), संकोच धांव (८)
Compression wave-संकोच विस्तारात्मक लाटा (१५)
Compressive strain-संकोच, आकुंचन, आंखूडपणा (१५)
Compressive stress-दाब, दडपण (१५)
Compressor-दाबकारक, संकोचकारक, दाबक (१५, १२), दडप्या (१५, १३)
Concave-खोलगट, अंतर्गोल (१५), (१), अंतर्गोल (९), (२), (३), (५), (११) खमध्य, उन्मध्य (८), अंतर्वक्र (८)
Concave mirror-अतर्गोल आरसा (१५), (९) खोलगट आरसा (१५)
Concavity-अंतर्वक्रता (१५)
Concentrated-एकवटलेला, एकवट, निविष्ट तीव्र, संपृक्त, सकस, घन, घट्ट (१५), अविरल, (९), संहत (८), आटवलेला (११), तीव्र (१५)
Concentration-निविष्टता (१५), विरलता (९), संहति (८), केंद्रण (११)
Concentric-समकेंद्रीय, समकेंद्री (१५), (११), समध्य (८)
Concept-भाव (१५), कल्पना (११)
Concrete-कॉंक्रीट, स्पष्ट (१५)
Concrete reinforced-री एन्फोर्सड्ड कॉन्क्रीट, सलोह कॉंक्रीट (१५)
Condensation-थिजणें, गोठणें, घनीभवन (१५), घनीकरण (९), सांद्रीभवन (३), द्रुति, द्रव बनणें: द्रवत्व पावणें, घनभाव (८), द्रवीभवन, द्रंहण (११)
Condenser-संग्राहक, विद्युत् संग्राहक, संभारक धारक, संचायक, (१५) शीतक, शीतकयंत्र, गोठवण यंत्र, (१५), शीतक (९), (२), (३)

(४) (५) संग्राहक (२), विद्युत् संचायक (३), (७) विद्युत् धारणी
(४) केन्द्रकारक. (२) (३) गारठाण (८), धारणी (८), द्दंहक (११)
Condenser, cylindrical-गोलट संचायक (१५)
Condenser, parallel plate-चपटा संचायक (१५)
Condenser, sliding-सरकता संचायक (१५)
Condenser, variable-स्वेच्छमूल्य संचायक (१५)
Condition-अट. धर्म. नियम. मर्यादा (१५), विधेय (१५. १२), आलाप, अटी,
(८) अवस्था. दशा, स्थिति (११)
Condition, quantum-शक्तिपुंज विधेय, खंडमर्यादा, पुंजनियम (१५)
Condition, necessary-इष्टमर्यादा, इष्टनियम, आवश्यक नियम (१५)
Condition, sufficient-पूर्णमर्यादा, पुरेसे नियम (१५)
Condition curve-स्थित्यालेख, स्थितिदर्शक आराखडा (१५)
Conductance-सुवाहकता, सुमार्ग, सुगमता (१५)
Conduction-ससर्प. वहन. सुवहन (१५), वहनधर्म (९), वहन (१०), (३), (७)
(११), चलन (१), संसर्पण (२), संसर्प (८)
Conduction of electricity-विद्युत्वहन (९),(११)
Conduction of heat-उष्णतावहन (१०), (११)
Conductive-प्रवाहक (१५)
Conductivity-वाहकता, वाहिकता, (१५), (११), (१६) वाहिकता (८)
Conductor-वाहक, सुवाहक (१५), (८) वाहक (१०), (३), (७), (११) चालक
(१), वाहिक (४), (८). वहावळ (८), वाहिक द्रव्य (८)
Conductor of heat-उष्णता वाहक (१५), उष्णवाहक (९)
Cone-शंकु (१५),(८), (११), वृत्तसूचि (८)
Cone of light-प्रकाश शंकु (१५)
Cone of rays-किरणशंकु (८)
Confocal-समकेंद्रीय, एककेंद्रीय, सकेंद्र (१५), एकाग्र (१५), सकेंद्रिक (८)
एकनाभिक (११)
Conformity-मेळ (१५). अनुरूपता, जम, (११)
Congruence-समन्वय (१५), (११)
Conjugate foci-संयोगी केंद्र (२), (७) केंद्र-प्रतिकेंद्र, युगल (८), युग्मनाभि
(११)
Conical-शंक्वाकार (१५)
Conical pendulum-तिरपा लंबक, शंक्वाकार लंबक (१५), (११)
Conjugation-संयोग (१५), (११)
Conjunction-ग्रहयुति, युति (१५),(११)

Connecting rod-कॅानरॉड (१५,१२), जोडदांडा (९), (१५)
Conservation-अक्षयता, अक्षय्यता, चिरत्व, स्थैर्य, कायमपणा, अविनाशित्व (१५, १२) सातत्य (१०), (६) अक्षय्यता (१), नित्यत्व (३),(७) संस्थिति (११)
Conservation, law of-अक्षय्यतेचें नियम, चिरधर्म, सनातन नियम, (धर्म-(१५) सातत्याचा नियम, (१०)
Conservation of energy-बळाची अक्षय्यता, ओजाची अक्षय्यता, शक्ती-ची अक्षय्यता, (१५) शक्ति नित्यत्व (९) शक्ति सातत्य (१०) शक्तीची अक्षय्यता (१) शक्तिसंस्थिति, (११)
Conservation of matter-वस्तुसातत्य (१०)
Conservation of momentum-गतिसंचयाची अक्षय्यता (१५),गतिभाराची अक्षय्यता (१५), गुरुत्व आणि वेग यांच्या गुणाकराची अक्ष य्यता (१५). आवेगाची अक्षय्यता (१५), वस्तुवेगाची अक्ष-य्यता (१५), वस्तुबलाची अक्षय्यता (१५), वृत्तिसातत्य (१०,)
Conservative-स्थितिरक्षक (१५)
Conservative system-अक्षय्य घटना, (१५), स्थिर, अचल, स्थिरमूल्य) सनातन घटना, (१५), प्राकृतिक (घटना) (११)
Consonance-एकसूर, संवाद, मिलाफ, जोड, तरफ स्वरसंगति, संगति (१५, १२), समस्वरता, स्वरसाम्य (११)
Consonant-संवादी, जोडाचा, तरफेचा, सुरेल, (१५),व्यंजन, (१५) समनाद, समस्वर (११)
Constancy-अचलता (१५) (११)
Constant-स्थिरमूल्यक, स्थिरपद, अचलसंख्या, अचलांक, अंक, स्थिरांक, संज्ञक, गुणक, (१५), स्थिरांक (९), अव्याहत, स्थिर (१५) स्थिरपद (११)
Constant multiplier-स्थिरगुणक (९)
Constant temperature-स्थिर उष्णमान (९)
Constant of decay-क्षयांक, क्षीणांश, क्षयदर्शक अंक (१५)
Constant of fine structure-सूक्ष्म स्वनादर्शक अंक. रचनेचा सूक्ष्मांक (१५)
Constant, Planck's-प्लांकचा अंक (१५)
Constant, solar-सौरशक्तिमान, सौरांक, सूर्यकिरणाच्या उष्णतेचें एकक (१५)
Constellation-नक्षत्र, तारापुंज. तारकापुंज, तारागुच्छ (१५)
Constitution-रचना, आंतर्रचना. घटना (१५)
Constriction-आकुंचन (१५)

Construction–उभारणी, रचना, कृति, घटना, बांधणी, मांडणी, बांधा (१५) मांड, बंदीष, कूसर (१५, १२), क्रियार्थ, कृत्य Geom (८) क्रिया Geom (८)

Consumption–खर्च, क्षय, उपयोग, (१५) वापर, आहार (१५, १२)

Contact–सघर्ष, संयोग, संसर्ग, (१५) संसर्ग, स्पर्श (९), स्पर्श (८)

Container–कोठी, आशय, भांडे (१५), सांठवण (१५, १२)

Contents–भरणा, भराव(१५), अंतःस्थ वस्तु, भरवण (११),समाविष्ठ भाग (१६)

Contents, cubic–घनफळ, व्याप, आहार,व्याप्ति (१५), आकारमान (१५) गर्भगळ (९)

Continued fraction–अपूर्णांकमाला (१५)

Continuous–अभंग, अखंड, सतत, अव्याहत; अखंडित, अस्खलित, आवर्त, (१५), अखंडित. (१०), अखंड (८), (११)

Continuous spectrum–अखंड वर्णलेख (१५), अखंडित रंगपट(१०), अखंड वर्णाली (८)

Contraction–आकुंचन, संकोचन (१५), (९) आकुंचन (१०),(२),(३),(७),(१) संकोच (८)

Contraction, Fitzgerald–वेगजन्य आकुंचन (१५)

Contrary–विरुद्ध, उलट, प्रति–(१५)

Control–नियमन, ताबा, नियंत्रण, नियामन (१५), (११)

Controller–नियामक, निर्बंधक, बंधक, रक्षक, मर्यादक, नियंत्रक (१५)

Convection–खेळणें, हालचाल, अपोह (१५) संचार, हेलावा (१५, १३) प्रापणधर्म (९),(११) अभिसरण (१०), वहन (१), अपोह (२), (४) ओघळणें (४), प्रापण (३), (५), (७)

Convection of heat–उष्णाभिसरण (१०) अपोह, उष्मापोह (८) उष्णतावहन (१)

Convergence–आवळणी, मिलावट, यावकधर्म (१५) एककेन्द्राभिमुखता(११)

Convergent–मिटता, मिळता (१५), केन्द्रकारी (३), क्षीयमाणांतर (७),अभिसारी, एकाग्र (८)

Convergent beam–शंकू (१५)

Converging–एकत्रकारी (३), अभियावक, (८), निम्नोन्नत (८), संपाति (किरण) (११), परिच्छिन्न (श्रेणी) (११)

Convertor–परकारक, प्रकारक, रूपांतरकारक, विकारक (१५, १३), बदल्या (वरेरकर) भेदित्र (८)

Convex–फुगीर, बहिर्गोल, बाह्यगोल (९),(२),(३),(५),(७) खोलगट (८), (१) फुगट (८), बहिर्वक्र (८)

Convexity–बहिर्वक्रता (१५)
Cooling–निवणें (१५), निवणें, निवविणें, निर्वापण (८), (११), (१६)
Cooling mixture–शीतकारी मिश्रण (१५), शीतक (११), थंड मिश्रण (१)
Cooling substance–शीतकारी पदार्थ (१५)
Coordinates–स्थानदर्शक संज्ञा, स्थानसंज्ञा संज्ञा, स्थानचिन्ह, दर्शक संज्ञा (१५) सहानिर्देशक. भुज (८), भुजयुग्म(११)
Coordination–समन्वय (१५)
Copper sulphate–मोरचूद (१५)
Copy–प्रतिमा, प्रतिरूप, प्रतिकृति, नक्कल, उतारा (१५)
Core–गाभा, अंतरंग, गर्भ, केन्द्र, मध्य (१५), (११)
Corelation–सहसंबंध (१५)
Cornea–दृक्पटल (१५), बुबुळ, नेत्रतारका (४), (११) शृंगवत् पिधान (७)
Corollary–उपसिद्धांत (१५), उपसिद्ध, उपसाध्य, उपसिद्धार्थ (८)
Corona–वर्णवलय, तेजोवलय, दृक्मंडळ (१५), प्रभामंडळ (११)
Corpuscles–कण, रेणु (१५), कण, (१०), (११)
Corpuscular ray–कणमय किरण, रेणुकिरण (१५)
Corpuscular theory– रजःकिरण कल्पना (१५), कण कल्पना (१०)
Correction–दुरुस्ती, भरपाई, तोंडमिळवणी, संस्कार, शुद्धि (१५), (११)
Correspondence–अन्योन्य संबंध, साहचर्य, सहभाव, प्रतियोग (१५)
Corresponding–समान (१५) संयुज (कोन) (८)
Corrugated–मुरडलेला, घडीचा, नागमोडी, पन्हळी (१५, १२)
Cosine–कोभुज (१५), कोभुजज्या (११)
Cosmic radiation–चैतन्य तेज, विश्वतेज (१५)
Cosmic rays–आकाश किरण, कॉस्मिक किरण, विश्वकिरण, आंतरिक्ष किरण (१५), विश्वकिरण (१०)
Cosmology–विश्वशास्त्र, खगोलशास्त्र, त्रैलोक्यविज्ञान, विश्वविज्ञान, त्रैलोक्यसंस्थावर्णन (१५)
Cosmologist–विश्वशास्त्रज्ञ (१५)
Cotton waste–सण, वाईस, धागे (१५)
Coulomb's law–कुलाँचा नियम, व्यस्तवर्गाचा नियम (१५)
Coulomb's torsion balance–कुलाँची पीळतागडी, कुलाँचा पीळकांटा (१५, १३)
Counter–उलट, विरुद्ध, प्रति, प्र–(१५) गणक, मापक, (१५)
Counter, Geiger–गायगरचें मापनयंत्र, आयनमापक (१५), आयनगणक (१५, १३)

Couple-युग्म (१५), (२), (४), द्वंद्व (१५), (११), जोडी (११)
Couple (of forces)-जोर जोडी, जोड जोर, प्रेरणायुग्म (१५, १३), जोर जोडी (११)
Couple, astatic-अस्थिर प्रेरणा, चंचलप्रेरणा, विषमप्रेरणा (१५, १३)
Coupling-जोड, संयोग, जुळणी, जोडणी, योग (१५) प्रेरणांतर, परिबल भ्रमणकारी प्रेरणा (१५, १३). अभियोग (८)
Coupling coefficient-युग्म गुणक, युग्मांक, जोड (१५)
Coupling rod-जोडदांडा (१५)
Crab-कर्क राशि (१५), (११)
Craft-कारागिरी (१५) हुन्नर, कुसर (१५, १२) (११)
Craftsman-कारागीर (१५) हुन्नरी, कसबी (१५, १२)
Crane-यारी, क्रेन (१५)
Crane braced-ब्रेस यारी, तणाव्याची यारी (१५)
Crane, Derrick-डेरिक यारी, फिरती यारी (१५, १३)
Crank-वांकडा दांडा, दिग्दर्श (१५) वक्राक्ष, बांक दांडा, बांककणा (१५, १३), लोट (२), (८), दांडा (३) गतिपरिवर्तक (९)
Crank end-गतिपरिवर्तकाचें टोंक (९)
Crank pin-गुडघा (१५)
Crank shaft-लोटलाट (२), (८), कण्याचा दांडा (३)
Crater-मुख, कुंड (१५)
Crescendo-पुकार, चढाव, आरोह (१५, १२)
Crescograph-क्रेस्कोग्राफ (१५)
Crest-उंचवटा (१५), (२), (३), उंचवट (१)
Critical-क्रांति-, अंतिम-, सीमान्त-, सीमा-, अति-(१५)
Critical angle-कमालकोन, विशिष्ठ कोन, सीमान्त कोन (१५), आंतिकंकोन (२),(३), (१६) क्रांतिकोन, (५) अवधिकोन (७), (११)
Critical potential-सीमान्त स्थानीय, स्थानीयसीमा, अस्थिरतादर्शक-स्थानीय, (१५) अंतिम स्थानीय, सीमाधिष्ठान, अधिष्ठान सीमा, अस्थिरतादर्शक स्थानीय (१५, १३)
Critical temperature-सीमान्त उष्णमान, चांचल्योष्णमान (१५) द्रवांतिक तपमान (८)
Cross-क्रूस, फुली, चौफुला, ओलांडणें (१५, १२) उलट, प्रति, प्र, (१५)
Cross girder-क्रॉस, आडवी तुळई (१५)
Cross-head-जोडबैठक, क्रॉसहेड (१५) आढदांडा (९)

Cross-section–अवच्छेद (१५), (४), काटछेद (१५), (६) आडवा छेद (१५), (३), (५), (१) छेद (१५)

Crow-bar–उच्चालक (३)

Crucible–मूस (१५), (८), (१६)

Crude oil–क्रूड ऑईल, क्रड तेल, अशुद्ध तेल, (१५), अशोधित तेल (८)

Crusher–चरक (१५)

Crust–पृष्ठ, पृष्ठभाग, कवच, त्वचा, आवरण (१५)

Cryolydric point–चतुःस्थिति सीमा (बिंदु) (१५)

Cryophorous–वाफेचें शीतक यंत्र (१५)

Cryostal–समोष्ण कुंड, गोठवण यंत्र, बाष्पजन्यशीतक समतापकुंड (१५)

Crypton, krypton–क्रिप्त (९)

Crystal–स्फटिक (१५), (१०) रवा, मणि (१५), खक, रवा, स्फटिक (८)

Crystal detector–स्फटिकाचा लहरीग्राहक, स्फटिकाचा लहरीशोधक स्फटिकमय लहरीवेदक, स्फटिकमय लहरीसंवेदक (१५)

Crystal index–स्फटिकांक, स्फटिकगुणक (१५), स्फटिकबोधक (१५, १३)

Crystal grating–वर्णपृथक्कारक स्फटिक (१५),वर्णविवरक स्फटिक (१५,१३)

Crystal lattice–स्फटिकाचा सांगाडा, स्फटिकजाल, स्फटिकाची जाळी, स्फटिकव्यूह (१५)

Crystalline–मणिमय (१५),रवाल, स्फटिकरूप (८)

Crystalline structure–स्फटिक रचना, मणिबंध (१५)

Crystallization–स्फटिकीभवन (१५), (११), (१६) रवाळणें, रवकबंधन (८)

Crystal, cubic–घनस्फटिक, क्यूबिक स्फटिक (१५)

Crystal, hexagonal–षट्फल स्फटिक, हेक्झागोनल स्फटिक (१५)

Crystal, monoclinic–मोनोक्लिनिक स्फटिक (१५)

Crystal, micro–सूक्ष्म स्फटिक, लघुस्फटिक (१५)

Crystal, poly–विविधस्फटिक, बहुस्फटिक, बहुलस्फटिक १५

Crystal, rhombic–समचतुष्फल स्फटिक, ऱ्हॉंबिक स्फटिक (१५)

Crystal, rotating–फिरता स्फटिक (१५)

Crystal, tetragonal–टेट्रागोनल स्फटिक, चतु ष्फल स्फटिक (१५)

Crystal, triclinic–ट्रायक्लिनिक स्फटिक (१५)

Crystal, trigonal–ट्रायगोनल स्फटिक, त्रिफलस्फटिक (१५)

Crystal, twin–जुळें स्फटिक, स्फटिकयुग्म (१५)

Cube–घन, घनाकृति, समचतुष्फल (१५), (११) तृतीयघात, घनफल (१५), समघन (८)

Cube root–घनमूळ (१५)
Cubic centimeter–घनसेंटिमीटर (१५), (१)
Cubic contents–घनफळ, व्याप, आहार, व्याप्ति, आकारमान (१५), गर्भफळ(९)
Cubic equation–घन समीकरण, तृतीयघात समीकरण (१५)
Cubic inch–घनइंच (९), (१)
Cubical–व्यापात्मक (३), घनाचा (७)
Culture–संस्कृति (१५)
Cultured pearls–कल्चर मोती, वाढविलेले मोती (१५)
Cumulo-nimbus–तडित् गर्भ, मेघ राशि, पयोधर (१५)
Cumulus–राशिमेघ, पुंजमेघ, ढिगाळें (१५)
Current–हल्लींचें, चालू, रूढ, प्रचालित, (सर्व) प्रवाह ओघ (१५), वहाळ (८)
Current, alternating–वर्तित प्रवाह, लहरी प्रवाह, आंदोलनकारी प्रवाह, आल्टरनेटिंग करंट (१५), उलट सुलट प्रवाह, ये जा. (१५), (१), उलटा सुलटा प्रवाह (१०), यातायातिक वाहाळ (८)
Current detector–वीजप्रवाहदर्शक (२), विद्युत्प्रवाहदर्शक (३)
Current, direct–एकमार्गी प्रवाह, घोपट प्रवाह (१५), डायरेक्ट करंट, सरळ प्रवाह (१५), (१), एकदिक् प्रवाह (१०), सरळ वहाळ (८)
Current, displacement–प्रवाहभाव (१५, १३), विद्युत्-सरणी, विद्युत् प्रस्थान (१५)
Current, electric–विद्युत्-प्रवाह (१), वीजवहाळ, वहाळ, वहा (८)
Current, idle–कर्तृत्वशून्य प्रवाह, अनुपलब्ध प्रवाह, अनुपयुक्त प्रवाह, सुप्त प्रवाह, अकर्मक प्रवाह, अकरण प्रवाह (१५, १३)
Current, induced–प्रवर्तित प्रवाह (१५), (१), अद्भावित वहाळ (८)
Current, primary–प्राथमिक प्रवाह, जनक प्रवाह (१५)
Current, saturation–संत्राप प्रवाह, त्राप प्रवाह, तृप्ति प्रवाह, पूर्णमूल्य प्रवाह, पूर्तिप्रवाह (१५, १३)
Current, secondary–द्वय्यम प्रवाह, जन्य प्रवाह, गौणप्रवाह (१५), आगंतुक प्रवाह (११)
Current, varying–बदलणारा प्रवाह (१५)
Current, virtual–प्रवाहाभास, सममूल्य प्रवाह (१५)
Current, wattless–कर्तृत्वशून्य प्रवाह, अनुपलब्ध प्रवाह, अनुपयुक्त प्रवाह, सुप्त प्रवाह, अकर्मक प्रवाह, अकरण प्रवाह (१५, १३)
Current strength–प्रवाहमान (१०)
Curvature–गोलाई, बांक, फुगवटा, वक्रता (१५), झुकाव (१५, १२) वक्रता (१), (८), (११), (१६)

Curve–वक्रिका, रेखाटी, रेषाकृति, आलेख, वक्ररेषा, (१५), (११), वक्र (९) रेखाटी (८) वक्र, वक्रिका (८)
Curved–वक्र (१५), (१), (८)
Curved–वक्रभाग (९), वक्र पृष्ठभाग (१)
Curxed mirror–बांकदार आरसा (१५)
Cusec–क्यूसेक (१५)
Cushion–उशी, उसळी, उडी, सहन करणें, सह्यकारक (१५)
Cut–काप, पैलू, काट, छेद (१५)
Cut glass–पैलूदार कांच (१५)
Cycle–आवर्तन, चक्र, आवृत्ति, प्रदक्षिणा, फेरी, पायगाडी, सायकल (१५), फेरा (१) (१०) पर्यय (८)
Cycle, Carnot's perfect–निर्दोष क्रियाचक्र (९)
Cycle, Carnot's–कार्नो आवर्तन (१५)
Cycle, Kilo–सहस्रावृत्ति (१५)
Cycle, Mega–$१०^६$, दशलक्षावृत्ति, आवृत्ति दश लक्ष, दशलक्षावर्तनें (१५)
Cycle of changes–पर्यय (८)
Cycle, Otto–ओटो आवर्तन (१५)
Cycle, Rankine–रँकिन आवर्तन (१५)
Cycle, reversible–प्रत्यावर्ति क्रियाचक्र (९), परिक्रमी क्रियाचक्र (१५)
Cyclic–आवृत्तिकारक, आवर्त–,चक्र–(१५), चक्रीय (१६)
Cyclic order–चक्र, चक्राकृति, फेरी, चक्ररचना (१५)
Cyclic process–आवर्त घटना, चक्रनेमिक्रम, फेरा (१५)
Cycloid–चक्राभास (९), (११)
Cyclone–चक्रीवादळ, वाचतक्र, वावटळ (१५)
Cylinder–कप्पा, कोंडाळें, सिलिंडर, वृत्तचिति, नळकांडें, पंचपात्री (१५) (११), वृत्तचिति (९), (८), पंचपात्र (१०), गोल्या, गोलट (१५, १२) सिलिंडर (१), दंडगोल (५), नळ (७), घोटा (२) (८), रूळ (४), (३), शलाका (८)
Cylindrical–गोलट (१५, १२), दंड गोलाकार (१६)
Cymometer–कंपमापक, विद्युतमापक (१५)

Daguerrotype–डागेरचें प्रकाश-लेखन (१५)
Daily variation–दैनिक-बदल, फेरबदल, फेरफार, चलन, अंतर (१५)
Dam–बांध, बंधारा, धरण, (१५), (११), धरण, भिंत, भिंताड (१५,१२)
Damp–सर्द, ओलसर, दमट, आर्द्र (१५)
Damped waves–विनाशी लहरी (१५), क्षान्त तरंग (८)

Damping-क्षय (१९) दमन, क्षीणता, क्षयीभवन, हानि, निरोध, अपकर्ष (१५,१२) दमन (८)
Damping, collisional-आघातजन्य दमन (१५), (११)
Damping, radiation-तेजक्षय, तेजोहानि, उत्सर्गजन्य दमन (१९) तेजोक्षय, तेजदमन (१५,१३)
Dark-काळसर, काळें, अंधार, अंधःकार, काळोख, काळोखी (१५), (११)
Dark lines-तम रेषा (१५), कृष्ण रेखा (८)
Dark room-अंधारी खोली (१५), अंधारकोठडी (१५,१३), (११)
Dark space-अंधःकार (१५) अप्रकाश, तमस्थान (१५,१३)
Darkness-अंधःकार (१५)
Data-पुरावा, सामग्री, उपलब्ध साधनें, विधेय, प्रमाण (१५) आप्त (८) गृहीत (११)
Date line-तिथिरेषा (१६), (१५)
Day, siderial-चांद्रदिन, तारामान दिन (१५,१२) नक्षत्रमानाचा दिवस (११)
Day, solar-सौर दिन (१५), (११)
Day clock-छायायंत्र (१५)
Dead area-शांततेचा प्रदेश (१५)
Dead beat-अतिदामित, लीन, कंपशून्य, हीन, रुद्ध, अतिरुद्ध (१५, १२)
Dead centre-स्थिर बिंदु, जडस्थान, स्थैर्यस्थान, मृतावस्था (१५) खुंट (८)
Dead load-भार, जडभार, ओझें (१५, १३)
Dead point-मृतावस्था (१५)
Dead space-पोकळी, मोकळा भाग, रिक्तावकाश, शांततेचा प्रदेश (१५,१२)
Death ray-संहारक किरण, मृत्युकिरण (१५)
Decarbonisation-कार्बन खरडणें (१५)
Decay-ऱ्हास, विकृति, क्षय, अपकर्ष, हानि, विनाश, नाश (११), (१५)
Decay constant-क्षयदर्शक अंक, क्षयांक (१५)
Decay of current-प्रवाहक्षय, ओघहानि (१५)
Deciding-निर्णायक (१५)
Decimal-दशांश, दशमान (१५)
Declination-कलण्याचें मान, स्खलन, कलन, विचलन, अवचलन (१५,१३) चुंबक बांक (१, ११) नति (११)
Decoction-काढा, रस, सार (१५), (११)
Decomposition-विच्छेदन (१५) पृथग्भवन (९) वियोजन (८) विघटन पृथक्करण (११)
Decrease-क्षीणता, ऱ्हास (१५), (११) मंदावणें (११)

Decreasing–उतरतें (१५), मंदावणारा (११)
Deduction–अनुमान, निष्कर्ष, तात्पर्य (१५), (११)
Deductive–अनुमानात्मक, अनुगामी, सिद्धांतानुवर्ती (१५,१२), (११)
Defined, well–स्पष्ट, रेखीव, उठावदार (१५)
Deficiency–अपुरेपणा, खोट (१५), उणीव, न्यूनता (११)
Definite–निश्चित, विवक्षित, स्पष्ट, खास, ठाम, सुव्यक्त (१५, १२)
Definition–व्याख्या, स्पष्टपणा (१५), (११)
Deflection–कलणें, कलन, चलन, चळणें (१५.१३), विचलन (३), च्युति (९), विचलन, चळपाक (८)
Deformation–विकृति, विरूपता, कुरूपता, विघटना (१५.१२), (११)
Degeneracy–अपकर्ष, हीनता, विकृति (१५), वैगुण्य, गुणऱ्हास (११)
Degenerate–अवनत (१५), गुणऱ्हास होणें (११)
Degraded bands–खंडित वर्णपट, अंधुक वर्णपट (१५)
Degree–अंश, द्युज्यावृत्त घात, कोटी, वर्ग, भाग, कला, प्रमाण, अंश, फळ, पदवी, श्रेणी (१५) अंश (९), (१०), (१), (८)
Degree of freedom–गतिप्रकार, गतिभाव, गत्यांश, चलनप्रकार (१५.१२)
Delivery–चटवडा, उत्सर्ग, फेंक, निर्यात, मोक्ष, उच्चाटण (१५)
Delta rays–डेल्टा किरण (१५)
Delusion–भ्रम, अभास, वृथाभास, मिथ्याभास (१५)
Demagnetisation–चुंबकहानी, चुंबनहानी, चुंबकहनन, विचुंबन, चुंबनक्षय, व्याकर्षण (१५, १२, १३)
Demon (Maxwell's)–राक्षस, भूत (मॅक्सवेलचें) (१५)
Demonstration–दर्शन, प्रदर्शन (१५), उपपादन (११)
Denomininator–छेद, भाजक (१५), (११)
Dense–दाट, गर्द, घन, घट्ट, दृढ (१५)
Density–घनता, (१), (६), (७), (१५), (९), (१०) दार्ढ्य (३), (५), (७), (१५), घनत्व (९), (२) संहाति, यत्ता, दाटपणा, घनभाव, घट्टपणा, दृढता, (१५), भरमान (४), घनता, भारवत्ता (८)
Density of charge–संचयाची घनता (१५)
Density of lines of force–आकर्षरेषांची दाटी (१०)
Density, relative–सापेक्ष घनता, (९), (८) तौलनिक घनता (१) घनताङ्क (८)
Density, surface–पृष्ठावरील घनता (१५)
Density, vapour–बाष्पाची घनता, आर्द्रता, दमटपणा (१५)
Departure–फरक (१५), उल्लंघन (११)
Dependence–परावलंबित्व (१५), अवलंबित्व (११)

Dependent–गौण, अवलंबित, टांगलेले (१५)
Depolarization–डीपोलरायझेशन (१५), (१)
Depolarizer–प्रतिबंध निवारक (२), डीपोलरायझर (१)
Depression–दलन (१५), नति (८), खळगा (११), भारपात (१६)
Derived–साधित (१) व्युत्पन्न (६)
Descending order–वर्गप्रकृति, उतरती भांजणी (१५), उतरता क्रम (१५, १३)
Descending power–घातांकक्रम, उतरती भांजणी (१५)
Descent–उतरण, उतार, उतरंड, वरंगळ अवतार (१५, १२)
Design–क्लृप्ति, रचना, योजना, मांडणी, डाव (१५, १२), (११) चित्रलेख, विशेषक, प्रकल्प, नक्षी (८)
Destruction–मारण, नाश, संहार, विनाश, लय, (१५, ११)
Destructive–मारक (१५), विध्वंसक (११)
Details–सुटे भाग, अंश, अंशभाग, घटक, बारकाया, खांचाखोचा, तपशील (१५, १३), (११)
Detector–ग्राहक, शोधक, संवेदक, वेदक, अनुकारक (१५, १२)
Determinancy, principle of–नियतीवाद, (१०)
Determinant–भावित, गुणयोग, (१५), निर्णायक, कनिष्ठफल (११)
Determinist–निश्चितवादी (१५), हेतुमूलकतावादी (११)
Deuterium–जड हायड्रोजन, ड्यूटेरियम, हायड्रोजन आयसोटोप, हायड्रोजन स्थानीय (१५)
Deuton–ड्यूटॉन (१५)
Develop–कांच धुणें (१५), फुलविणें (११)
Developing–आविष्करण (१५), फुलविणें (११)
Development–संवर्धन, परिवर्धन, परिस्फुटता (१५), विस्तरण, विस्तार निवृत्ति (८), (११)
Deviated–दिशाभ्रष्ट, अवचालित, विचालित, च्युत (१५)
Deviation–स्खलन, चलन, अवचलन, च्युति, विचलन (१५), झुकार (१६)
Dew–दंव, (१), (३), (६), (७)
Dew-drop–दंवबिंदु (१५)
Dew-point–धुक्याची अवस्था (१५), दंवबिंदु (१), (७) सेक बिंदु (२), (३)
Diagonal– कर्ण, कर्णरेषा (सर्व)
Diagram–आकृति, विलेख, आराखडा, चित्र, आलेख (१५), (१)
Diagram, indicator–दर्शक, आलेख, कार्यदर्शक, दाबदर्शक आलेख, बलदर्शक, कार्यालेख, बलालेख, इंडिकेटर डायग्रॅम (१५)

Diagram, valve–झडपेच्या क्रियेचा आलेख, झडपेचा क्रियालेख, द्वारक्रिया लेख व्हाल्व्ह डायग्राम (१५)

Diagram, vector–दिग्दर्शक आलेख, दिग्लेख, दिग्बाणाकृति, शरयोगालेख, (१५, १२)

Diagramatic–दृष्टार्थक (१५)

Dial–तबकडी, दर्शक, मुखपत्र, मुखपृष्ठ (१५)

Diamagnetism–द्विचुंबन, व्याकर्षण, द्विधाचुंबन, (१५)

Diameter–व्यास, (सर्व)

Diameter, atomic–परमाणूचा व्यास, परमाणूचा आकार (१५)

Diameter, internal–अंतर्व्यास, बेज, बोअर, माप (१५)

Diameter, molecular–अणूचा व्यास (१५)

Diamond–हिरा (सर्व)

Diaphragm–पडदा (३), (१५)

Diatomic–द्विपरमाणुमयं, द्विपरमाणुजन्य (१५), द्विपरमाण्वात्मक (९), द्विपरमाणुक (११)

Diatonic–द्विस्वर, द्विकंप (१५)

Diatonic scale–बिलावल सप्तक (१५, १२), डायाटोनिक थाट (१०)

Dichroscope–डिक्रॉस्कोप (१५)

Dictaphone–डिक्टाफोन (१५)

Die–डाय (१५)

Dielectric–विजेचें माध्यम, विद्युतविरोधक (१५), आंतरायिक (२)

Dielectric constant–माध्यम संख्या, माध्यमांक, विरोधनमान (१५)

Diesel engine–डिझेल इंजिन, डीझेल बाष्पयंत्र, डीझेल गतियंत्र (१५)

Difference–भेद, वैधर्म्य, बाकी वजावट, फरक, अंतर, घट, तूट, खोट, वटाव (१५), (११)

Difference, potential–क्षितिभेद (१०) विद्युत् स्थानीयांतील फरक (१)

Difference, temperature–उष्णमानांतील फरक (१) उष्णमानांतर (९)

Different–अलग, निराळा, वेगळा (१५)

Differential–चलत्संख्या, चंचलसंख्या, प्रयोजक, अतिसूक्ष्म संख्या, अंतरानुसारी, अनुवर्ती (१५, १२), भेदमूलक (११)

Differential calculus–शून्यलब्धि, चलनकलन (१५, १२)

Differential coefficient,–तत्फल, त्वश, चांचल्य (१५, १२)

Differential equation–चलत्संख्यांचें समीकरण, चंचलसंख्यांचें समीकरण (१५, १२)

Differential gear–प्रयोजक गतिमाला, परिगमन, अंतरानुसारी गतिमाला, परिभ्रमक, अनुवर्ती गतिमाला, ग्रह गतिमाला, केंद्र गतिमाला, द्विगति गतिमाला, डिफरेन्शियल गिअर (१५, १२)
Diffraction–विवर्तन, वांकणें (१५), अपभवन (९), (११)
Diffraction grating–रेषापुंज, विवर्तन जालक, (१५)
Diffuse–अंधुक, अस्पष्ट, अस्फुट, पसरलेलें, विस्तारलेलें, विखुरलेलें (१५, ११)
Diffuse series–अस्फुट श्रेणी, अस्फुट सूत्र, अस्फुट रेषामाला (१५, १२)
Diffusion–फैलाव, विखुरणें, दरवळणें, अंत प्रसरण, (११,१५), विकिरण (३) संचरण, प्रकिरण (४), अभिसरण (९), (११), व्यतिकर (८) व्यतिकरण (८)
Diffusion, rate of–परस्परांत मिसळण्याचें प्रमाण (१०)
Diffusion of gases–वाय्वाभिसरण (९), (११)
Diffusivity–विखुरण, फैलाव, अंतःप्रसरणाचें मान (१५), अभिसरणशीलता (११)
Digester–डायजेस्टर (१), पाचक पात्र (२), (३)
Digit–मुटा, स्थान, पद, (१५), आंकडा, कला (११)
Dilatometer–विस्तारमापक, वृद्धिमापक (१५)
Dilute–विलीन (१५), पातळ (९), (११), असंहत, प्रजल, विरल (८), कमजोर (११)
Dilution–विलीनता (१५)
Dim–मिणमिणीत (१५) पुसट, अंधुक, अस्पष्ट (११)
Dimension–मान, मापन, विस्तार, गुण, परिमाण, बोधमूल्य, परिमाप (१५), परिमाण (८), (११) घातमान (१६)
Dimensional, four–चतुर्विस्तार, चतुर्गुणित (१५)
Dimensional, three–त्रिगुणित (१५)
Dimensional, two–द्विगुणित (१५)
Dimensions–परिमाण, विस्तार, वितान (१५), परिमाणें (८), (११)
Dimensions, linear–रेषापरिमाण (९)
Diminuendo–उतार, अवरोह, (१५)
Diminution–घट (१५), क्षय, ऱ्हास (११)
Diode–द्विधारी, द्व्यग्र, दोन टोंकाचा (१५), द्विप्रस्थ (द्वारक valve) (८)
Dioptric–भिंगशक्ति परिमाण (१६)
Dip–कलणें, अधःस्खलन, नमन, स्खलन (११), (१५, १२)
Diplogen–जड हायड्रोजन, हायप्लोजन, हायड्रोजन स्थानीय, हायड्रोजन आयसोटोप (१५)

Dipole-ध्रुवयुग्म, द्विध्रुवक (१५)
Dipping of the needle-चुंबकसूचिपतन (९)
Direct-साक्षात्, सम, एकमार्गी, धोपट, (१५), एकमार्गी (२), एकदिशाप्रवाही (३) सरळ, साक्षात्, प्रत्यक्ष (११)
Direct current-संथ प्रवाह, एकमार्गी प्रवाह, धोपट प्र. (१५), सरळ प्रवाह (१), (१५), सरळ वहाळ (८)
Direct relation-समसंबंध (१५), समप्रमाण (११)
Direction-दिशा, रोख (१५), दिक्, दिशा (८)
Direction of motion-भ्रमण दिशा (१५), गमन दिशा (१०)
Disc-तबकडी, बिंब, चकती (१५), (११)
Discharge-फेक, सर्ग, भारहानि, स्रोत निर्जाग्रति, उच्चय, क्षेपण, उच्चाटण (१५), विसर्जन (९), विसर्ग, खपणक (क्षपण) (८), विद्युत् शून्य किंवा विद्युत्रहित करणे (१), भारमुक्त करणे (११)
Discharge tube-विसर्जन नलिका (९)
Discharging knob-विसर्जक गोळा (२),(३)
Discontinuity-खंड, खळ, त्रुटि, स्खलन (१५), अबंध, अविराम, सातत्याभाव (११)
Discontinuous-तुटक, खंडित, त्रुटित, स्खलित (१५), (११), खंड (८)
Discontinuous spectrum-खंडित रंगपट (१०)
Discovery-शोध (१५), (११)
Discord-असात्मता (१६)
Discrete-अलग, खंडित, त्रुटित सुटा, सुश्लिष्ट (११) (१५), अमूर्त (संख्या)(११)
Discussion-विवेचन, ऊहापोह, शहानिशा, चर्चा, वाद (११), (१५)
Dish-तबकडी, थाळी (१५), (११)
Disinfected-जंतुहीन (१५), (११)
Disintegration-विघटन, अवक्रांति, विस्फोट, स्फोट (१५), (११)
Disintegration of atom-परमाणुभंग (९)
Disintegration, radio-active-किरणोत्सर्गी विघटन (१५)
Dispersed-पृथक्कृत (९), विखरलेला (११)
Dispersion-विकरण, अपस्करण, विस्तारण, विरचन, पृथक्करण, फाटाफूट (१५), वितरण (२), (३), विकीरण, (५), (११), वर्णभंग (८) प्रकाश पृथक्करण (१), विखरणे (११)
Dispersion, anomalous-अपवादात्मक विवरण, अपविवरण (१५)
Displaced-उत्सारित, दिशाभ्रष्ट (१५), बाजूस सरकलेलें (१), स्थानभ्रष्ट (९), (११)

Displacement-झुकणं. स्थलांतर, चळणुक, अतर, स्थानांतर, चलन, (१५), (विद्युत्) प्रस्थान, (विद्युत) सरणी, (विद्युत्) चलनभाव (१५, १२), प्रसर (८), चलित (प्रेरकाचे) समुत्सार (८), उच्चाटन (८), स्थलांतर, स्थानांतर (८), (११)

Displacement current-विद्युत् प्रस्थान, विद्युत् सरणी, विद्युत् चलनभाव (१५, १२)

Displacement law-विचलन सिद्धांत, व्हीनचा सिद्धांत (१५)

Displacement of water-जलोत्सारण (१५), (२), (३), (५), पाणी स्थानभ्रष्ट करून (११)

Dissimilar-विजातीय, वेगळा (१५), (११) विसदृश, (११)

Dissipation-अपव्यय (१५), (११), लय (११)

Dissociation-विभाजन, विघटन, विदलन (१५), विश्लेषण (९), (८), (११), पृथ करण (११)

Dissociation, heat of-विघटनजन्य उष्णता, विघटनाची उष्णता (१५)

Dissolve-विरणें, विरविणें (१५), विरघळणें (८)

Dissonance-विवाद, अपकंप (१५, १२), असात्मता (८), स्वरबाह्यता, बदसूर (११)

Distance of clearest vision-स्पष्टतम दृष्टीचे अंतर (१)

Distance, atomic परमाणूमधील अंतर. परमाणूइतकें अंतर (१५)

Distillation-ऊर्ध्वपातन, (भट्टींतून) गाळणें (१५), (११), उत्पातन (८)

Distilled-संशुद्ध, ऊर्ध्वपातित (१५)

Distorted-विकृत, विद्रुप (१५), (११)

Distortion-विपरीतता, विपर्यास, विकृति, (११), (१५), विकरण (८)

Distribution-फैलाव, विखरणें, विभाजन, वांटणी, पसरणी, विभागणी (१५), (११)

Disturbance-व्यत्यय, खळखळ, क्षोभ (१५), (११)

Diurnal-दैनंदिन (१५), (११)

Divalent-द्विमूल्यक (९), द्विशक्तिक (११)

Divariant-द्विधा, द्विचल (१५ १२)

Divergence-फुलावट, विचलन, विस्तारमान (१५ १२), फांकणे, पसरणें (११)

Divergent-फुलता, (१५), वर्धमानांतर (५), (७), (११), त्रिसारी, व्यग्र (८)

Divergent beam-फुलता शंकू (१५)

Diverging-प्रसारक (३), अपसारी प्रसारक (५), वर्धमानातर (७)

Diversity-विविधता (१५), (११), अनेकता (११)

Dividend–भाज्य, व्याज (१५)
Dividendo–वियोगप्रमाण (१६)
Divider–विभाजक (२), दुभागक (५), कैवार (११)
Diving bell–पाणबुडी घंटा (३), (६)
Divisibility–विभाजत्व (२), (३), (६), (७), (११)
Division–फोड, भागाकार, फाळणी, विभागणी, भाग, अंश (११), (१५.१३)
Divisor–भाजक (१५.१३)
Dome, steam–वाफेची टोपी, बंबाचे वशिंड (१५ १३)
Doppler effect–डॉप्लर सिद्धांत, कंपांतर सिद्धांत, कंपचलनाचा सिद्धांत (१५ १२), डॉप्लर परिणाम (१०)
Dotted–खंडित, त्रोटक (१५)
Double–द्वित्त, दुबार (१५), (११), द्विधाकरण (१०)
Double acting–दोन बाजूंचे, उलट सुलट, दुहेरी, दुबार (१५)
Double bands–दुहेरी वर्णपट (१५)
Double refraction–द्वित्त परिवर्तन (१५)
Double star–जोडतारा, द्वित्ततारा, तारका युग्म, तारका मिथुन (१५)
Doublet–युग्म, जोडी, जोडा, कुडतें (१५)
Doubling–द्विधाभवन, दुहेरीपणा, द्विभवन (१५)
Doublet spin–युग्म भ्रमण (१५)
Downward pressure–अधोमुख दाब (२), (३), अधोवर्ती दाब (५)
Drag of ether–ईथरची ओढ, इंधकाची ओढ, रिक्त वस्तूची ओढ, ईथरचा अडथळा, संवहाची ओढ (१५.१२)
Drainage–ड्रेनेज (१५). नाला (११)
Draught–वाऱ्याचा झोत, (१५,१३), (११), अवर्षण, कोरडा दुष्काळ (१५.१३)
Draw-bar–ओढदांडा, ओढणी (१५,१२)
Drill–भोंक पाडणे, गिरमीट, कवाईत, वेज (१५), सामता (११)
Driver–सारथी, हांक्या, गत्युत्पादक, गतिकारक, ड्रायव्हर (१५)
Driver, screw–स्क्रू डायव्हर, स्क्रू चावी, मळसूत्राची चावी, डिसपीस (१५.१३), पेचकस (१५,१३)
Driver wheel–गतिचक्र, चालचक्र, रथ्याचक्र (१५,१२,१३)
Drone–एकसूर, हुंपन, अनुहुंकार, भोंगा सूर, वादी, प्राणस्वर, जीवस्वर (१५ १२)
Drop–शीकर, थेंब, बिंदु, पड, घट, फेर फरक, कमीपणा, अंतर (१५), गळती, स्खलन (११)
Drop, voltage–दाब झेंप, दाबाचा फरक, दाबांतर, व्होल्टेजचा फरक (१५)

Drop-valve–पतनद्वार, पडदरवाजा, पडझडप, ड्रॉप व्हॉल्व्ह (१५)
Drum–मृदंग, ढोल, रहाट, ढालगें, नळकांडें (१५)
Drum instrument–तंतुवाद्य (१५)
Drum armature–नळकांड्याचें प्रवाहवलय, नळकांड्याचें ओघवक्रें (१५)
Dry–निर्जल, कोरडा, शुष्क (१५), नीरस (१५,१३)
Dry cell–निर्जल घट (१५) कोरडी विजेरी (१५), (१)
Dry ice–कोरडा बर्फ (१५)
Dryness fraction–निर्जलांश, शुष्कांश (१५, १२)
Ductility–ताणक्षमता, ओघवत्ता, तणाईत (१५), तंतुभवनशीलता (२), (११), तन्यता (६), (११), उद्वर्तनीयत्व, तंतूभवनयोग्यता (७), (११), तार काढतां येणें (१)
Dummy–बाहुली, मूर्ति, प्रतिकृति, जोड, अकार्य, क्रियाशून्य (१५)
D-valve–डी स्लाईड व्हॉल्व्ह, डी घसर झडप, वाटीची घसर झडप (१५)
Dwarf stars–म्हातारे तारे, मंद तारे, खुजे तारे, तेजोहीन तारे, वृद्ध तारे, पुराण तारे, स्थविर तारे (१५)
Dynamic–गतिमान्, चलत्, अस्थिर, चालता, फिरता, चंचल (१५)
Dynamics–गतिशास्त्र, गतिगणित (१५), (११), प्रेरकीय (८), चलपदार्थ-शास्त्र (११)
Dynamics, thermo–उष्मयामिक उष्मयामिक (१०)
Dynamides–फिरते घटक, अंतिम घटक, डायनामाईड्स् (१५)
Dynamo–डायनामो (१५), (१), (३), विद्युत्जनक, जनित्र, विद्युत्उत्पादक (१५), विद्युत् उत्पादक यंत्र (१०)
Dynamometer–गतिमापक (१५)
Dynamo rings–डायनामोची कडी (१)
Dynamo brushes–डायनामोच्या सरकत्या पट्ट्या (१)
Dyne–डाइन (१५)

Ear–कान (सर्व)
Ear phone–कर्णा, कर्णध्वानक, कानटोपी (१५)
Earth–पृथ्वी, वसुधरा, भूमूळ (१५), जमिनीस जोडणें (१५ १३)
Earthquake–भूकंप (१५), धरणीकंप (९)
Earthquake-proof–भूकंपाभेद्य (१५)
Earth waves–भूलहरी (१५)
Earth-wire–भूतार (१५)
Earth's core–भूगर्भ (१५)

Earth's crust–भूस्तर (१५)
Earthen–भूमिगत (१५)
Ebb–ओहोटी, ओहोट, सुकती (१५)
Ebb, low–भांग (१५)
Ebonite–एबोनाईट (१५), अबनूस (१६)
Ebony–एबनी, शिसवी (१५)
Ebullition–बुडबुडे येणें, उकळी फुटणें, आधण येणें (११), (१५)
Eccentric–संत्री (९), विषम केन्द्री (१), (११), मध्यबाह्य (२), (३), (७)
Eccentricity of ellipse–लंब वर्तुळपणा (१५), विषमकेन्द्रता (११)
Echo–प्रतिध्वनि (सर्व)
Eclipse–ग्रहण (सर्व)
Eclipse, annular–कंकणाकृति ग्रहण (१)
Eclipse, total–खग्रास ग्रहण (१५)
Eclipse, first contact–स्पर्श, स्पर्शकाल (पंचांग)
Eclipse, last contact–मोक्ष, मोक्षकाल (पंचांग)
Eddy–भोंवरा, खळबळ (१५), (११)
Edge–धार, कांठ, कोर, कड, टोंक, अग्र (११), (१५)
Edge of a prism–लोलकाची कोच (१५)
Effect–परिणाम, प्रभाव, उठाव, घटना, सिद्धांत, तात्पर्य (१५), परिणाम (१०), (१), (११)
Effect, axial–केन्द्रीय परिणाम, अक्षाचा–आंसाचा परिणाम (१५)
Effect, Becquerel–बकेरेल परिणाम, किरणोत्सर्ग-प्रकाश (१५)
Effect, capacity–संचय-परिणाम (१५)
Effect, Curie–क्युरि परिणाम, किरणोत्सार्गत्व (१५)
Effect, damping–दमन परिणाम, निरोध परिणाम (१५)
Effect, Doppler–डॉप्लर परिणाम, कंपान्तर सिद्धांत (१५)
Effect, Edison–एडिसन परिणाम, एकमार्गी प्रवाहाचें तत्त्व (१५)
Effect, Galvani–गॅल्व्हानि परिणाम (१५)
Effect, gyroscopic–भोंवऱ्याचा परिणाम, दिग्भवन, स्तंभन (१५)
Effect Faraday–फॅरडे परिणाम, प्रकाशाचें चुंबकत्व (१५)
Effect Kerr–केर परिणाम, विद्युत् स्तंभन, विजेचें ध्रुवीभवन (१५)
Effect, Laue–लाऊअ परिणाम (१५), स्फटिकाची सूक्ष्म रचना (१५)
Effect, longitudinal–अक्षसमांतर परिणाम (१५)
Effect, photoelectric–प्रकाश विद्युत्, प्रकाशजन्य विद्युत (१५)
Effect, packing–घनसंचय परिणाम, कमभार, गुरुत्व हानि (१५)

Effect, Raman–रमण प्रकाश, रामन् परिणाम, प्रकाशाचें विकीरण (१५)
Effect, Stark–स्टार्क परिणाम, प्रकाशाचा विद्युत् धर्म (१५)
Effect, stroboscopic–चलनाभास, स्थिर वस्तु चालत असल्याचा भास (१५)
Effect, transverse–लंब परिणाम, विषुवीय परिणाम (१५)
Effect, twilight–संधिकाल परिणाम (१५)
Effective–परिणामकारक (१५)
Effervescence–फसफसणें (१५), (११), फुलारणें (१६)
Efficiency–कौशल्य (१५), कार्यक्षमता (९), (११), तत्परता (१०), (२), (४), उपयुक्तता (१)
Efficiency of a machine–यंत्राची तत्परता (१०), यांत्रिक उपयुक्तता (१)
Efficient–कार्यक्षम, तत्पर (१५), उपयुक्त (१)
Effort–आयास, श्रम (१५)
Effusion–बहिर्गमन, छिद्रन्वेष, बहि प्रसरण (१५)
Eigenfunktion–उचितसंज्ञा, युक्तपद (१५)
Einstein's law–आइन्स्टाईनचा सिद्धांत, शक्तीचें कंपमूल्य (१५)
Elastic–लवचीक, चिवट, स्थितिस्थापक (१५)
Elastic constant–स्थितिस्थापक स्थैर्य (६)
Elastic density–स्थितिस्थापक दार्ढ्य (९)
Elastic vibration–स्थितिस्थापक आंदोलन (१५)
Elasticity–स्थितिस्थापकता (सर्व) लवचीकपणा (३), स्वाग्रह (४)
Electric arc–विजेची कमान (१५), विद्युत् ज्योत (१)
Electric bell–विद्युत् घंटा (१५), (९), विजेची घंटा (१)
Electric capacity–वैजिक धारणा (२), विद्युत धारणा (३)
Electric charge–विद्युत् परिणाम (१५), विद्युत भार (१), वीजोच्चय (२), विद्युत जागृति (३), (७), विद्युत् संचय (१०)
Electric circuit–विद्युत् मंडळ (९), विद्युत् वलय (१)
Electric conductor–वीजवाहिनी (१५), विद्युत् चालक (१)
Electric condenser–स्थिरविद्युत् घटमाला (९), विद्युत् संग्राहक (१)
Electric contact–विद्युत् संयोग (९)
Electric current–विद्युत सरणी (१५), विद्युत् प्रवाह (१)
Electric discharge–विद्युत् विसर्ग (९)
Electric field–विद्युत् क्षेत्र (१५), (१), वैजिक क्षेत्र (१५)
Electric force–विद्युत् जोर (१)
Electric force of attraction–विद्युत् आकर्षक शक्ति (९)
Electric force of repulsion–विद्युत् अपकर्षक शक्ति (९)

Electric induction–विद्युत् प्रवर्तन (१)
Electric machine–ताडित्र (१५), (२), (४), विद्युत् यंत्र, विद्युत् जनक यंत्र विद्युत् यंत्र (१)
Electric motor–विद्युत् मोटर (१), (३), चलित्र (२)
Electric potential–विद्युत् स्थानीय (१)
Electric potential difference–वैजिक क्षितिभेद (२), विद्युत् पातळीचा फरक (३), स्थानीयांतील फरक (१)
Electric power–विद्युत्–बळ, विजेचें बल (१)
Electric pressure–विद्युत–दाब (१५), (१), विजेचें प्रेरण (१५)
Electric spark–विजेची ठिणगी (१५), (१), विद्युत् स्फुल्लिंग (९)
Electric traction–विद्युत् वाहन (१५)
Electrically charged body–जागृत विद्युत् पदार्थ (९), विद्युत् भारित पदार्थ, विद्युत जागृत पदार्थ (१)
Electricity–वीज, विद्युत् (सर्व)
Electricity, frictional–घर्षण विद्युत (१५), घर्षणजन्य विद्युत् (१)
Electricity, current–प्रवाही विद्युत (१)
Electricity, negative–ऋण विद्युत (१), (१०)
Electricity, positive–धन विद्युत (१), (१०)
Electricity static–स्थिर विद्युत (१), (९)
Electrified–भारलेला, विद्युत जागृत (१५), विद्युत् भारित, विद्युत जागृत (१), वीजोच्चयी (२), जागृत (३), विद्युत जागृत (७)
Electro cardiograph–हृदयाक्रियालेखक (१५)
Electro-chemical equivalent–वैजिक रासायनिक समांक (२), विद्युत् रासायनिक सममूल्य (३)
Electrolysis–विद्युत् पृथ करण (१), (१५), (५), विद्युत विच्छेदन (११), (१५), (३), (७), वीजाविच्छेदन (२), विच्छेदन (४)
Electrolyte–वीजाविच्छेदन द्रव्य (२), विद्युत् विच्छेदन द्रव्य (३), विद्युत् विच्छेद्य (७), (११)
Electrolytic dissociation–विद्युत विच्छेदन (९)
Electro-magnet–विद्युत् चुंबक (१), (९), (३), (५), (११), (७). वैजिक लोहाकर्ष (२)
Electro-magnetic field– वैजिक वैकर्षिक क्षेत्र (२) विद्युत् चुंबकीय क्षेत्र (३), (११)
Electro-magnetic induction– विद्युत् चुंबकीय प्रवर्तन (१), (९), (१५), उद्भावन (४)

Electromagnetism–विद्युत् चुंबकत्व, विद्युत् चुंबन (१५), (११)
Electromotive force–विद्युत् चालक शक्ति (११), (९), (७), विद्युत् चालक जोर (१), उर्ज (४), वीजाचालन शक्ति (२), विद्युत् चालन शक्ति (३)
Electroplating–मुलामा चढविणे (१०,११) मुलामा देणें (१) विद्युत् विलेपन (३)
Electroscope–विद्युत् दर्शक (१५), (१), (९), (११) (३), (५), वीजा दर्शक (२), वीजा दर्श (४)
Electroscope, gold leaf–सोनपानी विद्युत् दर्शक (१)
Electrostatic induction–स्थिर विद्युत् विभावन (१५). स्थिर विद्युत् प्रवर्तन (१), विभावन (४)
Electrode–विद्युत् अग्र (१५), अग्र (१)
Electron–वीजिक. ओताणु. ऋणविद्युत् कण, ऋणबिंदु (१५), विद्युत् कण (९), (३), (६) ऋणकण. ऋणविद्युत्कण (१). (१०), ऋणवीजिक (२)
Element–मूलद्रव्य, महाभूत, घटक (१५) मूलद्रव्य (१). (९), (११) मूल पदार्थ (१०) मौल (१६)
Elementary–मूलभूत, मूल (१५)
Elimination–उच्चाटन (१५)
Ellipse–लंब वर्तुळ (सर्व)
Emanation–निस्सृत द्रव्य, उत्सर्ग (१५), (११), नि सरण (९)
Emergence–निर्गम (१५), उदय (११)
Emergent–परागत (१५), बाहेर पडणारा, बाहेरचा (१), बहिर्गामी (३), (५), निर्गत (५), निर्गम (७). उदित (११)
Emergent cone–प्रतिशंकु (१५)
Emery–एमरी (१५), कुरुंदाचा चूर (११)
Emission–उत्सर्ग (१५), (११), उत्सर्जन (११)
Empirical–प्रयोगानुसारी, प्रायोगिक (१५), अनुभाविक (११)
Emulsion–पायस्थ, पंज (१५)
Enamel–चिनी मिना (१५), काच मिना (११)
End–अग्र, विराम (१५)
Endothermic–उष्णताशोषक (१५)
Energy–बळ, शक्ति, तेज. ओज (१५), (११), शक्ति (१), (१०), (९), (३), (४), (६), तेज (२)
Energy, kinetic–वेगवती शक्ति (१०), गतिजन्य शक्ति (१)
Energy, light–प्रकाश शक्ति (१०)

Equivalent-समानार्थक, सममूल्य (१५), (११), एकमूल्यक (९), तुल्यबल (१०), समकिंमत (१)
Equivalent, water-उष्णतेचें जलमूल्य (१५)
Equivalent, mechanical-यांत्रिक समकिंमत (१)
Equivalent weight-संयोगी भार (१५)
Era-युग (१५)
Erect-उभे (१), (११)
Erg-अर्ग (१५), (९), (१) शक्तीचें दशमान एकक (१५)
Error, zero-प्राथमिक च्युति, मूल च्युति (१५)
Escalator-सांखळी, जिना (१५)
Escapement-अटक (१५), सुटका (१), (११) घरसोडपट्टी (२), निसटती पट्टी (३) निसटणें (४)
Escapement wheel-घरसोड चक्र (२), निसटतें चक्र (३)
Etching-कोरणे एचिंग (१५), (११)
Ether-ईथर, अतरिक्ष, अतराळ, संवह, रिक्त वस्तु (विज्ञान) (१५) ईथर, ईथ्र, (रसायन) (९) इंधक (वि) (९) ईथर (वि) (१),(१०) (१५)
Ether waves-आकाशलहरी (१५)
Evaporation-बाष्पभिवन (१५), (९), (१), (११), उडणें (१५), (११), मंद-बाष्पभिवन (१), वाळणें (११) उत्प्लवन (१६)
Evaporate-वाफ होणें (१), (११), उडून जाणें (११)
Even-सम (१५), (१), (११)
Evolution-उत्क्रांति, विकास (१५)
Examination-परीक्षा, परीक्षण, परिशीलन, पाहाणी (१५)
Exchange-देवाण घेवाण, देवघेव, अदलाबदल (१५), (११), विनिमय (९), (११)
Exchange of energy-शाक्तिविनिमय (१५)
Exchanges, Prevost's theory of-प्रेव्होस्टचा सिद्धांत, उष्णता व्यापाराचा सिद्धांत, उष्णता देवघेवीचा सिद्धांत (१५)
Excited-उत्तेजित, क्षुब्ध (१५),(११)
Exhaust-एक्झास्ट (१५), निष्कासित (११)
Exhaust gas-उच्छिष्ट वायु (१५)
Exhaust pipe-निर्गम नळी (२), एक्झॉस्ट नळी (१)
Exhaust stroke-उच्छ्वास टप्पा (१५)
Exhaust valve-एक्झॉस्ट व्हॉल्व्ह (१)

Existence–अस्तित्व, वास्तव्य (१५)
Exothermic–उष्णतोत्सर्गी (१५)
Expand–प्रसरण पावणें (१५), (१), (११)
Expanding universe–वर्धिष्णुब्रम्हांड (१५)
Expansion–विकास, प्रसार, विस्तार (१५), प्रसरण (१५), (१०), (१), (२)
(३), (४), (५), (७)
Expenditure of energy–शक्तिव्यय (१५), (११)
Experiment–अनुभव, प्रयोग (१५)
Experimental–प्रायोगिक, प्रयोगात्मक (१५)
Expert–प्रवीण, निष्णात, तज्ञ (१५)
Explanation–रहस्य (१५), स्पष्टीकरण (सर्व), खुलासा (११)
Explosive–स्फोटक (द्रव्य) (१५)
Exponent–घातांक (१६)
Export–निर्यात (१५)
Exposed–प्रकाशित (१५)
Exposure–उघडीक, उघाडी, आविष्करण (१५) प्रकाशदर्शन (१६)
Exposure, instantaneous–क्षणिक उघाडी (१५)
Expression–राशि, बीजवाक्य (१६)
Extension–वितान, प्रतान, विस्तार, प्रसार, वृद्धि (१५)
Extensive–विस्तीर्ण (१५), (११)
Extent–मान, व्याप्ति, विस्तार, प्रसार, महत्व, (१५), (११)
External–आगंतुक (१५) बाह्य (१), (११)
Extract–रस, अर्क (रसायन) (१५), (११)
Extremity–कांठ (१५), मर्यादा, परमावधि (११)
Eye–डोळा (सर्व)
Eye-ball–नेत्रगोल (१५), बुबुळ (११)
Eye-piece–आयपीस, नेत्राग्र, चक्षुयव (१५), पाहाण्याचें भिंग, नेत्रभिंग (१),
नेत्रिका (२), (३), नेत्रकांच (११), दृष्टिभिंग (१६)

Facing–संमुख (१५)
Factor–गुणक, अवयव, भाग, भाजक, अंश (१५) घटक, अवयव (१६)
Factor, diagram–आलेख, गुणक, आलेखांक, आलेख प्रमाण (१५)
Factor of evaporation–बाष्पीभाव, बाष्पांश (१५)
Factor of safety–रक्षणांश, माया, कसर (१५)
Factorial–एकादिचयांग (११)

Factorial N–एकादिघात न (११)
Factorization–अवयव पाडणें, फोड करणें, विश्लेषण (१५)
Faculae–तेजबिंदु (१५)
Fading–क्षयीभवन, मंद होणें, मंदता, मांद्य, क्षीणत्व (१५)
Fahrenheit–फारेन्हाइट (१५), (१), (१०)
Fallacious–भ्रामक (१५) (११), उताड (९)
Falling body–खालीं पडणारा पदार्थ (१)
Fall in temperature–उष्णमानाचा उतार (९), उष्णमानांतील फरक (१)
Farad–फॅरड, संचयांश (१५) (विद्युत संचायकाचें माप)
Faraday–फॅरडे, विघटनांश (१५)
Faraday effect–फॅरडे घटना (१५)
Faraday icepail–फॅरड बादली (१५)
Faraday tubes–फॅरडे कर्षवाहिन्या, फॅरडे भाव वाहिन्या (१५)
Fatigue–श्रांति, आलस, ग्लानि, मंदता (१५), (११)
Fatigued–श्रांत (९), (११)
Fatty–स्निग्ध (१५)
Fault–भगदाड, स्तरदोष, पात, बिघाड, दोष (१५), व्यंग, कसर, चुकी (११)
Feed–घांस, आयात, आदान, (१५), पुरवठा, भरविणें (११)
Feed water–आयजल, वापराचें पाणी, घांसपाणी (१५)
Feeder–उपरस्ता (१५), भरवणारा, (११)
Felt–बुरणुस, फेल्ट (१५)
Ferment–मडक, (१५) मंड (११), विरजण (१५ १३)
Ferro-concrete–सलोह कॉंक्रीट (१५)
Ferro-magnetism–लोहचुंबन, लोहचुंबकत्व (१५)
Fibre–ततु, धागा, रेषा (१५)
Fictitious–काल्पनिक, गृहीत, सममुल्य (१५)
Fidelity–निष्ठा, वास्तवता, ततोततपणा (१५), खरेपणा (११)
Field–क्षेत्र, आवार (१५), क्षेत्र (१)
Field of force–शक्तिक्षेत्र (१५), आकर्षक्षेत्र (११)जोर क्षेत्र (१), कर्षक्षेत्र(१५)
Field, electric–विद्युतक्षेत्र (१५)
Field, intensity of–क्षेत्राची तीव्रता, क्षेत्रप्रेरणा (१५)
Field magnetic–चुंबनक्षेत्र, चुंबकक्षेत्र (१५), लोहचुंबकाचें आकर्षक्षेत्र (१०), चुंबकीय क्षेत्र (१)
Field, retarding–रोधकक्षेत्र, अवक्षेत्र, बंधक्षेत्र (१५)
Field equations–क्षेत्र समीकरणें (१५)

Field due to a current–प्रवाहक्षेत्र (१५)
Field magnet–क्षेत्रचुबक (३)
Field of vision–दृष्टिपथ (१५)
Filamemt–तार, तंतु, धागा, सूत्र, सक्ष्मततु (१५). घागा (१). तंतु (१०)
File–वही, दप्तर, रुमाल, कानस (१५)
File, polishing–पॉलिश कानस, मऊ कानस (१५)
Filing–कानसणें (१५)
Filings–कीस, झिलय्या, कण, तास (१५)
Film–पापुद्रा, त्वचा, पट्टा, पटल, फिल्म, तवंग, निकाशपट, साय (१५)
Filter–चाळणी, गाळणी (१५)
Filter-press–फिल्टर प्रेस (१५)
Filtrate–सांका (१५), गालित (८)
Final–अंतिम, अखेरचे, पर–(१५)
Fine structure–सूक्ष्मरेषात्मक रचना, सूक्ष्मरचना (१५)
Fine structure constant–सूक्ष्मरचनाबोधक अंक, सूक्ष्मांश (१५)
Finish–पूर्ति, पूर्णता, पुरे करणें, इतिश्री, सफाई. झिलई, चकाकी, फिनिश (१५)
Finite–सांत, मर्यादित, परिमित (१५), (१६)
Fire box–भट्टी, आगभट्टी (१५)
Fire clay–आगमाती (१५) अग्निमृत्तिका (१६)
Fire engine–आगयंत्र (१५)
Fire fly–काजवा, खद्योत (१५)
Fire grate–भट्टीची जाळी (१५)
Fit (Newtons)–लहर (१५)
Fives–पाचुंद (१५)
Fixed point–स्थिर बिंदु, स्थिरस्थान, प्रमाण बिंदु. प्रमाण-स्थान, प्रमाण सीमा, प्रमाणमर्याद (१५) स्थिर बिंदु (१)
Fixed stars–स्थिर तारे, अचल तारे (१५) ध्रुव तारे (११)
Fixed air–स्थिर हवा (१५)
Fixed gas–स्थिर वायु (९)
Fixing–ओपवणें (१५)
Fixity–कायमपणा (१५)
Flange–फ्लँज, पायठा, पांख, पंख, पक्ष (१५)
Flare–तेज.शृंग, तेजोशिखा (१५)
Flash–चमचमाट, चमक, प्रज्वलन, जाळ चकचकाट (१५)

Flash point–प्रज्वलन सीमा, ज्वलन सीमा, जाळटेप (१५), स्फुरण विंदु (११)
Flask–चंबू, लोटी, (१५)
Flat–चपटे, थापें, (१५), सपाट (११)
Flat-note–कोमल स्वर, उतराति श्रुति (१५)
Flexibility–वांक, बांकावा, मुरड, लवचीकपणा वक्रशीलता (११), (१५)
Float–तरंगणें, तराव, तर, तारक, तराफा (१५), सांगड (११)
Floatation–तरंगणें, तरंगशीलता (१५)
Floating bodies–तरंगणारे पदार्थ (९), (१), (१६)
Flood–पूर (१५)
Flood-light–प्रलयप्रकाश (११)
Flow–वाहाळ, ओघ, झोत, लोंढा, प्रवाह (१५)
Flow line–प्रवाह रेषा (१५)
Fluction–फेरबदल, फेरफार, फरक, चलन, चांचल्य (१५)
Fluctuation–फेरबदल, चलन, फेरफार, कमजास्तपणा, (१५), अस्थिरता वाढघट, चढउतार (११)
Fluid–प्रवाही, ओघवान् (१५)
Fluorescence–स्वयंप्रकाश, चमक, चकाकी, स्फुरण, प्रस्फुरण (१५)
Fluorescent light–स्वयंप्रकाशित (१५), स्फुट प्रकाश (९)
Fluorspar–गारगोटीचा स्फटिक, गार (१५)
Fly wheel–मोठें चाक, जड चक्र, फ्लाय व्हील, संथ चाक, महाचक्र, सुगतिचक्र (१५), प्रधान चक्र (९), जड चाक (१), गति चक्र (२), (६), (७), (११), (१६), झाक चक्र (३), (४)
Focal length–केन्द्रीय अंतर, केन्द्रांतर, आयमान (१५), संगम अंतर (१), केन्द्रांतर (९), (२), (३), (५), आयमन (८), नाभिगतांतर (११), (१६)
Focal plane–केन्द्र पृष्ठ (१५)
Focal power–नाभिशक्ति (१६)
Focus–केन्द्र, केन्द्र जमविणें, उगम (१५), संगम बिंदु (१), केन्द्र (३), (४), (५) (७), (८), (१६), नाभि (११), (१६), प्रसाधक केन्द्र (१६)
Focused–केन्द्रीभूत, एकवटलेले (१५) एकवटलेलें (१) नाभिकृत (११)
Focus, principal–मुख्य केन्द्र (१५), संगम बिंदु (१), मुख्य नाभि (११), (१६
Focusing screen–चित्रदर्शक कांच (१५)
Fog–धुकें (१५)
Foil–वर्ख (१५)
Foot-candle–फूटबत्ती (१५)
Foot-pound–फूट पौंड (१५)

Forbidden (lines)–रुद्ध रेषा (वर्ण), अवर्ण रेषा (१५), वर्ज रेषा (११)
Force–जोर, प्रेरणा, ओज (१५), जोर, शक्ति (९), प्रेरक, जोर (१०), (१६) जोर (१), (७) प्रेरणा (३), (१६) प्रेरक (४), (८) जोर प्रेरणा (७)
Force of resistance–प्रतिबंधक शक्ति (१५)
Force, centrifugal–केन्द्रोत्सारक शक्ति (९), उत्सारक जोर (१)
Force, centripetal–केन्द्रगामी जोर (१)
Force, centre of–प्रेरणा केन्द्र (१५)
Force, electro-motive–विजेचा दाब, विद्युत् प्रेरणा (१५), विद्युत् चालक जोर (१)
Force, lines of–प्रेरणा रेषा, क्षेत्रदर्शक रेषा, क्षेत्र रेषा, कर्ष रेषा (१५), जोर रेषा (१)
Force, magnetomotive–चुंबक प्रेरणा. चुंबन प्रेरणा, चुंबनभाव, चुंबनमान, कर्षकारी प्रेरणा (१५)
Force, tractive–ओढ, ओढा, खेंच (१५)
Force, outside–बाह्य जोर (१)
Force pump–जोर पंप (१), दाबाचा पंप (२), (३), (११) पाणी जोरानें उडविण्याचा पंप (७)
Forced–प्रेरित, उत्तेजित, प्रयोजित, प्रेषित, संचारित, उच्चलित (१५)
Forced oscillations–प्रेषित आंदोलनें, प्रेषित कंप, प्रेषित कंपन, प्रेषित झोकें, प्रेरित आंदोलनें (१५)
Forces, parallelogram of–जोरांचा पॅरालेलोग्राम (१५), (१) जोरांचा समांतरभुज चौकोन (११)
Forces, component–घटक जोर (१)
Forces, composition of–जोरांचा समास (१), (१६) जोरांचें एकीकरण (११)
Forces, resolution of–जोरांचा विग्रह (१५), (१६) जोरांचें पृथक्करण (११
Forecast–भविष्य (१५)
Forging–घडविणें (१५)
Form–रूप, स्वरूप, आकार, रचना, बांधणी, बंदीष, बनावट (१५)
Formation–व्यूह, रचना, बनावट, बांधणी, जनन, उत्पादन, घडण, भवन, जुळवणी, जुळणी, जुळाव (१५)
Formula–सूत्र, मंत्र (१५), सूत्र (९), (१६) समास (८)
Foundry–फौंडरी (१५), धातु ओतण्याचा कारखाना (११)
Foundation–पायंडा, स्थापना, पायठा, पाया, चौथरा, चबुत्रा, जोतें (१५)
Four stroke–चार टप्पी, चार टप्प्याचें (१५), चार ठोक्याचें (१)
Fourth–चतुर्थांश (१५)

Fraction–अंश, अपूर्णांक, हिस्सा (१५)
Fraction, continued–अपूर्णांक माला (१५)
Fraction, dryness–शुष्कांष, निर्जलांश (१५)
Fraction, decimal–दशांश अपूर्णांक (१५)
Fraction, vulgar–व्यवहारी अपूर्णांक (१५)
Fracto-cumulus–भग्न राशिमेघ (१५)
Fragment–कळपा, तुकडा, भाग (१५)
Frame–सांगाडा, चौकट, आवली, माला, पद्धति (१५)
Frame aerial–चौकटीचे आकाशक, बांधीव आकाशक, (१५)
Frame of reference–संदर्भावलि, संज्ञामाला, अधिष्ठान, बोधव्यूह (१५)
Frame work–मांडणी (११)
Free–सुटें, मुक्त, मोकळा, स्वतंत्र (१५), मुक्त (३), (७)
Free motion–कायमगति (१५)
Free path–सुटा मार्ग, खुला मार्ग, मोकळी वाट, निर्बंध मार्ग, सुटी वाट (१५)
Freedom, degree of–गति प्रकार, चलनभात्र, गत्यांश (१५)
Free fall–प्रमुक्त पतन (४)
Freezing–थिजणें, गोठणें, घट्ट होणें, घनीभवन, (१५), थिजणें (१), (७)
Freezing point–गोठवणी सीमा, घनीभवनांश, घनीभवन बिंदु (१५), गोठण्याचा बिंदु (९), वितळण्याचे तपमान (१०), गोठण बिंदु (२), (१६), हिमीभवन बिंदु (१६)
Freezing mixture–घनकारी मिश्रण, गोठवण (१५), थंड मिश्रण (१), गोठवण (२), (८) तीव्र शीतजनक मिश्रण (११)
Frequency–आवृत्ति संख्या, आंदोलन संख्या, कंप संख्या, लहरी संख्या (१५), कंपनावृत्ति (९), क्षिप्रता, कंपन संख्या (१०), कंप संख्या (१), आंदोलन संख्या (२), (३), (१६) क्षिप्रता (४), (८)
Frequency, characteristic–नैसर्गिक कंपसंख्या, नैसर्गिक आंदोलन संख्या, स्वयंकंपन, स्वकंपन, वस्तुजातकंपन (१५)
Frequency of rotation–भ्रमण संख्या (१०)
Frequency, Raman–रमणकंप, रामन्‌कंपनसंख्या (१५)
Frequency, residual–उत्कंप संख्या, अवशिष्ट कंपसंख्या (१५)
Frequency, resonant–अनुकंप संख्या (१५)
Fresh water–गोडे पाणी (१५)
Friction–घर्षण (सर्व) घसट, घांसणें (१५), घृष्टि (८)
Friction, angle of–घर्षण कोन, आधाराची सीमा, आधार सीमा (१५)
Friction, rolling–फिरतें घर्षण (१)

Friction, sliding–घसरतें घर्षण (१)
Friction, limiting–अंतिम घर्षण (१)
Friction, static–स्थिर घर्षण (१)
Frictional–घर्षणजन्य (७)
Friction horse power–घर्षणगत अश्वबळ. अश्वबळाचा अपव्यय, अनुपलब्ध अश्वबळ (१५)
Frigid–घट्ट, घन, गोठलेला, थंड, संथ (१५)
Front–पुरोभाग (१५)
Fuel–सरपण, इंधन, जळण, पेटवण (१५), जळण (९)
Fuel, liquid–द्रव जळण (९)
Fulcrum–आधार बिंदु, आधारणी टेकू (१), (२), (३), (७), (१६)
Full radiation–पूर्णतेज, सर्वकंपतेज, पूर्ण उत्सर्ग, पूर्ण विसर्ग, पूर्ण किरण, पूर्ण प्रक्षेपण (१५)
Fuller's earth–मुलतान माती (१५)
Function–क्रिया, कार्य, कर्तृत्व, उद्देश्य, उपयोग, कर्तव्य, कार्यपद्धति, रीत, वर्तन, पदावालि, संज्ञा, संख्यासूत्र, विधेय (१५), फल (बीजगणित) (११)
Function, proper–उचित मूल्य, युक्त मूल्य, युक्त पद, पद संस्कार, (१५) योग्य फल (१)
Function, wave–लहरी बोधक, संख्यासूत्र, लहरीसूत्र, (१५), लहरी फल (११)
Function, work–(केन्द्राची) कणग्रहणशक्ति, (केन्द्राची) कार्यसूत्र (११), कार्यफल (११)
Fundamental–मूलगामी, मूल, मूलभूत, प्राथमिक (१५), मूळ (१) (६), मूळभूत (२), (११) मौलिक (१६)
Fundamental note–मूलस्वर, प्राणस्वर, जीवस्वर, वादी (१५)
Fundamental series–मूलश्रेणी, मूलसूत्र, मूलरेषामाला (१५), प्राथमिक श्रेणी (१५)
Fundamental tone–मुख्य स्वर (१०)
Fundamental units–मूळमापें (१), मूळभूत एकधेयें (३)
Funnel–हवाडें, नसराळें (१५), धुराडे, (११) चाडी, पुनेळ (१६)
Furnace tube–आग नळी, भट्टीची नळी, उष्णतावाहक नळी (१५)
Fuse–फ्यूज (१), तारणी (८)
Fusible–वितळणारा, द्रवणारा (१५)
Fusion–वितळणें, द्रवीभवन, एकजीव होणें (१५), विलय, विप्लव (८), वितळणें (१)
Fusion, latent heat of–वितळण्याची गुप्त उष्णता (१)

'G'-'जी', मोठी 'जी' गुरुत्वाकर्षणाचें स्थिरमान, गुरुत्त्वपद, भारपद, भार-भाव (१५)
'g'-'जी', छोटी 'जी', गु, भार प्रवेग, पृथ्वीच्या आकर्षणाचा प्रवेग, गुरुत्वाकर्षणाचा प्रवेग (१५)
Gain-आय, जमा, नफा, आयात, मिळकत, वृद्धि, फायदा (११) (१५)
Galactic system-आकाशस्थ ज्योतिर्माला, खगोलमाला, विश्वमाला ब्रह्मांड (१५)
Galaxy-ज्योतिर्माला, ब्रह्मांड, तारामंडळ (१५)
Gale-वावटळ, जोळ, जउळ (१५), (११)
Galena-सुर्मा (१५), शिशाची कच्ची धातु (लेड सल्फाईड) (११)
Gallon-गॅलन (१५)
Galvanic-गॅल्व्हॅनिक-विद्युत्- (१५)
Galvanometer-(विद्युत्) ओघदर्शक, प्रवाहदर्शक, विद्युतमापक (११), (१५)
Galvanometer, ballistic-आनिरुद्ध ओघमापक (१५)
Galvanometer, dead-beat-लीन ओघमापक, कपशून्य ओघमापक (१५), अतिरुद्ध ओघमापक (१५)
Galvanometer, sensitive-चंचल ओघमापक, सूक्ष्मदर्शी ओघमापक (१५)
Galvanometer, moving coil-वलयाचा ओघमापक (१५)
Galvanometer, moving needle-चुंबकाचा ओघमापक (१५)
Galvanoscope-वहादर्श (४), प्रवाहदर्शक (५)
γ (gamma)-गामा, ग्यामा
γ function-गामा फंक्शन, गामा पदावलि, गामा पदसंस्कार (१५)
γ Gemini-आर्द्रा, यंगतारा (१५), Gemini मिथुनराशि (११)
γ rays-गामा किरण, अतिसूक्ष्म विद्युत् लहरी, प्रकाश कण (१५), ग किरण (९)
γ-ray emission-गामा किरणोत्सर्ग, गामा-किरणक्षेप (१५)
γ-ray spectra-गामा किरणाचे वर्णलेख (१५)
Gap-खिंडार, भोंक, जागा, मोकळी जागा, फट, छिद्र, पोकळी, खड (१५)
Gas-वायु (सर्व)
Gas, permanent-स्थिर वायु (९), पक्का वायु, नियमबद्ध वायु (१५)
Gas engine-ग्यास इंजन, ग्यास एंजिन, वायूचे इंजन, वायूचें यंत्र, वायूचें गातियंत्र, वायूचें चालनायंत्र, वायुयंत्र (१५)
Gas laws-वायूंचे नियम, वायुनियम, वायुधर्म वायूसंबंधी नियम (१५)
Gas liquor-वायुद्रव (१५)
Gas mask-वायुकवच (१५)
Gas, natural-नैसर्गिक वायु (१५)

Gas, perfect-आदर्श वायू, मौलिक वायू, शुद्ध वायू (१५)
Gas, pure-शुद्ध वायु (१५)
Gas, rarified-विरळ वायू (१५)
Gas thermometer-वायूचें उष्णमापक, वायुयुक्त उष्णमापक (१५)
Gas thermometer (const, pressure)-समदाब वायुयुक्त उष्णमापक (१५)
Gas thermometer (const, volume)-समाकार वायुयुक्त उष्णमापक (१५)
Gas, town-टाउन् गॅस, ग्यास, जळण्याचा वायु, मरपणाचा वायु (१५)
Gaseous-वायुरूप, वायु (१५), वायु (९)
Gaseous state-वायु अवस्था (१५)
Gasolene-गॅसोलीन, ग्यासलेट, घासलेट, खाणेल, मोटारचें तेल, मोटर स्पिरीट (१५)
Gauge-मापक यंत्र, मापक, आंखणी, मापणी, माप, मोजणी, मानयंत्र, खतावणी, मोज कैंची, कंबार, मोजपट्टी, माप, मान (१५), (११)
Gauge, screw-स्क्रूगेज, स्क्रूची मापणी, मळसूत्राची मोजकैंची, सूतमापणी, स्क्रूपिच गेज (१५)
Gauze-जाळी (१५), (११)
Gear-गिअर, गतिमाला, गतिवाहक, गतिजोड, अनुगति, गतिकारक, कळाशी (१५), (११)
Gear ratio-गतिजोड, गतिजोडाचें प्रमाण, गत्यंतर, गिअर, रेशिओ (१५)
Gear, differential-प्रयोजक गतिजोड, अंतरानुसारी गतिजोड, अनुवर्ती गतिजोड ग्रहगतिमाला, केन्द्र गतिमाला, द्विगतिमाला, परिगमन, परिभ्रमक, डिफरेंशियल गिअर (१५ १३)
Gear, eccentric-विकेन्द्री गतिमाला, अपभ्रमक, एक्सेंट्रिक गतिमाला (१५)
Gear ratchet-कुत्रे, रॅचेट, एकमार्गी गतिमाला (१५ १२)
Gear, rack & pinion-चाकपट्टीची गतिमाला, रॅकपिन्यन् (१५ १२)
Gear, radial-त्रिज्यागतिमाला, केन्द्रीय गतिमाला, सम गतिमाला, रेडियल गिअर (१५,१२)
Gear reducing-मंदकारी गतिमाला, कमवेग गतिमाला, रिड्यूसिंग गिअर (१५,१२)
Gear sperm-चाकपट्टीची गतिमाला मळसूत्री गतिमाला, स्पम गिअर (१५, १२)
Gear, toothed (sprocket)-दांतेरी गतिमाला, दांत्याचें गिअर (१५,१२)
Gear worm-वर्म, मळसूत्री गतिमाला, सर्पाकृति गतिमाला (१५,१२)
Gear, cycloidal-सायक्लॉयड गिअर (१५ १२)

Gear, epicyclic–प्रयोजक गतिमाला, अनुवर्ती गतिमाला, ग्रह गतिमाला, केन्द्र गतिमाला, एपिसायक्लिक गिअर (१५ १२)
Gear epicycloidal–एपिसायक्लॉयडल् गिअर (१५ १२)
Gearing–गिअरिंग, दांतेरी जोडणी (१)
Geiger counter–गाइगरचें मापनयंत्र, गाइगरचा आयनमापक, गाइगरचा आयनगणक (१५.१२)
Gelatine–जिलेटिन, सरस, शुद्ध सरस, सांका (१५ १२), (११)
General–सामान्य, सर्वग्राही, सर्वंकष, सार्वत्रिक, स्थूलमानानें (१९), सर्वगामी (९), मध्यम, सामान्य (११)
Generalized–सामान्य, समान, सर्वंकष, सार्वत्रिक (१५)
General relativity–सामान्य, सापेक्षवाद प्रवेगाची सापेक्षता (१५)
Generation of electricity–विद्युत्भवन, विद्युत्जनन (१५)
Geocentric–भूमि केन्द्रीय (१५)
Geographical–भौगोलिक (१५)
Geology–भूगर्भशास्त्र, भूस्तरशास्त्र (१५)
Geometric–भूमितीय, भौमितिक (१५)
Geometric progression–भूमिती श्रेढी (१५)
Geometry–भूमिती, रेखागणित, (१५), रेषामिती (१५ १२)
Geometry analytical–बैजिक भूमिती, बैज्य भूमिती, बीजभूमिती (१५.१२)
Geometry spherical–गोलिय भूमिती, गोलमिती (१५ १२)
Geophysics–भू–वास्तव (१५)
Geyser–कढत पाण्याचे कारंजे (१५), उन्हाळें (१५), (१६)
Giant stars–राक्षस तारे, प्रखर तारे, तरुण तारे (१५)
Giepel valve–गीपल व्हाल्व्ह, भरझडप (१५ १२)
Gill–पक्ष, कल्ले (१५)
Gimlet–गिरमिट (१५)
Gin–जिन्, त्रासन गिरणी, पिंजण गिरणी (१५.१२)
Girder–गर्डर, तुळई (१५)
Glacier–हिमानी, हिमनदी, हिमवाहिनी, बर्फवाहिनी, बर्फाची नदी, हिमप्रवाह (१५)
Glacier action–हिमानी क्रिया (१५)
Glacial–ग्लेशियल, चट्ट, दाट, चिकण (१५)
Gland–ग्लँड, गांठ, गट्टी वृन्त्र (१५.१२), ग्ल्यान (११)
Glare–दीप्ति, दिपणक, लकाकी, चमक, उजेड, उजेडाचा झोत (११) चमक (११)

Glass-कांच, चष्मा, चाळिशी, आरशी, भिग, पेला, कांच पेला, कांचपात्र, ग्लास (१५.१२)
Glass blower-कांचेची उपकरणी करणारा (१५) कांच धमक (११)
Glass, Crooke's-क्रुक्स् कांच (१५)
Glass, Jena-येना कांच, न तडकणारी कांच (१५)
Glass, safety-बिनधोक कांच, सुरक्षित कांच (१५)
Glass, shutterproof-न फुटणारी कांच, बिनकळ्याची कांच (१५)
Glaze-ग्लेझ, झिलई, चकाकी, लकाकी, सफाई, चमक, झळक, उजळा (१५) (११)
Glide-तरगणे, संचार करणें, घसरणें (१५)
Glider-ग्लाइडर, विहार पतंग, पतंगनौका (१५ १२)
Globe-गोल, गोळा, गोलक (१५)
Globular-गोलीय, गोळ्याचा, गोल (१५)
Glow-उजळणें, झांक मारणें, तेवणें झळकणें (१५)
Glow-worm-काजवा, खद्योत (१५)
Goggle-गॉगल, मोठा चष्मा, ढांपण, काळा चष्मा, उन्हाचीं भिंगें, हिम चष्मा (१५) (१२) झांपणी चष्मा (११)
Gold-leaf-सोन्याचा वर्ख (१५) सोनपान (१) सोन्याचें पान (३) सुवर्णपत्र (५)
Goniometer-गोनिऑमीटर, भिगमापक (१५) कोनमापक (१५.१२)
Goniometer, Searl's-सर्लचा गोनिऑमीटर (१५)
Governor-लाट, नियामक, नियत्रक, गव्हर्नर (१५.१२) नियंत्रक (९) गव्हर्नर (१) नियामक (२) (३) (७) (११) (१६) नियंता (४) नियत्रक (६)
Grade-जाति, वर्ण, प्रकृति, भार, गुण (१५) चढ, चढ, चढाव, ढाळ, चढण प्रत, ईयत्ता, टप्पा (१५)
Gradiant-चढ, चढाव, चढण, उतरण, ढाळ (१५)
Graduated-चिन्हांकित (१६)
Grain-कण, रेणु, बिंदु, धान (१५) रवा (११)
Gramme-ग्राम (१५) ग्रॅम (१०) (१)
Gramme-molecule-ग्राम अणु (१५)
Granite-ग्रनाईट, वज्रतुड (१५), (११)
Granular-कणमय, कणीदार, कणीमय, (१५), (११), रवाळ (१३), (११), दाणेदार (११)
Granulated-कणीदार (१५)
Graph-आकृति, आलेख, तक्ता (१५), आलेख (१), (२), (३), (५)

Graphite–ग्राफाइट, पेन्सिलीचें शिसें (१५), ठिसूळ शिसें (१५ १२)
Grating–ग्रेटिंग, वर्णपृथ कारक रेषापुंज (१५) वर्णजाल (१५ १२), जाळी (१५), (१०)
Gravitation–गुरुत्वाकर्षण (सर्व), भाराकर्षण (१५ १२), गुरुत्वमध्य (१),(७)
Gravity–गुरुत्वशक्ति, गुरुत्वाकर्षण, गुरुत्व भार (१५), भाराकर्षण, गुरुत्वधर्म, भारधर्म, गंभीरपणा (१५ १२)
Gravity, centre of–गुरुत्वमध्य (१५), (१), गुरुत्वमध्य, भारमध्य, गुरुत्वकेंद्र (१५,१२)
Great Bear–सप्तर्षी (१५)
Great circle–महावर्तुळ (१५)
Green blind–हरितांध (१५)
Grey–ढवळा, पांढूर, करडा, विवर्ण, (१५ १२)
Grid–जाळी (१५), जाळी, जाल, ग्रिड (१५.१२), जालक (२)
Grid bias–ग्रिडबायस (१५), जालग्रह, जालभार (१५ १२)
Grill–जाळी (१५.१२)
Grinding–घांसणें, धार लावणें (१५)
Grind stone–धारेचा दगड, धार लावण्याचा दगड (१५,१२)
Grounding–उतरणें (१५), अवतरण, जमिनीस लागणें (१५ १२)
Ground glass–खरचट कांच (१५), घांसलेली कांच (१)
Ground state–मूलस्थिति, स्थिरावस्था (१५)
Group–समूह, संघ, श्रेणी, गण, जाति, गट, विपर्यय, पुंज, संच, फाड्या, घोळका, थवा, समुच्चय (१५)
Group velocity–समूहगति, श्रेणिवेग (१५ १२)
Groups, theory of–विपर्यय उपपत्ति, गणमान सिद्धांत (१५.१२)
Growth–वृद्धि, प्रकर्ष, वाढ (१५)
Guard–गार्ड, कर्णधार, पर्यवेक्षक (१५.१२), रक्षक (१५)
Guard-ring–रक्षककडें (१५)
Guidance–मार्गदर्शन (१५)
Guide–वाटाड्या, दाखवडा, मार्गदर्शक, वाट, वाटराख्या (१५.१२) बैठक (१५), मार्गदर्शक (९)
Guild–गिलिट (१५)
Gun, air–हवाई बंदूक (१५ १२)
Gun, anti-air-craft–हवाई तोफ, उभी तोफ, विमानाची तोफ (१५,१२)
Gun, Howitzer–हॉवित्सर तोफ (१५), लांब पल्ल्याची तोफ (१५.१२)
Gun, machine–यांत्रिक बंदूक, फटफटी बंदूक, पट्ट्याची बंदूक (१५ १२)

Gutta percha–गटापर्चा (१५)
Gyration–भ्रमण, फिरणें (१५) घुमणें (१५.१२)
Gyration, axis of–भ्रमणाक्ष (१५)
Gyration, radius of–भ्रमण त्रिज्या, भ्रमणांतर, भाग्कक्षांतर, भ्रमणाचें कक्षांतर, भ्रमणभारांतर, (१५ १२)
Gyro compass–दीशादर्शक भोंवरा, दिग्दर्शक भोंवरा (१५)
Gyroscope–गायरॉस्कोप, फिरता भोंवरा (१५), घुमता भोंवरा (१५)
Gyrostat–स्थैर्यकारी भोंवरा (१५.१२)
Gymbol–जिम्बॉल, स्थिरकारी सांधा (१५ १२)

" h "-एच, प्लॉकचा स्थिरांक, (१५), शक्तीचें कंपमूल्यमान (१५,१२)
Hack saw–हॅक सॉ, लोखंडी करवत (१५,१२), चौकटींतील करवत (११)
Hail-stone–गारा (१५)
Half integral value–अर्धांश, अर्धगुण (१५,१२)
Half period zones–अर्धावर्तचक्रें (१५,१२)
Halide–लवण (१५)
Halo–खळें, प्रभावलय, वर्णवलय (१५)
Halo pleochoric–(स्फटिकांतील) वर्णवलयें (१५)
Hammer–हातोडा, घण (१५,१२)
Hammer, steam–वाफेचा घण, यांत्रिक घण (१५,१२)
Hammer, water–पाण हातोडा (१५,१२)
Handle–मूठ, दांडा (१५), हाताळणें, वापरणें (१५,१२)
Hardness–काठिण्य, कठीणपणा, कठिणता (१५), (११), काठिणपणा (१), काठिण्य (३), (७), दार्ढ्य (२), (७)
Hardening–दृढीकरण (१५), (११)
Harmonic–अनुवादी, अनुरणन, सहकंप (१५,१२), उपसूर (१०), सांगीतिक, हरात्मक (१६)
Harmonic motion–समकप गति, आवर्तगति, नियतकालिक गति (१५,१२), मार्मीतिक गति (१६)
Harmonic section–सांगीतिक छेद (१६)
Harmonic motion, simple–मूलभूत समकंप गति, शुद्ध समकंपगति (१५, १२)
Harmony–संमीलन (१५)
Harp–स्वरमंडल, सारमंडळ, सूर श्रृंगार (१५,१२)
Harsh–काठिण, खरखरीत (१५)

Hazy-अंधूक, पुसट, धुरकट (१५)

Head-प्रकरण (१५,१२), प्रमुख, मुख्य, प्र-, अधि-, (१५), डोकें, शिर, माथा, शेंडा, टोंक, मुख, शीर्ष, (१५), फरक, उडी, उशी, अग्र (१५,१२), (११)

Head, arrow-बाणाचें टोंक, बाणाचा फाळ (१५,१२)

Head of band-वर्णपटाचें टोंक (१५)

Head of water-पाण्याची उंची (१५), पाण्याचा जोस, पाणलोट (१५,१२)

Head phones-कर्णा, कानकर्णा (१५), कानटोपी (१५,१२)

Heat-आंच, धग, उष्म, उष्मा, उष्णता, (१५), उष्णता (सर्व)

Heat of combustion-ज्वलनाची उष्णता (१५), जलनोष्म (१५,१२), दहनोष्णता, ज्वलन, उष्णता (९)

Heat of solution-द्रावणोष्णता (९), द्रवणाची उष्णता (१५)

Heat of cohesion-संयोगाची उष्णता (९)

Heat of combination-संयोगगत उष्णता, संयोगकारी उष्णता (१५,१२)

Heat of dissociation-विघटनाची उष्णता, विघटनजन्य उष्णता (१५,१२)

Heat balance-परिणामी उष्णता, उष्णतासग्रह (१५,१२)

Heat, capacity for-उष्माहार, उष्णताग्रहणशक्ति (१५,१२)

Heat, convection of-उष्णतेची हालचाल, उष्णता अपोह (१५), उष्णता तरण (१५,१२)

Heat engine-उष्णतायत्र (१५), (१०), उष्णतेचें गतियत्र (१५,१२)

Heat energy-तापनशक्ति (९)

Heat, exchange of-उष्णतेची अदलाबदल, उष्णतेची देवघेव, उष्णतेचें देवाण घेवाण, उष्णता व्यापार (१५, १२)

Heat, Fourier's theory of-फूरिएचें उष्णताविश्लेषण (१५, १२)

Heat, generation of-उष्णताजनन, उष्णतेचें उत्पादन, उष्णतेची निर्मिति (१५)

Heat, internal (intrinsic)-अंतर्गत उष्णता, अंतर्भूत उष्णता (१५) आंगिक उष्णता, अंगभूत उष्णता, आंतर उष्णता (१५, १२)

Heat, equivalent-उष्णतेचें सममूल्य (१५, १२)

Heat, kinetic theory of-उष्णतेची कणमय उपपत्ति, उष्णता गतिशास्त्र(१५)

Heat, latent-गुप्त उष्णता, गुप्त उष्णता, अप्रकट उष्णता, (१५), तापशून्य उष्णता, अस्फुट उष्णता (१५, १२) गूढ उष्णता (१०), गुप्त उष्णता (१)

Heat, measurement of-उष्णतामापन (१५)

Heat, mechanical equivalent of-उष्णतेचें शक्तिमूल्य (१५ १२), उष्णतेचा यांत्रिक सममूल्य (११)

Heat, loss of–उष्णताक्षय (१५)
Heat of dissociation–विघटनाची उष्णता, विघटनजन्य उष्णता (१५,१२)
Heat of fusion–वितळण्याची उष्णता (१), द्रवीभवनाची उष्णता (३), (५), विलयोष्म (४)
Heat of vapourisation–बाष्पीभवनाची उष्णता (१), (२), (३), (५), विप्लवोष्म (४)
Heat, quantity of–उष्णता, उष्णतेचें मान, उष्णतासंग्रह, उष्णता भार (१५)
Heat, radiation of–आंच, धग (१५,१२), उष्णता उत्सर्ग, उष्णता प्रक्षेपण (१५), उष्णता विसर्जन (१)
Heat sensible–गोचर उष्णता, संवेद्य उष्णता (१५,१२), बाह्य उष्णता, उष्णद उष्णता, तापद उष्णता, तापकारी उष्णता (१५)
Heat, specific–विशिष्ट उष्णता, सापेक्ष उष्णता (१५), विशिष्ट उष्णता (१)
Heat, sensation of–उष्णता सवेदना (१५)
Heat, transmission of–उष्णता वहन (१५)
Heat, theory of–उष्णतेची उपपत्ति (१५)
Heat, unit of–उष्णतेचें एकक, उष्मांश (१५)
Heat value–उष्णद शक्ति, उष्मदायकता (१५)
Heat, dissipation of–उष्णताक्षय, उष्णतेचा अपव्यय, उष्णतेचा अपकर्ष (१५)
Heat rays–उष्णता किरण (१९)
Heating–तापन (१५)
Heating effect of electric current–प्रवाहजन्य उष्णता (१५)
Heaviside current–हेविसाइड प्रवाह, सूक्ष्मकंपप्रवाह (१५)
Heaviside layer–हेविसाइड आवरण, आयनावरण (१५)
Heavy hydrogen–जड हायड्रोजन, हायड्रोजन स्थानीय (१५)
Heavy water–जडजल (१५)
Heavy oil–जडतेल (१५)
Height–उंची, चढण (१५), उभार (१५,१२)
Heisenberg's principle–हाइजनबर्गचें तत्त्व, अनिश्चिततेचें तत्त्व, असंभवनीयतेचें तत्त्व (१५), सापवादमापनाचें तत्त्व (१५.१२)
Helical–मळसूत्राकार, सर्पाकृति (१५)
Heliostat–सूर्यदर्पण, सूर्यस्थापक (१६)
Helium–हेलियम (१५), सौरवायु (९)
Hemisphere–गोलार्ध (१५), अर्धगोल (९), (१), निमगोल (९)
Hermetical–हवाबंद (१५)

Hero's aelopile (engine)–हीरोचें उष्णता यंत्र (१५) हीरोचें वाफेचें यंत्र (९)
Hertzian waves–हर्ट्झच्या लहरी, विद्युत् लहरी, आकाश लहरी, विद्युत चुंबकीय लहरी (१५)
Heterodyne–हेटरोडाइन, ग्राहकांदोलनधर्मी, स्वकंप (१५, १२)
Heterodyne, super–सुपरहेटरोडाइन (१५), स्वातिकंप (१५, १२)
Heterogeneous–अनेकजिनसी विषमांगी (१६), विजातीय (१५), स्फुट, असमान, अनेकधर्मी, बहुविध (१५,१२), अनेक जिनसी (२), (३), अनेक जातीय (५), विषमरूप (७)
Hexagonal–षट्कोनाकृति (१५)
High–उच्च (१५) (१०)
High head water turbine–बहुच्चता भ्रामित जलचक्र (९)
High frequency–एच एफ शीघ्रकंप (१५), उच्चकंप, सूक्ष्मांदोल (१५ १२)
High frequency wave–लघुलहरी (१५)
High tension–जोरदार, उच्चदाब, प्रखर (१५)
Higher calorific value–सबाष्प उष्मदायकता (१५, १२)
Hohlraum–होलराउम (१५) पूर्ण शोषक नळी (१५, १२)
Hollow–पोकळ पोकळी (१५), (१६)
Homogeneous–सलग, एकजीव, एकजात, एकजातीय (१५), समरूप (९), (७), एकजिनसी (३), एकजातीय (५) समघात (गणित) (१६)
Homologue–समधर्मीय (१५)
Horizontal–क्षितिसमांतर (१५), पाणसळ (१५, १२), भूमिसमांतर (९)
Horizontal angle–समांश (१५)
Horizontal section–आडवा तळका (१५)
Horizontal plane–पाणसळ, फलक, आडवा तळका (१५)
Horse power–अश्वशक्ति, अश्वबळ (१५), (१६), अश्वबळ (१), (३), अश्वौज (४), अश्वसामर्थ्य (६)
Horse power, boiler–बंबाचें अश्वबळ, वाफेचें अश्वबळ (१५, १२) बाष्पगत अश्वबळ, बॉइलर अश्वबळ (१५)
Horse-power, brake–उपयुक्त अश्वबळ, गतिकारी अश्वबळ, ब्रेक हॉर्सपॉवर (१५, १२)
Horse power, electric–विजेचें अश्वबळ (१५, १२)
Horse power, friction–घर्षणगत अश्वबळ, विनाशी अश्वबळ, फ्रिक्शन हॉर्सपॉवर (१५, १२)
Horse power, indicated–दर्शित अश्वबळ, संभाव्य अश्वबळ, अपेक्षित अश्वबळ, कमाल अश्वबळ (१५, १२)

Horse power, mechanical–यांत्रिक अश्वबळ, यंत्रजन्य अश्वबळ, ग्राह्य अश्वबळ (१५, १२)
Horse power, useful–उपयुक्त अश्वबळ (१५, १२)
Hot spring–गरम पाण्याचा झरा, वाफविहीर (१५), बाष्पकूप (१५,१२)
Hour glass–वाळूचें घड्याळ (१५), (११)
H. T battery–उच्चदाब बॅटरी, उच्चदाब विजरी (१५)
Humidity–आर्द्रता, ओलसरपणा, ओलावा, मळभ, दमटपणा (१५), दमटपणा (१), आर्द्रता (२), (४), (५)
Hydraulic press–जलपीडनयत्र (९), जलदाबयंत्र (१), जलदाबक (२), (७), दाबयंत्र (६)
Hydraulic ram–जलमेंढा (१५)
Hydraulics–जलस्थापत्य, जलयंत्रशास्त्र (१५, १२)
Hydrogen, ortho–ऑर्थो हायड्रोजन (१५)
Hydrogen, para–पॅरा हायड्रोजन (१५)
Hydro-electricity–जलौघनिर्मित वीज, जलविद्युत (१५)
Hydrogen–उज्ज, हायड्रोजन (१५), उज्ज (९), हायड्रोजन (१)
Hydrogenation–उज्जतीकरण (९)
Hydrodynamics–जलगतिशास्त्र (१५, १२), चलत्‌जलशास्त्र (९)
Hydrostatics–जलस्थितिशास्त्र (१५, १२), (९), (१६), द्रवास्थित्य (१६), द्रव पदार्थविज्ञान (१४)
Hydrometer–जलमापक, तरकांटा (१५, १२), द्रवतुला (१), विशिष्ट गुरुत्व मापक (९), (२), तरकांटा (३), (६), जलमापक (७), द्रवगुरुत्व मापक (११)
Hydrosphere–जलावरण (१५, १२)
Hydrostatic– विशेषण जलास्थित (३)
Hydrostatic balance–द्रवसाध्य तुला (१५)
Hydrostatic pressure–द्रवाचा दाब (१५)
Hyperfine–अतिसूक्ष्म (१५)
Hyperbolic–परास्त (१५)
Hypothesis–कल्पना, परिकल्पना (१५), गृहीतसूत्र (१५,१२), तात्पुरतें प्रमेय, सापेक्ष कल्पना, (१५), गृहीत पक्ष, उपन्यास (११)
Hypothetical–गृहीत (१६)
Hypsometer–वाफेचें भांडें (१५, १२)

$i=\sqrt{-1}$, ऋणांकमूलांचें परिमाण, असत् संख्यामान, सख्याकल्पमान (१५, १२)
Iceberg–हिमराशी (१५), हिमनग (१६)
Ice crystals–हिमस्फटिक, बर्फाचें स्फटिक (१५)
Icepail Faraday's–फॅरडेची बादली (१५)
Icetfloe–बर्फखंड (१५)
Ice, dry–कोरडा बर्फ, शुष्कबर्फ, सुकाबर्फ (१५)
Icicle–लोंगर (बर्फाचा) (१५)
Ideal–सर्वोत्कृष्ट, आदर्श, सर्वगुण, परिपूर्ण, शुद्ध, ध्येयभूत, तत्त्वशुद्ध (१५)
Identical–एकरूप, समगुण, एकधर्मीय, (१५), (११), सायुज्य (१५,१२)
Identity–ओळख, तद्दर्शन, (१५), स्वरूपज्ञान (१५,१२), सर्वगुण समीकरण, संपूर्ण समीकरण (१५,१२), स्वरूप समीकरण (११), नित्य समीकरण (१५)
Idle current–वॉटलेस करंट (१५), सुप्त प्रवाह, सुप्त ओघ, अकर्मकप्रवाह, अनुपयुक्त प्रवाह, अलब्ध प्रवाह, अननुभुत प्रवाह, (१५,१२)
Idle pulley–आळशी कप्पी (१५)
Ignition point–प्रज्वलनसीमा (१५,१२), प्रज्वलन बिंदु, पेट घेण्याचें उष्णमान (१५)
Ignition stroke–शक्ति टप्पा (१५)
Ignition temperature–ज्वलन उष्णमान (१५), ज्वलनांक (१६)
Illuminate–प्रकाशणें, प्रकाशित करणें, उजळणें (१५)
Illumination–दीप्ति, प्रकाश, उजाळा (१५), प्रभास, आरास, उद्भासन (१५)
Illuminating gas–दिव्याचा वायु (९)
Illuminating power–प्रकाशदायित्व (२), (५), उजळाई प्रभास (४)
Illusion–भ्रम, भास, वृथाभास, मिथ्याभास, आभास, माया, नजरबंदी (१५)
Illustration–उदाहरण, दाखला, चित्र, आकृति (१५), प्रदर्शक (१५,१२)
Image–प्रतिमा प्रतिबिंब, प्रतिमूर्ति, प्रतिकृति, पडछाया (१५), प्रतिमा (९), (५), (१), प्रतिबिंब (२), (३), (४)
Image, electric–विद्युत् प्रतिमा, प्रतिसंचय बिंदु (१५)
Image, real–साश्रय प्रतिबिंब (१५), खरी प्रतिमा (१)
Image, magnified–विकसित प्रतिबिंब (१५)
Image, virtual–प्रतिमाभास, अनाश्रय प्रतिबिंब (१५), भ्रामक प्रतिमा (१), प्रतिबिंब (१)
Image, erect–अपर्यस्त प्रतिबिंब (१५)
Image, inverted–उलटी प्रतिमा (१५)

Image, formation–प्रतिबिंब चमत्कार (१५)
Image of point–प्रतिटिंब (१५)
Imaginary–काल्पनिक, असंवेद्य (१५)
Immeasurable–अगणित, असंख्य, अपरिमित, अमर्याद, अमूप, अतोनात, अत्यंत, अपरिमेय (११)
Immobile–दुश्चल, अचर, अचल, स्थावर, स्थूल, गतिशून्य अगतिक (१५)
Impact–टक्कर, धडक, धक्का, आघात, आपटणें, टाला भडिमार, वर्षाव, (१५), संघात, आघात, धक्का (९), (११)
Impedence–निरोध, रोध, अवरोध, अपरोध (१५), सविरोध, समवरोध, अडथळा, आत्नतिरोध, (१५, १२)
Impenetrability–निर्भेद्यता, (२), (३), (७), अभेद्यता (६)
Impenetrable–अभेद्य (१५)
Imponderable–अतर्क्य, गूढ, असंवेद्य, अगोचर, अव्यक्त (१५)
Improbable–असंभाव्य, असभवनीय (१५)
Impinge–आपटणें, धक्का मारणें, धडकणें, थडकणें, (१५)
Impulse–धक्का, धडक, (१५), टाला, आघात, (१५), प्रेरणासंचय, प्रेरणाकाल, प्रेरणाधान, प्रेरणायोग, प्रेरणानुभाव, अवसान, (१५,१२) आवेग, आवेश, विकारप्रवणता (१५)
Impulsive–आकस्मिक, क्षणिक, तात्कालिक, एकदम, विकारशील (१५)
Inactive–दुर्बल, मृत, निष्क्रिय, अकर्मक, कर्तृत्वशून्य, क्रियाशून्य, जड, मंद, स्थूल, सुप्त, मृतप्राय (१५)
Inactive, optically–प्रकाश, असंवेद्य (१५)
Incandescent–तप्त (१५), प्रदीप्त (९), निर्ज्योत पण प्रदीप्त (११)
Incandescent gas–जलद्वायु (२), ज्वलत् वायु (३), तेवता वायु (४), निर्ज्योत वायु (८)
Incessant–अव्याहत (१५)
Incidence–वर्षाव, प्रवेश (१५), आपतन (९), (११)
Incidence, angle of–आपतन कोन (९), पतनकोन (१)
Incidence, point of–पतनबिंदु (१)
Incident radiation–आपात विसर्जन (९)
Incident ray–आगत किरण (१५), आपात किरण (९), पतन किरण (५), (१), (२), (३), (४)
Inclination–कल, झुकाव, उतार, कोनांतर, (१५), उतार (९), कल (२), (५)
Inclination of the plane of ecliptic–विषुवायन (१५), परमापम (११)

Inclined plane-उतरता फलक (१५), (९), उतार, उतरता पृष्ठभाग, उतरण, उतरती पातळी, तिरकस फळी (१५), कलती फळी (१), (४), उतरण (२), (३), (६)

Incoherent-असंबद्ध, विचुक (१५, १२), (११)

Incommensurable-अमाप, अमूप, अगणित, असंख्य (१५), अपरिमाणशील (११)

Increasing velocity-वर्धमान गति (९)

Increment in velocity- गतिवर्धन (१५)

Indentation-खाच, खळगं, खाक, खांच (१५) (११)

Indeterminate-अगणित, बेसुमार, मापनातीत, अस्फुट (१५) अनिश्चित मोघम (११)

Indestructibility of matter-भौतिक द्रव्याचे अविनाशित्व (९), (३) भौतिक द्रव्याचें नित्यत्व (२), (७)

Index-सूचि, सूचिका, सूचि, सूचिका, कांटा, दर्शक, गुणक, संख्या, अंश, अंक, माप, परिमाण, मान, घात (१५), तर्जनी (११), घातांक (१६)

Index crystal-स्फटिकबोधक अंक, स्फटिक बोधमान, स्फाटिक, स्थिरांक, स्फटिकाचें जालमूल्य, स्फाटिक व्यूहमान (१५, १२)

Index, refractive-परिवर्तन गुणक, परिवर्तनांक, (१५) वक्रीभवनांक (१५) (१)

Indicated h p -दार्शित अश्वबळ (१५, १२)

Indicator-दर्शक, सज्ञक, संवेदक, बोधक, दिग्दर्शक (१५), दर्शक (९), (११)

Indicator diagram-दर्शक, आलेख, दर्शक आराखडा, दर्शक आकृति, दाबदर्शक आकृति, क्रियादर्शक आकृति, कार्यदर्शक आकृति (१५) कार्यालेख, बलालेख, (१५, १२) दर्शक आकृति, दर्शक घड्याळ (९)

Indigo-नीळ, (१५) (११)

Indirect-अप्रत्यक्ष, परोक्ष, द्राविडी प्राणायाम, वांकडा, चुकवाचुकवीचा, अप-, अव-, परि- (११) (१५)

Indirect relation-विषम संबंध (१५)

Indirectly heated valves-अवतप्त कणदीप, (१५, १२)

Individual-सुटा, वेगळा, निराळा, अलग, सुव्यक्त, सुश्लिष्ट, एकात्मक एक-अविभाज्य, वैयक्तिक (१५), (११)

Indivisible-अविभाज्य, अस्फुट, अखंड, सलंग, (११), (१५), अभेद्य (१०),

Induced-प्रेषित, प्ररित, प्रवर्तित, अनुभावित, प्रभावित, अनुयोजित, प्रयुक्त, (११), (१५)

Induced current–प्रवर्तित प्रवाह, उपप्रवाह (१५), प्रवर्तित प्रवाह (१).
Induced field–उपक्षेत्र (१५)
Induced magnetism–प्रवर्तित चुंबकत्व (१), (३), (५), (७), विभावित विकर्षण (२)
Inducing charge–प्रवर्तक भार (१)
Induction–प्रेषण, प्रेरण, प्रवर्तन, अनुभाव, प्रभाव, अनुयोग (११), (१५), प्रवर्तन (९), (१), (३), (५), (७), विभावन (२)
Induction coil–प्रषण वलय, प्रेरणवलय, प्रवर्तन वलय, (१५, १२), प्रवर्तक वेटोळे (९), (११), उपपादक वेटोळे (११)
Induction machine–प्रवर्तन यत्र (१५), (१)
Induction, electric–विद्युत प्रेषण (१५)
Induction, electro-magnetic–विद्युत चुंबकीय प्रेषण, विद्युत्कर्ष प्रेषण (१५, १२), विद्युत् चुंबक प्रवर्तन (१)
Induction, magnetic–चुंबकीय प्रषण, चुंबनभाव, कर्षप्रेषण (१५, १२)
Induction, self–आत्मप्रवर्तन (१५)
Inductive–प्रमाणात्मक, कारणात्मक, निगमात्मक, निर्गमात्मक, सिद्धान्तानुवर्ति सिद्धान्त शोधक, समष्टिशोधक (१५, १२)
Inductor, earth–भूप्रवर्तक, भुमिचुंबनानुसारी (१५)
Inefficient–आंतबट्ट्याचें (१५)
Inert–क्रियाशून्य, धर्महीन, गुणशून्य, असंयोगी, सुप्त, मृत, मंद, सुस्त, जड, अचेतन, संन्याशी, शून्यसंयोगी, शांत, विरक्त, (११), (१५)
Inertia–जडता, भारशीलता, गुरुत्वधर्म, आलस्य, आळस, जडत्व, जाड्य, (१५), (११), स्थितिसातत्य (९), जडपणा (१०), जडता (१), जडत्व (२), (३), (४), (५), (६), (७)
Inertia, axis of–जडत्त्वाचा अक्ष, आलस्याचा अक्ष, भ्रमणालस्याचा अक्ष, भारालस्याचा अक्ष, भ्रमणभाराचा अक्ष, भाराचा अक्ष (आंस, आंख, कणा) (१५)
Inertia, moment of–भ्रमणभार, परिभार, भारावर्त, संभार (१५,१२)
Inference–अनुमान, निष्कर्ष (१५)
Infinite–अनंत, अमर्याद, अफाट, अपरिमित (१५)
Infinitesimal–अतिसूक्ष्मसंख्या, ईषत् (१५), अत्यल्प संख्या (११)
Infinity–अनंत (१५)
Inflection–खांचा खोंचा, वळण (१५), लांच (१५, १२)
Influence–परिणाम, प्रभाव, अनुभाव, (१५), (११), आस (१५, १२)
Influence, sphere of–प्रभावक्षेत्र (१५, १२)

Infra-red–आलोहित, विलोहित, अतिरक्त लंबलहरी प्रकाश (१५)
Ingredient–घटक, भाग, अंश, अग (१५)
Inherent–स्वयंभू, स्वाभाविक, अंगभूत, वस्तुजात, आंगिक, मूळ (१५) अंतर्निष्ठ (११)
Initial–आद्य, प्रथम, प्राथमिक, प्रथमाक्षर, मूळचें (१५)
Initial conditions–मूळांतल्या विशिष्ट अवस्था (१५)
Inlet–आवक, आय, आयात, आणनळी (१५)
Inner–आंतला, आंतर (१५)
Innumerable–असंख्य, अतोनात, अगणित (१५)
In order–क्रमश , उचित (१५), चालू, चालू स्थितींत (१५,१२)
In parallel–समांतरमाला (२), (३), एकाकी जोडणी (१)
Input–आय, आवक, आयात, आदान, घांस (१५)
In series–संयुक्त जोडणी (१), एकसरमाला (२), (३)
Inside lap–माघार पुट्टा (१५)
Insolation–सूर्यपुट (१६)
Instance–दृष्टांत (१५)
Instability–अस्थैर्य, अस्थिरता, चांचल्य, चंचलता (१५), (११)
Instant–क्षण, विपळ, कालबिंदु (१५), निमिष (११)
Instantaneous–क्षणिक, तात्कालिक, क्षणभंगुर, निमिषार्धात एकदम (१५), (११)
Instantaneous rate of variation–तात्कालिक स्फुट भोग्यखंड, क्षणिक चलन (१५)
Instrument–उपकरण, साधन, हत्यार, साज, परिवार, यंत्र (१५), (११)
Instrument, drum–तंतूवाद्यें (भरत, नाट्यशास्त्र)
Instrument, measuring–मापण्या, मापनाची साधनें (१५)
Instrument, musical –संगीत वाद्य (१५)
Instrument, precision–सूक्ष्म उपकरण, तंतोतंत साधन, चिनचूक हत्यार, कांटेतोल साधन (१५)
Instrument, stringed–तंतुवाद्य (१५)
Instrument, wind–सुषिर वाद्य (भरत, नाट्यशास्त्र)
Insulate–विद्युतस्थापन (करणें) (९), विद्युत् अलग करणें, विन्यास करणें (११)
Insulated–सुरक्षित (१५), निरोधित (२), रोधित (३), (५), विद्युत् स्थापित (७), तुटक वा अलग करणें, विन्यासित (११)
Insulating–निर्वाहक (१५)
Insulator–विद्युतस्थापक (९), (७), निरोधक (२), रोधक (३), (५), (११), विन्यासक (११)

Integer-पूर्णांक (१५), (११), (१६)
Integral-पूर्णांक (१५), समाहार (भास्कराचार्य) संवर्त, आवर्त (१५), (१२)
Integral calculus-संकलन गणित (१५, १२) समाहार गणित (१५)
Integral equations-कुट्टक गणित (भास्कराचार्य)
Integral multiple-पूर्णपट (१५), (१०)
Integral proportion-पूर्णांक प्रमाण (१५)
Integral phase-संवर्त समाहार, घटनासमाहार, घटनावर्त (१५)
Intense-अतितीव्र, तीव्र, प्रखर (१५)
Intensity-तीव्रता (१५), (९), (३), (१६), तीक्ष्णता, प्रखरता (१५), महत्ता (४), प्रखरता (५), मोठेपणा, तीक्ष्णता (७)
Intensity of field-क्षेत्रशक्ति (१५)
Intensity of heat-उष्णतेची तीव्रता (९)
Interaction-परस्पराक्रिया, क्रिया-प्रतिक्रिया (१५)
Interchange-अदलाबदल, देवघेव, देवाणघेवाण, व्यवहार, व्यापार (१५), विनिमय (१६)
Interchangeable-विनिमयशील (१६)
Interior-अंतरंग, अंतर्भाग, गाभा, गर्भ (१५)
Interface-मधील पृष्ठभाग, मध्यपृष्ठ, अंत पृष्ठ (१५)
Interference-लुडबुड, प्रमोष, तारणमारण, (१५) आदळआपट, कोलाहल, झमझमा (१५), क्षयवृद्धि, संघर्ष, परस्परविरोध, अडथळा व्यत्यय, गोंधळ, विवाद, संग्रहण, बचनाव (१५, १२), प्रतिरोध (९)
Interferometer-प्रमोषमापक (१५), इंटरफेरॉमीटर (१५)
Interference method-प्रमोष पद्धति (१५)
Interference of light-प्रकाशनिग्रह (१०), प्रकाशप्रमोष (१५)
Interfering-प्रमोषक, मारक (१५)
Intermediate waves-इंटरमीजिएट लहरी (१५), दरम्यानच्या लहरी (११)
Intermission-उघडझांप (१५)
Intermittent fountain-मधूनमधून उडणारें कारंजे (१)
Intermittently-आलटूनपालटून (१५)
Internal-अंतर (३), अंतस्थ (७), अंतर-, आंतर-, आंतलें, आंतरिक, अंतर्गत, मधील (१५)
Internal combustion-अंतर्दहन, अंतर्ज्वलन, (१५), अंतर्ज्वलन (१), (९), (२), (३)
Internal radiation-अंतःकिरणविसर्जन (९)

International date line–आंतरराष्ट्रीय कालरेषा (१५)
Interpretation–विवरण (१५)
Inter-relation–परस्पर संबंध (१५)
Intersection–छेद, छेदन, काट (१५)
Interval–अंतर अवकाश, खड, कालखंड फरक, चलन, कलन, विक्षेप, अवधि, कालावधि (१५)
Interval, musical–श्रुति (१५, १२) अंतर, अंतरा (११)
Intrinsic–अंतरंग, आंतर–, स्वाभाविक, अंगभूत, स्वयंभु (१५)
In tune–एकसुरी, संवादी, सुरेल, जोड, मिलाफ (१५)
Invar–इन्वार, वृद्धिहीन मिश्रधातु (१५)
Invariable–अचल, स्थिर, विकारशून्य (१५), अविकारी (११)
Invention–नवी क्लृप्ति, योजना, युक्ति, कळ (१५)
Inverse–उलट, व्यस्त (१५)
Inverse ratio–व्युत्क्रम, प्रमाण (९), व्यस्तप्रमाण (१५)
Inverse square–व्यस्त वर्ग (१५), (१)
Inversion–विपर्यास, उलटापालट, व्यत्यस्त, अपव्यस्त्य, उलट करणें, व्यत्यास (१५)
Inverted–उलट, व्यस्त (१५), (१)
Investigation–अन्वेषण, (१५), (११) शोध, चौकशी (१५, १२)
Invisible–अदृश्य (१५)
Ion–आयन दल, अयन (१५, १२), आयन (१), वैद्यदणु (९), मूलक (१६)
Ionic–आयनयुक्त, आयनधर्मी, आयन–, (१५)
Ionisation–विदलन, विभाजन, अयनीभवन, आयनीकरण (१५), विद्युत् विच्छेदन (९)
Ionisation of gases–वायुभंग (१५)
Ionisation potential–आयनीभवनाची सीमा, (मर्यादा) आयनीभवनाचें स्थानीय, आयनीभवनाचें अधिष्ठान, आयनमर्यादा (१५, १२)
Ionisation spectra–आयनजन्य वर्णलेख, आयनदर्शक वर्णलेख (१५,१२)
Ionised–आयनीभूत (१५)
Ionised layer–आयनीभूत आवरण, आयनावरण (१५, १२)
Ionised, singly–प्राथमिक आयनीभूत (१५)
Ionised, doubly–द्विधा आयनीभूत (१५)
Ionosphere–आयनावरण (१५)
Iridium–इरिडियम (१५)
Iris–वर्णपटल (१५) बुबुळ (२), काननी मंडळ (७)

Iron–लोखंड, लोह, इस्तरी (१५)
Iron age–लोहयुग (१५)
Iron core–लोहगर्भ (१५, १२)
Iron filings–लोहकण, लोखंडाचा कीस (१५)
Iron sulphate–हिराकस (१५, १२)
Iron, cast–बीड, ओतीव लोखंड (१५)
Iron, soft–मृदु लोखंड, कच्चें बीड (१५)
Iron, soldering–खड्या (१५)
Iron wrought–घडीव लोखंड, भट्टीचें लोखंड (१५)
Irrational–अपरिमेय (१६)
Irregular–अनियमित (१५), (९), (१), (११)
Irreversible–एकदिक्, एकेरी अपरिक्रमी, एकमार्गी, अपरिवर्ती (१५)
Irridiscence–रंगाची लकेर (१५)
Island universe–द्वीपविश्व (१५)
Isobar (element)–समभार मूलतत्त्व (१५, १२), (१६)
Isobaric–समदाब (१५, १२)
Isobars (lines)–समदाब रेषा (१५, १२)
Isochore–समाकार (१५, १२)
Isochromatic–समवर्ण (१५, १२), (११)
Isochronism–लंबकाचें समकालत्व, (१५), नियतकालिकता, निर्भर आवर्तन (१५, १२), (लंबकाची) कालकता (१), समावधिकत्व (२), समकालीनत्व (७), समकालावधिकता (११)
Iso–entropic–समान्त, समान्तरूपी, समांतधर्मी (१५, १२)
Isohyet–समवृष्टिरेषा (१६)
Isolation–पृथग्भवन, विश्लेषण (१५), अलग करणें (११)
Isostatic–समस्थैर्य (१५)
Isoseismal lines–भूकंपाच्या समपरिणाम रेषा (१५)
Isotherm–समतपरेषा (१५), समोष्णरेषा, समोष्णिक (११), समोष्णता रेषा (१६)
Isothermal–समोष्णमान (१५) समोष्णिक (९)
Isotope–एकस्थानीय, तोतया, एकस्थानीय परमाणु (१५), आयसोटोप (१०)

J–जूलचा अंक, उष्णतेचें शक्तिमूल्य (१५)
j = जे, $\sqrt{-१}$, (१५)
Jacket–कोंडाळें, आवरण, कवच, जॅकेट (१५), (११)

Jacketing–आवरण, कवचधारण, जॅकेटिंग (१५)
Jacketing effect–आवरण-परिणाम, कवचधर्म, कवचजन्य शीतभाव (१५, १२)
Jar–बरणी (१५)
Jena glass–येना ग्लास, न तडकणारी कांच, येना कांच (१५)
Jet–चिळकांडी, झोत, फवारा, धार, तोटी (११), (१५)
Jet black–काळेंभोर (१५)
Joint–जोड, सांधा, एकवट (१५)
Joint, ball and socket–वाटी-गोटी सांधा, उखळी खिळी सांधा (१५, १२)
Joint, expansion–प्रसरणशील सांधा, विस्तारशील सांधा (१५), कसरजोड (१५, १२)
Jointing–सांधेजोड (१५)
Joint, universal–खेळता सांधा (१५)
Joule–जुल, उष्णतेचें शक्तिमूल्य माप (१५), जाऊल, (१)
Joule-Thompson effect–जूल-टॉम्सन घटना, झोताची थंडाई (१५)
Junction–जोड, संयोगस्थान, संगम, मिलाफ (१९) (१६)
Junk ring–राफणवळें, भरवळें (१५, १२)
Jupiter–गुरु (१५)

Kaleidoscope–कॅलिडॉस्कोप (१५), (१) रम्याकृतिदर्शनी, शोभनादर्श, (१५), शोभादर्श (२), (१६), चारुदर्शक (७), (११)
Kater's pendulum–केटरचा लंबक, केटरचा आंदोलक (१५)
Kathode–ऋणाग्र, ऋणपत्र (१५)
Kathode rays–ऋणाग्रकिरण, ऋणकिरण, ऋणविद्युत् किरण (१५)
K-edge–के-कड, के-कोर, के-शीर्ष (१५)
Keeper, magnetic–चुंबक-रक्षक (१६)
Kelvin–केल्व्हिन्.
Kelvinator–कल्व्हिनेटर (१५)
Kelvin scale–शुद्ध, मूल, मौलिक, मूलभूत (१५)
Kelvin temperature–केल्व्हिन उष्णमान (१५)
Kennelly-Heaviside-layer–केनेली हेविसाईड आवरण (१५)
Kerosene–केरोसीन, राकेल, खाणेल, घासलेट, मातीचें तेल (१५)
Kerr cell–केर-सेल, केर-घट, केर-पुट, केर-संपुट, केर-दल, केर-कल केरचें यंत्र, केर-दीप (१५, १२)
Kilo calorie–किलोकॅलरी, सहस्रकॅलरी (१५)

Kilo cycle–सहस्रावर्तन, आवर्तन साहस्री (१५)
Kilogram–किलोग्राम (१५), (१), सहस्रग्राम (१५)
Kilometer–किलोमीटर (१५) (१) सहस्रमीटर (१५)
Kilowatt–किलोवाट (१५) (१)
Kilowatt hour–किलोवाट तास (१५) (१)
Kind, same–सजातीय (१) (९)
Kind, opposite–विजातीय (१) (९)
Kinetics–गतिगणित (१५) जडगति गणित (११)
Kinematics–गतिशास्त्र, शुद्ध गतिशास्त्र (१५) गतिगणित (११)
Kinetic energy–गतिशक्ति (१५) (१) प्रगटशक्ति (१०) गतिविशिष्ट तेज (२) गतिजन्यशक्ति (३) वेगीयशक्ति (४) चलितशक्ति (६) गतिविशिष्टशक्ति (७)
Kinetic energy of radiation–भ्रमणशक्ति (१५)
Kinetic theory (of gases)–गतिकल्पना, गतिसिद्धांत, (१५) अणूचा गतिसिद्धांत, वायूचा गतिविशिष्टसिद्धांत (९) चलद्रेणु कल्पना (१०) वायूच्या गतिमान् अणूंविषयीचा सिद्धांत (१)
Kite–चावडी, पतंग, घार (१५)
Knife edge–धार, कोर, पातें, तीक्ष्णकड, कांच (१५)
Known quantity–रूपसंख्या (भास्कराचार्य) व्यक्तसंख्या (१५) व्यक्तपद (१६)
Kramer's theory– क्रामर्स सिद्धांत (१५)
K radiation–के किरणोत्सर्ग (१५)
K-series–के श्रेणी, के श्रेढी, के आवली, के माला, के रेषापुंज, के सूत्र (१५)
Krypton–क्रिप्टॉन (१५)

La–धैवत, ध (संगीतशास्त्र)
Laboratory–प्रयोगशाळा, यत्नालय (१५)
Labyrinth–भुलावण, भुलभुलैय्या, गुंतागुंत, नागमोड (१५) (११)
Lacquer–लाखी रंग (१५)
Lactometer–द्रवतुला (१) दूधकांटा (३) दुग्धमापक (७)
L-aerial–एल् आकाशक, काटकोनी आकाशक (१५)
Lag–मागसपणा (१५) (११) माघार, प्रतिगामित्व (१५, १२) प्रतिगमन, आलस्य, माया (१५, १२) रेंगाळणें (११)
Lagging–पांघरूण, आच्छादन, आवरण (१५) घुंगट (१५, १२)
Lamina–पातळी, पातळ, पृष्ठभाग, तक्ता (१५) पापुद्रा (११)
Lamination–चकती (१५)

Lamp black–काजळ, मस (१५)
Lamp hour–दीपतास, प्रकाशकाल (१५, १२)
Lantern slide–दीपचित्र (१५)
Lap–खेंव, उडी, झेप, वाढावा, माया (१५, १२) फेरा, वळसा (११)
Lap, inside–पुढार (१५, १२)
Lap, outside–माघार (१५, १२)
Lap winding–चक्री बांधणी (१५)
Larmor precession–लार्मर विचलन (१५, १२)
Latent heat–गुप्त उष्णता (१) (४) अनुद्भत उष्णता (९) (२) (३) (७) गूढ उष्णता (१०) अप्रकट उष्णता, अप्रकट उष्णता (११)
Latent heat of fusion of ice–बर्फ वितळण्याची गुप्त उष्णता (१)
Latent heat of vapourisation–विप्लवोष्म (१५) बाष्पीभवनाची गुप्त उष्णता (१)
Lateral displacement–सदिश मार्गांतर (२) (१६) बाजूची आदलाबदल (३) बाजूची उलटापालट (५)
Lateral inversion–लंबपार्श्व व्युत्क्रम (१६) पार्श्विक उत्क्रमण (१४)
Lathe–लेथ, कांतण, कांतयंत्र (१५, १२) कांतकामाचा चरख (११)
Latitude–अक्षांश, उन्नतांश, मोकळेपणा, स्वातंत्र्य, वाव (१५) आवांका (११)
Lattice–जाळी, जाल, व्यूह (१५, १२)
Lattice, crystal–स्फटिकाचा सांगाडा, स्फटिकव्यूह, स्फटिकाची जालबद्धता (१५, १२)
Lava–लाव्हा, ऊष्मरस, अश्मरस (१५) ज्वालामुखी रस (११)
Law–प्रमेय, सिद्धान्त, सूत्र, तत्त्व, नियम, दंडक, आदेश (१५) (११)
Law, displacement–चलन सिद्धान्त (१५)
Laws, gas–वायूचे नियम, वायुधर्म (१५)
Law, Graham's–ग्रॅहॅमचा नियम, अंत:प्रसरणधर्म (१५, १२)
Law of causation–कार्यकारणभाव (१५, १२)
Law of conservation of energy–शक्ति सातत्याचा नियम (१०)
Law of conservation of mass–वस्तु सातत्याचा नियम (१०)
Law of conservation of momentum–वृत्ति सातत्याचा नियम (१०)
Law of gravitation–गुरुत्वाकर्षणाचा नियम (१०)
Law of inverse squares–व्यस्त वर्गाचा नियम (१५)
Law of motion–गतिसिद्धांत (१५, १२) गतिनियम (९)
Law of constant heat–स्थिर संकलनाचा उष्णता सिद्धांत (९)
Law of nature–सृष्टिधर्म (१५)

Lay-रचना, बनावट, मांड, मांडणी, बांधणी, थाट (१५) बंदीष (१५, १२)
Layer-थर, पटल, आवरण, स्तर (१५) (११)
Layer, Heaviside-हेव्हिसाइड थर (१०)
Layer, blocking-रोधक आवरण (१५)
Lead-(१) शिसें (१५) (२) अग्र, जोडतार (१५)
Lead, red-शेंदूर (१५, १२)
Lead oxide-शेंदूर (१५)
Leak-गळती, गळ, गळणें (१५)
Leakage-गळती, गळ, अपव्यय (१५)
Least action-लघुत्तम क्रिया (१५)
Length-लांबी (१५)
Lens-भिंग, यावक, लेन्स, यव, वक्रकांच (१५) भिंग (९) (१) (४) (५) लेन्स (२) (३) गोलभिंग (७)
Lens, concave-अंतर्वक्र भिंग, खोलगट भिंग (१५) अंतर्गोल भिंग, खोलगट भिंग (१)
Lens, convex-बहिर्वक्र भिंग, फुगीर भिंग (१५) बहिर्गोल भिंग, फुगीर भिंग (१)
Lens, plano-convex (concave)-सपाट बहिर्वक्र (अंतर्वक्र) भिंग (१५)
Lens, cylindrical-गोलट भिंग (१५)
Lens, spherical-गोलाकृति भिंग (१५)
Lens, fast-तीव्रग्राही भिंग (१५)
Lens, compound-सयुक्त भिंग (१५)
Leo-सिंह (१५)
Leonid-सिंहवर्षाव (१५)
Level-सपाटी, पाणसळ, क्षितिजसमांतर (१५) उंची (९) पातळी (१०)
Level of energy-शक्तिसंचय, शक्तिभाव (१५)
Lever-तरफ (१५) (९) (१) (३) (६) (११) दांडा (१५) उच्चालक तरफ (२) उच्चालक (७) (११)
Leyden jar-लायडन जार, लायढन संग्राहक (१५) लायडन पेला (१)
L. F.-नीचकंप, लंबांदोलन (१५)
Life-जीव, आयुष्य, स्थैर्य (१५)
Life belt-प्राणरक्षक कडें (६)
Lift-उचल, उशी, पाळणा (१५) उठाव (११)
Lifting-उचलणारा, उचल्या (१५)
Light-प्रकाश (सर्व) तेज (१५)

Light, coherent–एकजात प्रकाश, संबद्ध प्रकाश (१५)
Light emission–प्रकाशोत्सर्ग (१५)
Light energy–प्रकाश शक्ति (१०)
Lightening–वीज, विद्युल्लता, चंचला, चपला, तडित्, सौदामिनी (१५) विद्युल्लता (१)
Lightening arrester–विद्युत्रक्षक, तडित्त्राण (१५) विद्युत्रक्षक कांब (९)
Lightening, ball–कंदुक विद्युत्, अग्निगोला, वज्र (१५)
Lightening conductor–तडित्वाहक, (२) (४) मेघविद्युत्वाहक (३) विद्युल्लता-चालक (१)
Lightening, forked–तडिल्लता (१५)
Lightening, pearl–मौक्तिकमाला (१५)
Lightening, ribbon–रेषा विद्युत् (१५) लेखा विद्युत् (१५)
Lightening rocket–शंपा (१५)
Lightening, sheet–तत विद्युत्, पटप्रभा (१५)
Lightening streak–तडित्लेखा (१५)
Light quantum–प्रकाशपुज, किरणपुंज, तेज पुंज, तेजसपुट (१५, १२)
Light ray–प्रकाश किरण (१५)
Light sensitive–प्रकाशग्राही (१५)
Light second–प्रकाश सेकंद (१५)
Light source–प्रकाशाचा उगम (१५)
Light wave–प्रकश लहरी (१९)
Light year–प्रकाश संवत्सर (१५)
Light, pencil of–किरण शलाका (१०)
Light, theory of–प्रकाशाची उपपात्ति, प्रकाशाची मीमांसा (१५)
Light, velocity of–प्रकाशवेग, ‘ सी ’ (१५)
Lightening–उद्भासन, प्रकाशणें, उजळणें (१५)
Lighting, uniform–समप्रभास-उद्भासन (१५)
Lignite–दगडी कोळसा, लिग्नाईट (१५)
Like–सजातीय (१) (१५) तत्सम, सारखा, सदृश (१५, १२)
Limit–सीमा, मर्यादा, कड, कोर, अट, अटक, सीमांत, अंत, शेवट, कळस (१५) स्फुट-भोग्यखंड (१५)
Limitation–मर्यादा, बंधन (१५)
Limited–सान्त (१५) परिमित, मर्यादित (११)
Limiting–मर्यादक (१५)
Limiting angle–विसाव्याचा कोन (२)

Limiting case–सीमान्त घटना, सीमा स्थिति (१५, १२)
Limiting friction–अंतिम घर्षण (१) घर्षण मर्यादा (२)
Limiting velocity–अंतिम वेग, वेगसीमा (१५, १२)
Line–रेषा, रेघ, रेखा, रेखाटी, रेघोटी (१५)
Line integral–पथावर्त, रेषावर्त, मार्गसंवर्त, समाहार, रेषा समाहार, (१५, १२)
Line of action–क्रियेची दिशा, दिशा, कार्यदिशा (१५)
Line of force–कर्षरेषा (१५, १२) (४) क्षेत्र रेषा, क्षेत्रदर्शक रेषा, प्रेरणादर्शकरेषा, प्रेरणारेषा (१५) जोर–रेषा (१) आकर्षरेषा (१०) विकर्षरेषा (२) चुंबकीय प्रेरकरेषा (३) चुंबक-काय रेषा (५)
Line of sight–दृक्‌रेषा, दृष्टिरेषा (१५)
Line of vision–चक्षुरेषा (१५)
Linear dimension–एकघाती परिमाण, रेखामान (१६)
Linear expansion–लांबी प्रसरण (१) रेषात्मक प्रसरण (३) आलंबन (४)
Linear motion–सरळ गति (२) (१) रेषात्मक गति (चलन) (३)
Lines, agonic–शून्यकलन रेषा, अकलन रेषा (१५, १२)
Lines, common–समानरेषा (१५, १२)
Lines, danger–धोक्याची सीमा, (१५) निर्धारित सीमा (१५, १२)
Lines, enhanced–वृद्धिरेषा, अधिक वर्ण (१५, १२)
Lines, forbidden–रुद्धरेषा, अवरुद्ध रेषा, अवर्षरेषा (१५, १२)
Lines, Raman–रमणरेषा, रामन्‌रेषा, रमणवर्ण (१५, १२)
Lines, resonance–अनुरेषा, अनुवर्ण, सहरेषा, सहकंपवर्ण (१५, १२) (Resonance पहा)
Lines, straight–सरळ रेषा (१५)
Link, linage–दुवा, जोड, कडी, सांधेजोड, संयोग, योग, जोडणी, जुळणी, जोडी, जूट (१५)
Link motion–दुव्याची गति, जोडाची गति, गतीची सांखळी, गतिमाला, गतिबंध (१५, १२)
Liquid–द्रव (सर्व) द्रवरूप (सर्व) द्रवयुक्त (१५)
Liquid state–द्रवरूप, द्रवावस्था (१५) द्रवावस्था (१)
Liquifaction–द्रवीभवन, द्रवीकरण (१५) (१) द्रवीभवन (२) (३) (७)
Litre–लिटर (१५)
Little Bear–ध्रुवमत्स्य (१५)
Live–भारलेला, संचारलेला, जिवंत, उद्दीपित, उत्तेजित (१५) (११)
Living–चैतन्यमय, सचेतन, जिवंत, (१५) सजीव, जीवयुक्त, (१५)

Load–सुटाभार, चलभार, चालताभार, फिरता भार, अस्थिर भार (१५) भार (९) भरणें, भारणें, भार, आझें, वजन, (१५) उच्चात्म्य वजन (२) वजन (३) (६) बोजा (११)

Load, dead–भार, ओझें, जडभार (१५) जोखड (१५, १२) बोजा (११)

Load, wind–वाऱ्याचा भार, वाऱ्याचा जोर (१५, १२) वाऱ्याचा बोजा (११)

Load, stone–चुंबकाश्म (१५) लोहकांत (१) दिग्दर्शक पाषाण (२) (३) चुंबक दगड (५)

Loaded–वजनाचा, वजनदार, भारलेला, भरलेला, उत्तेजित, उद्दीपित (१५)

Local–स्थानिक (१५)

Local action–स्थानिक क्रिया (२) (३)

Local time–निजकाल (१५) स्थानिक काल (१५)

Localisation–स्थानवैशिष्टय (१५) स्थानीं निश्चित करणे (११)

Lock–कुलुप, टाळें, झडप, पकड दरवाजा, दरवाजा, कांडी (१५)

Locomotive–गाडी, आगगाडी, आगगाडीचें इंजिन (१५) (११)

Log–नोंद (१५)

Logarithm–लाग्रतम, घातांक (१५) (११)

Logarithmic decrement–क्षयदर्शक घातांक, क्षयघात (१५, १२)

Logarithmic series–घातांक श्रेढी (१५, १२)

Logical–तार्किक (१५) तर्कशुद्ध, तर्कयुक्त (१५)

Long sight–दूरदर्शन (१५) दूरदृष्टि (१)

Long wave–लंबलहरी, दीर्घ लहरी (१५) लांब लाटा, नीच कंपलहरी (१५)

Longitude–भोग, रेखांश, रेखावृत्त (१५)

Longitudinal wave–अनुतरंग (१५) आडव्या लहरी (२) (३) (११) दीर्घ लहरी (७) अनुमार्गी लहरी (९)

Loop–कडें, वळें, वेटोळें (१५)

Long range–लांब पोंचणारें, मोठ्या झेपेचें, लांब पल्ल्याचें (१५)

Lorentz contraction–लॉरेंत्स प्रणीत आकुंचन, विद्युत् गतिजन्य आकुंचन (१५, १२)

Lorentz transformation–लोरेंत्स प्रणीत रुपांतर समीकरणें (१५, १२)

Loss–क्षय, खर्च, तोटा, नुकसान, अपव्यय, व्यय, घट, खोट, चट्टा, (११) (१५) ऱ्हास (९)

Loss of energy–शक्तिक्षय (१५)

Loudness–मोठेपणा (१०) बारीकमोठेपणा (१)

Loudspeaker–बोलणारें यंत्र, कर्णा (१५) ध्वनिवर्धक ध्वानक, आवाजपेटी, मोठबोल्या, बोंबल्या, ओरडच्या, ध्वनिक्षेपक (१५, १२)

Low–नीच (१५) (१०) खालचा (१५) मद्र, खर्ज (संगीतशास्त्र)
Lower potential–अपरिक्षितिक (२) नीच स्थानीय (१५, १२)
Low head water turbine–अल्पोच्चताभ्रामित चक्र (९)
Lower calorific value–नीच उष्मदायकता, नीच उष्णतांश. (१५) नीच ज्वलनक्षमता (१५, १२) सजल उष्मदायकता (१५, १२)
Low tension–कमदाब, दुर्बल (१५, १२)
L radiation–एल् किरणोत्सर्ग (१५)
L series–एल् श्रेणी, एल् सूत्र, एल् वर्णावलि, एल् रेषामाला (१५, १२)
L T battery–कमदाव बॅटरी कमदाब विजेरी (१५, १२)
Lubricant–वंगण, तेल (१५)
Lubricating oil–वंगणाचें तेल (१५)
Lubrication–तेल देणें, तेल घासणें, वंगण करणें (१५)
Lumen–ल्यूमेन (१५)
Luminary–ज्योत (१५)
Luminiscent–दीप्तिमान्, तेजाळ, तेजस्वी, प्रकाशमान्, चकाकणारा (१५)
Luminous–स्वयंप्रकाशी, तेजपूर्ण (१५)
Luminosity–दीप्ति, तेज (१५) प्रकाशदायित्व (२) दीप्ति (४) तेजास्विता (११)
Lunar eclipse–चंद्रग्रहण (१५)
Lux–लक्स (१५)
Lymann series–लिमान् श्रेणी, सूत्र, वर्णावलि, रेषमाला (१५)

Machine–यंत्र (सर्व), कळसूत्र (११)
Machine, self moving–स्वयंगतिक यंत्र (९) स्वयंगतिक कळसूत्र (११)
Macroscopic–स्थूल, ढोबळ (१५)
Magnet–लोहचुंबक, चुंबक (१५) (१) (११) आकर्षक (१५) लोहचुंवक (३) (४) (५) (७) विकर्षक (२) आयस्कांत (४) कर्षुक (८)
Magnet coil–चुंबकवलय (वळें) कर्षवलय (१५,१२)
Magnet bar–चुंबक पट्टी, चुंबक गज (१)
Magnet, horse shoe–चुंबक नाल (१)
Magnet controlling–नियामक चुंबक (१५, १२)
Magnetic–चुंबकीय, चुंबक, चुंबकजन्य, चुंबकयुक्त
Magnetic axis–वैकर्षिक अक्ष (२) चुंबकीय अक्ष (३) चुंबकाक्ष रेषा (५)
Magnetic current–चुंबकावालि, चुंबनावलि, चुंबनमाला, चुंबनप्रणाली, आकर्षण क्षेत्र, कर्षावृत्ति, कर्षावाल (१५, १२)
Magnetic field–चुंबकक्षेत्र (७) (१५) (९) (१) (१०) (५) चुंबकीय क्षेत्र चुंबन क्षेत्र (१५) वैकर्षिक क्षेत्र, (२) चुंबकीय क्षेत्र (३)

Magnetic flux–चुंबनकर्ष, कर्षोत्सार, कर्ष (१५, १२)
Magnetic meridian–चुंबनरेषा, चुंबनदिशा, चुंबनसंपात, कर्षसंपात, चुंबकीय दाक्षिणोत्तर (१५,१२) वैकर्षिक रेखावृत्त (२) चुंबकीय पातळी (३) चुंबकीय रेखावृत्त (५) चुंबनभूमध्यपातळी (७)
Magnetic moment–चुंबकीय परिबल (८) चुंबकीय प्रेरणांतर, चुंबकबल, चुंबकभ्रमणत्व, चुंबनाची परिप्रेरणा (१५,१२)
Magnetic needle–चुंबक सुई (१५) (१) (३) चुंबक सूचि (९) चूंबक कांटा (३) (५) (७)
Magnetic lines of force–चुंबक रेषा (१०) चुंबकीय जोर–रेषा (१)
Magnetic permeability–चुंबनगामकता, कर्षवाहकता, कर्षग्राहकता, कर्षग्रास, ग्रास (१५, १२)
Magnetic poles–चुंबकाग्र (१५) चुंबक टोंकें (१०) चुंबक ध्रुव (१) (५) (३) वैकर्षिक ध्रुव (२) चुंबकीय ध्रुव, (३)
Magnetic quantum number–शक्तिपुंजाचें चुंबकमान, चुंबकीय शक्तिपुंजाङ्क, शक्तिपुंजाचें कर्षमान (१५, १२)
Magnetic resistivity–चुंबकावरोध, कर्षरोध (१५,१२)
Magnetic shell–चुंबककवच, कर्षकवच, कर्षपुष्ठ (१५, १२)
Magnetic shielding–कर्षरक्षण (१५, १२)
Magnetic storm–कर्षचक्र, चुंबकीय वादळ (१५,१२)
Magnetic susceptibility–चुंबनभाव, चुंबनभावना, चुंबनभावना, कर्षपरता (१५, १२)
Magnetisation–चुंबन, चुंबनकार, कर्षकरण, चुंबकीकरण (१५,१२) (१५, १२)
Magnetism–चुंबकत्व (१५) (९) (१) (३) (५) (७) चुंबकशास्त्र (१५) विकर्षण (२) चुंबन (७)
Magnetism, terrestrial–भूचुंबकत्व (१५)
Magnets–मॅग्नेटो, चुंबकयुक्त विद्युतजनक (१५, १२)
Magneto-chemistry–चुंबकीय रसायन (१५)
Magnetograph–चुंबनालेख, कर्षालेख (१५, १२)
Magnetometer–चुंबनमापक, कर्षमापक (१५,१२) चुंबकत्वमापक (९)
Magnetomotive force–चुंबन प्रेरणा, कर्षप्रेरणा, कर्षदाब, चुंबकाचा दाब (१५, १२)
Magneton–चुंबकमान, कर्षणमान चुंबकपुंज, चुंबनपुंज, कषकण, चुंबकशक्तिपुंज, (१५, १२)
Magneto-striction–चुंबकीय आकुंचन, चुंबकसंकोच, कर्षाकुंचन. (१५, १२)

Magnet, permanent-पक्का लोहचुंबक (१५)
Magnification-पट-, विकसन (१५) वर्धन (२) महत्कारिता (५) (७)
Magnified-विकसित (१५) मोठें (१)
Magnifier-स्थूलदर्शक, बृहद्दर्शक, (१५)
Magnifying glass-महत्कारी कांच (१) सूक्ष्मदर्शक कांच (१५)
Magnifying power-महत्कारणशक्ति, फुलावट शक्ति स्थूलदर्शकता (बळ) (१५) वर्धकत्व (२) विकासक शक्ति (४) महत्कारी शक्ति (७)
Magnitude-माप, मान, विस्तार, आकारमान, ईयत्ता, यत्ता, परिमाण (१५)
Magnitude, order of-प्रत, श्रेणी, वर्ग, मान, प्रमाण (१५)
Mains-पुरवठ्याचें, प्रमुख, मुख्य, प्रधान (१५)
Maintenance-राखण, तन्दुरुस्ती, बडदास्त, इंतमाम, वापर (१५)
Major-मुख्य, प्रमुख, प्रधान, मोठें (१५)
Major scale-शुद्ध सप्तक, शुद्धस्वराचें सप्तक (१५)
Make & break-जोडसोड, जोडतोड, अटकसुटका, संयोग वियोग (१५,१२)
Malleability-प्रसारक्षमता, विस्तारशीलता, घनवर्धिष्णुता (१५) (११)
Mallet-मॅलेट, ठोकणी (१५)
Mamelo-cumulus-स्तनपुंज मेघ, गुच्छमेघ (१५)
Manganese-मॅंगानीज (१५)
Manifest-व्यक्त, स्पष्ट, प्रतीत, उघड (१५)
Manifestation-अवतार (१५) आविष्कार (९)
Manifold-बहुविध, बहुगुणी (१५) (११)
Manometer-विरलता मापक, दाबमापक (१५) वैरल्यमापक (१६)
Mantle-जाळी, जाळीची टोपी, जाळीदार टोपी, निर्ज्योत दीप (१५)
Mars-मंगळ (सर्व)
Map, star-नक्षत्रपट (१५)
Marine-जल-, पाण-,नाविक-, सामुद्रिक- (१५)
Mass-वस्तुमान, वस्तु, द्रव्य, गुरुत्व, भार, गुरुत्वमान, जडता, परिमाण, स्थूलमान, एकवट (१५) वस्तुसंचय (१) द्रव्यांश (९) वस्तुमान (१०) (२) (३) (४) (५) (६) पिंड (७)
Mass-contents-द्रव्यराशि (१५)
Mass defect-कमभार (१५, १२)
Mass, due to velocity-गतिनिर्मित जडता (वस्तुमान), गतिगुरुत्व (१५,१२)
Mass of energy-शक्तीचें गुरुत्व, शक्तीचें भारमूल्य (१५, १२)
Mass-point-द्रव्यबिंदु (१५, १२)

Mass-spectra–भारालेख (१५, १२) भारपट (१०)
Mass spectrograph–भारालेखक (१५, १२)
Material–जड (१५) (११) वास्तविक, जड (१) (११) द्रव्यात्मक (११)
Matter–पदार्थ, वस्तु (१५) (१) (११) द्रव्य (२) (३) (९) (११) पदार्थ (२) (३)
Matter, amount of–द्रव्य (१०)
Maxima–उच्च मर्यादा (१५)
Maximum–महत्तम, पराकाष्ठेचा (१५) (११) परम, महत्तम (९) (५) कमाल (१) (२) (३) (१६)
Maximum & minimum thermometer–कमाल किमान उष्णमानमापक (१) कमाल किमान तपमापक (२) कमाल किमान उष्णमापक (३) सीमान्त तपमापक (४) महत्तम व लघुत्तम उष्णमापक (५)
Mean–मध्यम, सरासरी (१५) (११) मध्यपद (१६)
Mean effective pressure–उपयुक्त स्थूलदाब (१५)
Mean free path–सरासरी सुटा मार्ग (१५) सरासरी मुक्त मार्ग (१५) अनिरुद्ध मार्गाची सरासरी लांबी (९) सामान्य अतर (१०)
Mean point–मध्यबिंदु (१०)
Mean position–मध्यम स्थिति (१५)
Mean square–सरासरी वर्ग, वर्गाची सरासरी (१५)
Means–साधनें (१५)
Measure– माप, मान, परिमाण, आकार, मोजणें, मापणें (१५), (११)
Measurement–मापण, गणन, कलन, मोजमाप (१५), मोजमाप (१), मोजमापन (१)
Measuring cylinder–मोजपात्र (१), (३), (४), (५)
Mechanic–यंत्रशास्त्री, यांत्रिक, यंत्रज्ञ, कसबी, हुन्नरी, कारागीर (१५)
Mechanical–यांत्रिक, यंत्र-(१५), (११)
Mechanical action–यांत्रिक क्रिया (९)
Mechanical advantage–यांत्रिक फायदा (१), यांत्रिक स्वार्थ (२),(७),(१६). सुकरता (४), यांत्रिक लाभ (११)
Mechanical equivalent–यांत्रिक सममूल्य (९), यांत्रिक समकिमत (१), (उष्णतेचें) शक्तिमूल्य (१५)
Mechanical horse power–यांत्रिक अश्वबल (१५)
Mechanical system–यांत्रिक संस्थिति (९)
Mechanical work–यांत्रिक कार्य (९), यांत्रिक काम (१)
Mechanics–यंत्रशास्त्र, यंत्रविद्या, गतिशास्त्र (११), (१५), यंत्रशास्त्र, यामिक (९)
Mechanics, applied–यंत्रयोग, यंत्रतंत्र (१५)

Mechanism–व्यापार, यंत्रव्यापार, कळ (१५)
Medium–माध्यम (सर्व) वहित्र, माध्यम, अधिष्ठान (१५, १२)
Medium waves–मध्यम लहरी (१५)
Medium homogeneous––समरूप माध्यम (९)
Megger–मेगर, रोधमापक, अतिरोधमापक (१५, १२)
Megohm–मेगोम, लक्षओम (१५, १२)
Melting–वितळणें (१५), (१), द्रवीभवन (१), (२), (३), (५), (७)
Melting point–द्रवण बिंदु, वितळण्याची सीमा (१५), द्रावण बिंदु (९), वितळण्याचा बिंदु (१), (३), द्रवीभवनाचा बिंदु (२), (७), द्रवीभवन बिंदु (५)
Meniscus–पृष्ठकोर (१५, १२), निम्नोन्नत (१६)
Meniscus lens–पाकळ्याचें भिंग (१५)
Meocene–तृतीय युग, मध्यकालीन (१५)
Mercury–पारा, पारद, बुध (१५)
Mercury column–पारद स्तंभ (१५), पाऱ्याचा स्तंभ (१)
Mercury sulphocynide–" साप " कांडी (दिवाळींतली) (१५, १२)
Meridian–याम्योत्तर वृत्त (१५), (११), मध्यान्ह रेषा (११)
Meridian circles–याम्योत्तर वर्तुळें (९)
Mesh–वीण (१५), जाळी (११)
Meta element–दुय्यम मूलद्रव्य (१५)
Metal–धातु, खडी (१५)
Metal, alkali–अल्कलीयुक्त धातु, अल्कधातु (१५)
Metal, noble–उच्च धातु (१५)
Metallic–धातुमय, धातुयुक्त, धातु-(१५)
Metamorphism–मूलरूपान्तर, रूपान्तर (१५, १२), (११)
Metaphysics–अध्यात्म, अध्यात्मज्ञान, ज्ञान (१५),(११), भौतिकेतरशास्त्र(११)
Meta stable state–अत्युत्तेजित अवस्था, चंचल स्थिति (१५)
Meteor–उल्का, शालिग्राम, बाण, अशनि (१५)
Meteoric shower–अशनिपात, उल्कापात (१५)
Meteorograph–हवामान लेखक यंत्र (१५)
Meteorology–वायुचक्र शास्त्र (९), वायुमानशास्त्र, वातावरणशास्त्र, हवामानशास्त्र (१५)
Meter–मापक, मीटर, चरण (१५)
Meter, quantity–संचयमापक, संग्रहमापक (१५, १२)
Meter bridge–रोधघनु (मीटर लांबीची) (१५, १२)

Method-पद्धति, रीत, धाटणी, वृत्ति (१५)
Method of parallelogram-चतुरस्त्र पद्धति (१०)
Metric system-दशक पद्धति, दशमान पद्धति (१५)
Metronome-मेट्रोनोम, डोलकांटा (१५), (४), तालयत्र, तालदांडी (१५, १२), मेट्रोनोम (१), तालमापक (२), (३), (५), (७), (११)
Mi-गांधार, ग (संगीत)
Micro-सूक्ष्म (१५)
Micro waves-सूक्ष्म लहरी (१५)
Micro crystal-सूक्ष्म स्फटिक (१५)
Micrometer-सूक्ष्ममापक (१५, १२)
Microphone-मायक्रोफोन (१), (३), सूक्ष्मध्वनि श्रवणिका (२), श्रोत्र (४), सूक्ष्मश्रावक (७), (११)
Microscope-सूक्ष्मादर्श (४), (१५), सूक्ष्मदर्शक (२), (९), (१), (३), (५), (११), (७)
Microscopic-सूक्ष्मदर्शक (१५)
Middle-मध्य (१५)
Migration-पर्यटण (१५)
Migration constant-आयन भ्रमणांक, यानांक (१५, १२)
Mike-माइक, बोल्या, ध्वनिग्राहक (१५, १२)
Milk glass-दुधी कांच (१५)
Milky-पांढुरकी (१५)
Milky Way-आकाशगंगा (१५)
Mill-चक्की, गिरणी (सर्व) कदनालय (आपटे)
Milligram-मिलिग्राम, दशलक्षांश ग्राम (१५)
Million-प्रयुत, दशलक्ष (१५)
Mine-सुरुंग, खाण (१५)
Mineral-खनिज (१५)
Mineral oil-खनिज तेल, खाणेल, मातीचें तेल (१५, १२)
Minimum-लघुतम, नीचतम, अतिनीच, किमान (१५), किमान (१) (२),(३), लघुतम (५), (११), न्यूनतम (११)
Minus-उणें (१५)
Minute-अतिसूक्ष्म, सूक्ष्म, मिनिट (१५), कला, मिनिट (९), मिनिट (१)
Minute of arc-कला (१५)
Mirror-आरसा, दर्पण (१५), आयना, दर्पण (१५, १२), आरसा (१)
Mirror, metallic-धातुदर्पण (९)

Mist–धुकें (सर्व)
Mixture–मिश्रण (१५)
Mixture, cooling–थंड मिश्रण (१)
Mobile–चर, जंगम, चालता (१५), प्रगतिशील, चलनक्षम (१६)
Mobility–गतिक्षमता (५)
Mode–नियम, वृत्ति, विधि, प्रकार, पद्धति, मोडणी, रीत, तऱ्हा, मोड राग (संगीत) (१५)
Modification–विकृति, उपाधि, बदल (१५)
Modified quantum number–विकृत–शक्तिपुंजांक (१५, १२)
Modulated–सस्कृत (१५, १२) मिश्रित, (१५), मुरडलेली (सुचलेला)
Modulation–संस्करण (१५, १२), मिश्रण, मिसळणें (१५), मुरडणें, मुरड (सुचलेला)
Modulus–स्थिरांक, स्थिरपद, पद, गुणक,–पणा, विकारांश (१५, १२), मध्य-गुणक (११)
Modulus, bulk–घट्टपणा, घट्टपणाचें मान (१५, १२)
Modulus of rigidity–घट्टपणाचें मान, दृढतेचें मान (१५, १२)
Moisture–बाष्प, आर्द्रता, ओलावा (१५)
Mole–मोल, अणुमान, अणुगुणक (१५, १२)
Molecular–अणुं–अणुयुक्त, अणुजन्य, अणूंचें (१५), (११)
Molecular cluster–अणुसंघ (१५)
Molecular diameter–अणूंचा व्यास, अणूचा आकार (१५, १२)
Molecular energy–अणूंची शक्ति, अणुगतशक्ति, अणुशक्ति (१५, १२)
Molecular theory–अणुकल्पना, अणुमीमांसा (१५, १२)
Molecular weight–अणुभार (९)
Molecular density–परमाणूची दाटी (१५)
Molecular rays–अणूंचें किरण (१५), अणुप्रवाह, अणुकिरण (१५, १२)
Molecular streaming–अणूंचें किरण (१५), अणु स्रोत (सुचलेला)
Molecular structure–अण्वात्मक रचना (९), अणुरचना, अणुघटना (१५,१२)
Molecule–अणु, रेणु (१५), अणु (९), (१), रेणु (१०)
Molecul, diatomic–द्विपरमाणुमय अणु (१५, १२)
Molecule, monoatomic–एक परमाणुमय अणु (१५, १२)
Molibdenm–मॉलिबाडिनम (१५)
Molten–रसरूप (१५)
Moment–परिबल (१५), प्रवृत्ति (१), प्रेरणांतर, क्षण, कालबिंदु (१५), भ्रमण-क्षमता, भ्रमणशीलता, परिप्रेरणा (१५, १२), भ्रामकत्व (२), (३), परिवृत्ति (६)

Moment, magnetic–चुंबकीय प्रेरणान्तर, चुंबकीय परिबल, चुंबकबल, परिचुंबन, परिकर्षण (१५, १२)

Moment, turning–भ्रमणशीलता, परिकरण, फिरजोर, पीळजोर, परिप्रेरणा, भ्रमणप्रेरणा (१५, १२)

Moment of area–पृष्ठभ्रमणशीलता, परिपृष्ठ (१५, १२)

Moment of inertia–भ्रमणभार (१५, १२)

Moment of volume–घनभ्रमणशीलता, परिघन (१५, १२)

Momental co-ordinate–गतिदर्शक संज्ञा (१५) गतिभारसंज्ञा (१५, १२)

Momentum–धडाडी, वेगसंचय, गतिसंचय, गतिभार, वेगभार, अवसान, आवेग (१५) वस्तुबल (१) भ्रामक शक्ति (९) परिणामी आघात (२) (३) प्रवृत्ति (४) (६) चालकत्व (७)

Momentum, angular–भ्रमणजन्य परिबल, भ्रमणजन्य प्रेरणान्तर (१५)

Momentum, conservation of–गतिभाराची अक्षय्यता, गतिभाराचें सातत्य (१५)

Momentum, linear–वृत्ति, प्रवृत्ति (१०)

Momentum, Moment of–भ्रमणजन्य परिबल, भ्रमणजन्य प्रेरणान्तर (१५)

Monoatomic–एकपरमाणुमय (१५)

Monochord–एकतारी (१५)

Monochromatic–एकरंगी, एकवर्ण (१५) विशिष्ठ रंगाचा (१०)

Monoclinic–मॉनोक्लिनिक (स्फटिक) (१५)

Monolith–स्तंभ, एकसंधीस्तंभ (१५)

Monophase–एककला (१५)

Monorail–एक रुळी (१५)

Monotone–एकसूर (१५)

Monotonic–एकसुरी (१५)

Mordant–रंगबंधक, मदतनीस, माध्यम बंधक (१५)

Mosaic–नानावर्णप्रस्तर (१५) जडावाचें (११)

Mosaic structure–मणिमय रचना (१५) जडावाची रचना (११)

Motion–गति (१५) (१०) (७) चांचल्य (१५) हालचाल (१) चलन (२) (३) (६)

Motion, absolute–शुद्ध गति, सत्य गति, केवल गति, निरपेक्षगति (१५)

Motion, angular–वक्रगति, कोनीय गति (१५, १२)

Motion, harmonic–समकंप आवर्त गति, नियतकालिक गति (१५, १२)

Motion, laws of–गति सिद्धांत, गति नियम (१५)

Motion, link-दुव्याची गति, जोडाची गति, गतीची सांखळी, गतिमाला, गतिबंध (१५, १२)
Motion, relative-सापेक्ष गति (१५)
Motion, simple harmonic-मूलभूत आवर्त गति, शुद्ध आवर्त गति (१५, १२)
Motion, logitudinal-अक्षगति (१५, १२)
Motion, transverse-आडवी गति, अपगति (१५, १२)
Motion of translation-स्थलांतर गति (९)
Motion of vibration-आंदोलन गति (९)
Motion, chaotic-गैराशिस्त गति (१५)
Motion, circular-वर्तुळाकार गति (१)
Motion, orderly-शिस्तवार गति (१५)
Motive power-चालक शक्ति संचालनशक्ति (१६)
Motor-चालक, विद्युतचलक, मोटर, चालकयंत्र, गति यंत्र, चलित यंत्र (१५) मोटर, धूरगाडी, तेलगाडी (१५)
Motoring-गत्युत्पादन (१५, १२)
Mould-सांचा, ठसा (१५)
Moulding-ओतणें, ओतकाम करणें, सांचा करणें, सांचा घनविणें, घडवणें, घोटणें, आकार देणें, वळवणें, बनवणें, मोल्डिंग, पान (१५)
Mound-उंचवटा, शीग (१५)
Mount-चढणें, आरोहण करणें, बसवणें, ठेवणें, बैठक, चौकट, घोडा (१५)
Mounting-चढाव, चढवण, घोडा, घोडी, आधार, थर, ठिया, ठेला, बैठक, पायठा, पायठाण, उभारण, आभरण, आनुषगिक, पदार्थ, परिवार (१५)
Moveable-जंगम, चालता, चल, गतिमान्, अस्थिर, चालनाक्षम, चलत (१५)
Movement-गति, संचार, विहार, प्रवास, स्थानांतर, हालचाल, वावरणें, अयन (१५)
Movement, Brownian-ब्राऊन-गति, ब्राऊन नृत्य (१५, १२)
Movie-चिटपत्र, मूकपट (१५)
Movietone-मुव्हीटोन, बोलता चित्रपट, बोलपट (१५)
Multi-विविध-, नाना-, बहु-, बहुविध-, अनेक-, (१५)
Multicolour-बहुवर्ण (१५) बहुवर्ण, बहुरंगी (१५, १२)
Multiphase-अनेकमार्गी आंदोलन, अनेक आंदोलित (१५) अनेक कलायुक्त (१५, १२)

Multiple-बहुविध, बहुगुण, बहुधा, अनेक, गुणित, पट गुणित (१५) विविध (२) (३)
Multiple reflection-परावर्तन माला, (१५) गरीबाची दिवाळी (डॉ. आपटे)
Multiple, integral-पूर्णपट (१०)
Multiplets-रेषापुंज, अनेकविध रेषा (१५, १२)
Multiplicity-गुण, पट, बहुविधता, नानाप्रत (१५)
Multipolar-बहुध्रुव, अनेकाग्र, नानाग्र (१५, १२)
Multi-tubular-अनेक नळ्यांचा (१५, १२)
Music-संगीत, संगीतशास्त्र (१५)
Musical-मधुर, कर्णमधुर, सुस्वर, गीतयोग्य (१५)
Musical instrument-(संगीत) वाद्य (१५)
Musical scale-स्वर सप्तक, सप्तक, स्वरसमूह, स्वरावर्त, सूरावट (१५)
Mutable-विकारशील (१५)
Mutual-परस्पर (१५)
Mutual induction-परस्परालस्य, प्रत्यालस्य (१५, १२)
Mutually dependent events-परस्परावलंबित घटना (१५)
Mutually exclusive events-परस्परालिप्त घटना (१५)
Mystery- गूढ (१५)
Mysticism-गूढवाद (१५)

Nadir-अध: स्वस्तिक (१५) (११) (१६) पातालबिंदु (१६)
Naked eye-केवळ दृष्टि (१५) नुसता डोळा, (१५, १२)
Naptha-नाप्था, पांढरें डामर, सुवासिक डामर (१५)
Napthalene-डामराच्या गोळ्या (१५)
Narrow-निरुंद, अरुंद, चिंचोळी, आकुंचित, संकुचित, (१५)
Nascent state-नवजात अवस्था (१६)
Nature-निसर्ग, स्वरूप, सृष्टि, (१५) धर्म, प्रकृति, स्वभाव (११) आदिशक्ति (११)
Natural-नैसर्गिक, स्वभावसिद्ध, स्वयंभू, मूलभूत, सहज, स्वायत, अंगभूत, अकृत्रिम, सृष्टिजन्य (११)
Natural gas-नैसर्गिक वायु (१५)
Natural history-सृष्टिविज्ञान (९)
Natural laws-सृष्टिनियम, निसर्गनियम, स्वधर्म (१५) (११)
Naturally-जात्या, अर्थात् (१५)
Natural oil-नैसर्गिक तेल (१५)

Natural philosophy-भौतिकशास्त्र, सृष्टिशास्त्र सृष्टिविज्ञान, विज्ञान (१५) (११)

Natural selection-स्वाभाविक संवरण (११)

Nautical almanac-नॉटिकल आलमनाक, नौकानयन पंचांग, (१५) नाविक पंचांग (११)

Navigation-नौकापर्यटण, नौकानयन, नाविकशास्त्र, नाविक विज्ञान (१५)

Nebula-तेजोमेघ, अग्निमेघ, धूमपुंज (१५) तेजोमेघ, नीहारिका (११)

Nebula, spiral-वलयाकार-तेजोमेघ सर्पाकृति-, दूरस्थ-, (१५) कुंडलाकार (११) चकलीसारखा-मळसत्री (१५, १२) (१)

Nebulous-अंधुक तेजोमय (१५) तेजोमेघासारखा (१५)

Needle-कांटा, सुई, सूचिका, दांडी (१५)

Needle valve-झडपदांडी, दांडीची झडप (१५,१२)

Negative-ऋण (सर्व)

Negative (photographic)-ऋण, व्यस्त, विपर्यस्त कांच (११) ऋणकांच (१६)

Negative corpuscle-ऋणकण (१५)

Negative electricity-ऋणविद्युत (१५)

Negligible-शून्यप्राय, सूक्ष्म क्षुल्लक (१५) (११) उपेक्षणीय (११

Neon-निऑन (१५) न्युन (९)

Neon lamp-निऑन दिवा, सवेदी दिवा (१५)

Nephoscope-मेघचलन दर्शक (१५)

Neptune-नेपच्यून, वरुण (१५)

Net, net-work-जाळें, जाल, व्यूह, बंध माला, आवली, कोंडी, कोंडाळें, वलय (१५)

Neutral-अविकारी, निर्जीव, दुर्बल, अशक्त, क्रियाशून्य, कार्यशून्य, बलहीन, अगतिक, तटस्थ, समभाव (१५, ११) निष्प्रभावी, उदासीन-नक्र, शिथिल, (१६)

Neutral temperature-अविकारी उष्णमान (१५) तटस्थ-(१५, १२)

Neutral axis-अविकृत अक्ष, अविकृत रेषा, अविकृत छेद, तटस्थ अक्ष (१५, १२)

Neutral equilibrium-चिरसमतोल, चिरसमतोलत्व (१५) उदासीन समतोलत्व (१५) उदासीन, समतोलता (१) तटस्थ समतोलता (१५ १२)

Neutral line-उदासीन रेषा (१६)

Neutralization–साम्यावस्था (१५), निर्गुणीकरण (९), तटस्थीकरण, अविकारी करण (१५, १२)
Neutron–न्यूट्रॉन, शून्यकण, विद्युतरहित कण, शून्य संचयाचा कण, अविद्युतकण, न–कण, अ–कण
Newton's rings–न्यूटनचीं वलयें (१५)
Nickel–निकेल (१५)
Nicol, Nicol prism,–निकोल स्फटिक (१०)
Nimbus–पयोधर मेघ (१५)
Nitric acid–नायट्रिक आम्ल (१५)
Nitrogen–नायट्रोजिन (१५), नत्र (९)
Nocto-visor–अंधारांत दिसण्याचें यंत्र (१५)
Nodal line–अचल रेषा (११)
Nodal point–अचलबिंदु (११)
Nodal surface–दोलनशून्य पृष्ठभाग, अकंप पृष्ठभाग (१५,१२), अचल (११),
Node–गांठ (१५), स्थिरबिंदु (१०), अचल स्थान (११), विष्टंभस्थान, अचलबिंदु (१६)
Noise–गोंधळ, गोंगाट, कोलाहल, कल्लोळ, गडबड, गलबला, गलका, बेसूरध्वनि (१५), (११), आवाज (१)
Non-black body–अंशशोषक पदार्थ (१५ १२)
Non-combustible–अदाह्य, पेट न घेणारें (१५)
Non-conducting–अप्रवाही (९)
Non-conductor–अवाहक, (उष्णता) विरोधक (१५)
Non-electric–अवैजिक, अविद्युत् पदार्थ (१६)
Non-fluid–अप्रवाही, घट्ट (१५)
Non-inductive–अनालस्य, निरालस्य, आलस्यहीन (१५, १२)
Non-living–अचेतन, निर्जीव, प्राणहीन, प्राणशून्य (१५)
Non-magnetic–चुंबकेतर, अचुंबक, विचुंबक, अनाकर्षक (१५), अवैकर्षिक (१६)
Non-metallic–अधातुमय (१५), अधातुरूप (१०)
Non-parallel–असमांतर, तिरके, तिरकस, मिटते, फुलते (१५)
Normal–लंब, स्तंभिका, लंबरेषा, काटकोनरेषा (१५), सामान्य, साधारण, सर्वसाधारण, सरासरी, स्थूल, ढोबळ, नियमित, कोटिस्पर्श, ज्या (११)
Notation–स्वरावर्त, सुरावट, स्वरसंज्ञा, संज्ञापद्धति, नोटेशन, चिन्हावली संख्यालेखन (१६), अंकप्रणाली (१४)

Note-स्वर, सूर, श्रुति (१५), ध्वनिकंप (१५, १३)
Note, deep-मंद्र (११)
Note, flat-कोमलस्वर, उतरीस्वर, विकृतस्वर, खालचा स्वर, उतरीश्रुति (१५)
Note, grace-कण, स्वरकण, अलंकारिक स्वर, सूक्ष्मस्वर (१५), श्रुतियोग (१५. १२)
Note, high-तारस्वर (११)
Note, pure-शुद्धस्वर (१५)
Note, sharp-तीव्र स्वर, चढा स्वर, विकृतस्वर, चढी श्रुति (१५)
Note, musical-सुस्वर, स्वर, सूर (१५), श्राव्यकंप (१५, १३)
Nova-नोव्हा, नवजात तारा (१५)
Nozzle-तोटी, चोंच मुख, तोंड (१५) (११)
Nuclear-केंद्रस्थ, अंतर्गत, गर्भस्थ, गाभ्यांतलें, मध्यातलें, मध्य, आंतलें, केंद्रीय (१५)
Nuclear physics-परमाणुकेंद्र विज्ञान, केंद्रविज्ञान (१५)
Nuclear spin-केंद्रीय भ्रमण (१५)
Nuclear structure-परमाणुकेंद्र रचना, केंद्ररचना (१५)
Nuclear theory-परमाणुकेंद्र मीमांसा, केंद्रमीमांसा (१५)
Nucleus-केंद्र, परमाणुकेंद्र, गर्भ, गाभा, मध्य, मध्यभाग, (१५), अणुगर्भ (१०), केंद्र (१)
Nucleus, atomic-परमाणु केंद्र, धन केंद्र (१५)
Null-शून्य, अविकृत (११)
Null method-शून्यीकरण पद्धति (११)
Null point-अविकृत स्थान (१५, १३)
Number-संख्या, अंक, आंकडा (१५), (११)
Number, atomic-परमाणु क्रमांक (१५)
Number, Avogadro's-ॲव्होगॅडोचा स्थिरांक, ॲव्होगॅड्रोचा अंक, ॲव्होगॅड्रोचा गुणक (१५)
Number, azimuthal quantum-समांशदर्शक शक्तिपुंजांक (१५, १३)
Number, effective atomic-परमाणूचा संयुक्त क्रमांक (१५,१३)
Number, quantum-शक्ति पुंजांक, पुंजांक, शक्तिपुंजमान (१५, १३)
Number, wave-लहरीसंख्या, अंतराचें लहरीमूल्य (१५, १३)
Numeral-अंक, आंकडा (१५)
Numeric-अंक, आंकडा, संख्यागत, संख्यामय (१५)
Numerator-अंश, भाज्य (१५)

Nut-नट, फिरकी (१५)
Nutation-अक्षविचलन, अक्षभ्रमण, (१५), (११)

Object-बिंब, दृश्य (१५)
Object glass-बिंबिका (२) (३) पदार्थाभिमुख कांच (११)
Oblique-वक्र, वांकडा, बांका, झुकता, तिरकस, असमांतर (१५), (११), काणा (१५, १२)
Obscure-अस्पष्ट, झांकलेला (११)
Observable-दृग्गोचर, दर्शनीय, दृश्य, संवेदनाक्षम, दृष्टिगम्य (१५)
Observation-अवलोकन, वेध, निरीक्षण (१५), (११), निरीक्षण (९), (१६), अवलोकन (१), परीक्षण, पाहणी, तपासणी (१५)
Observatory-वेधशाला, निरीक्षणालय (१५)
Octagonal-अष्टफलक (१५), अष्टकोनी, अष्टकोनात्मक (१५)
Octave-सप्तक, आवर्तन (१५)
Octet-अष्टक (१५)
Ocular observation-दृष्टिवेध (१५)
Ocular proof-दृक्प्रत्यय (१५)
Odd-विषम (१५)
Ohm-ओह्म्, ओम्, ओऽम् (१५), आहोम् (१)
Oil engine-तैल यत्र (१५), ऑईल इंजिन, तेलाचें इंजिन (१५)
Oil gas-तेल वायु (१५), तेलाची वाफ (१५)
Oil paint-तैलरंग (१५), तेल्या रंग
Oil well-तेल दाणी (१५)
Oil, boiled-बॉइल्ड ऑइल, बैल ऑइल, बैल तेल (१५,१२)
Oil, rock-खाणेल, मातीचें तेल, रॉकेल, राकेल (१५), घासलेट, घासटेल (१५, १२)
Oil, shale-मातीच तेल, शेल ऑइल (१५)
Oil, tar-डामरी तेल (१५)
Oily-तेलकट, स्निग्ध, तेल्या (१५)
Opal-ओपाल (१५), क्षीरस्फटिक, गोमेद-संन्निभ (११)
Opaque-अपारदर्शक (१५), (९), (१), (१६),
Open circuit-अपूर्ण मंडल (३)
Operation-विधि, कर्म, इष्टकर्म, परिकर्म, करण, करणी, तंत्र, नियोजन, क्रिया, कार्य, क्रियायोजना, कार्यपद्धति (१५), रीत, वापर, सरणी (१५), शस्त्रक्रिया (सर्व)

Operator-नियोजक, कार्यवाह, कर्ता, चालक, तंत्रज्ञ (१५), कामगार (११),
Opposite-उलट (१५)
Opposition-युति (१५), प्रतियोग, षड्भांतर (११)
Optic nerve-दृक् संवेदिनी (१५), दृक् संवेदन तंतू (२)
Optical-दार्शनिक चाक्षुषी (१५) प्रकाशधर्मी (१५)
Optical anisotropy-प्रकाशाचा दिशापेक्षीपणा (१५)
Optical axis-प्रकाशाक्ष (१५)
Optical glass-भिंगाची कांच (१५) प्रकाशयंत्रांत वापरण्याजोगी कांच (१५, १२)
Optical illusion-दृक् भ्रम, नजरभूल, नजरबंदी, दृष्टिभ्रम (१५)
Optically active-प्रकाशसंवेद्य (१५) तेजभावी (१५, १२)
Optically inactive-प्रकाश-असंवेद्य (१५) तेजाभावी (१५, १२)
Optics-प्रकाशविज्ञान, प्रकाशशास्त्र (१५)
Orbit-भ्रमणकक्षा, वलय, कक्षा (१५) कक्षा (१०) गोल (१५)
Orbit, Bohr-बोहरप्रणीत कक्षा, शक्तिपुंज कक्षा (१५)
Orbit, change of-कक्षांतर (१०)
Orbit, elliptic-लंबवर्तुळाकार कक्षा (१५)
Orbit, penetrating-भेदक कक्षा (१५)
Orbit, quantum-शक्तिपुंज-कक्षा (१५)
Orbital-कक्षीय, फिरत (१५)
Orbital electrons-कक्षीय विद्युतकण, कक्षीय ऋणकण, सुटे ऋणकण, फिरणारे ऋणकण (१५, १२)
Orbital energy-कक्षेंतली शक्ति, भ्रमण शक्ति (१५)
Orbital quantum number-कक्षीय शक्तिपुंजांक (१५, १२)
Orbital transition-कक्षांतर (१५)
Orbital velocity-कक्षेंतली गति (१५)
Order-प्रतवारी, आज्ञा, हुकूम, आदेश, गण, गोत्र, गट, प्रत, श्रेणी, संघ, समूह, वर्ग, कोटी, व्यवस्था, घटना, रचना, मांडणी (११) (१५)
Order, ascending-वर्गप्रकृति, (१५) चढती भांजणी (१५, १२)
Order, cyclic-चक्ररचना, चक्रक्रम (१५, १२) चक्रक्रम (१६)
Order, descending-उतरती भांजणी (१५, १२) वर्गप्रकृति (१५)
Order, direct,-अनुलोम्य क्रम (११)
Order, inverse-प्रातिलोम्य क्रम (११)

Order, irregular,–अनित्य क्रम (११)
Order, regular,–नित्य क्रम (११)
Order, second–दुसऱ्या प्रतीचा (वर्णलेख) (१५)
Order of magnitude–महत्त्व, प्रत, गुरुत्व, श्रेणी, कोटी (१५)
Ordinary–सामान्य, मामूली, साधारण (९), (१५)
Ordinate–कोट्यंतर, कोटि (१६)
Orientation–चलन, दिशा, दिग्भवन (१५)
Orifice–भोंक, छिद्र, द्वार, मुख, दार, विवर, तोंड, गवाक्ष (१५) (११)
Origin–उगमस्थान, मूलस्थान, उद्भव, उत्पत्ति, उगमबिंदु, मूल (११) (१५)
Original–मूळ, स्वयभू, प्राथमिक, प्रथम, स्वतंत्र (१५) मौलिक (१५. १२) आद्य (११)
Origin–मूलबिंदु (१६)
Orion–मृगनक्षत्र, मृगशीर्ष (१५) ओरायन, अग्रहायण, प्रजापति, अग्रहायणी (१५) मृगपुंज (११)
Orion's belt–मृगाचा बाण, प्रजापतीचें यज्ञोपवित (१५)
Orpiment (auri-pigmentum)–हरताळ (१५) (११) (अर्सेनिक ट्राय-सल्फाईड)
Ortho–लंब, शुद्ध, ऋजु (११)
Ortho-centre–लंब केन्द्र, ऋजु केन्द्र (१६)
Ortho-chromatic–ऑर्थो-क्रोमॅटिक (१५)
Orthogonal projection–लंब प्रक्षेप (१६)
Oscillation–आंदोलन, हेलकावा (१५) (९) झोका (१) (१६) आंदोलन (२) (३) (४) (१६) दोलन, आंदोलन, झोंका, कंपन (११) (१५)
Oscillatory–लहरी रूप (१५) आंदोलित, कंपित, कंपायमान, कंप-(१५)
Oscillograph–दोलनालेखक (१५) ऑसिलोग्राफ, कंपादर्श, कंपलेखक (१५, १२)
Oscillographic method–फिरत्या आरशाची पद्धत (१५)
Osmium–ओस्मियम (१५)
Osmosis–द्रवाभिसरण (९) (११)
Osmotic pressure–द्रवाभिसारक दाब (९)
Out-line–रूपरेखा (१५)
Out-put–जावक, निर्यात, उत्सर्ग (१५) उत्पादन, पुरवठा (१५) निपज (११)
Oval–लंब वर्तुळ, दीर्घ वर्तुळ, दीर्घ वर्तुळाकार, अंडाकृति (१५)
Oven–भट्टी (१६)
Over-shot wheel–उपरी प्रवाही चक्र (९)

Over tone-उपसूर (१०), अनुरणन, सहस्वर, महकंप, प्रतिस्वर (१५, १२) अतिस्वर, चढासूर (११)
Oxide-ऑक्साइड, भस्म, उर्वंक (१५)
Oxygen-ऑक्सिजन, प्राणवायु (१५)
Ozone-ओझोन (१५), ओषण (९)

Packet of energy-शक्तिपुंज, शक्तिसंपुट (१५)
Packing-बांधाबांध (१५) मरात्र, भर, भरणा, पुरण, सारण, भरणें, पॅकिंग (१५)
Paddle wheel-वल्ह्याचें चाक (१५)
Paints and varnishes-लुकणें (१५)
Pairing-जुळाव, जोडी, जोडी करणें, जुडणें (१५) कापणें, तुकडे करणें (१५)
Palladium-पॅलाडियम (१५) पलाद (९)
Pan-पारडें (१५) कुंड, ताटली, तबकडी (१५)
Panchromatic-पॅनक्रोमॅटिक (१५) सर्व रंग सवेदी (१५, १२)
Papyrus-भूर्जपत्र (१५)
Para-पॅरा-, अप-, अव-. (१५. १२) पर-, (११)
Parabola-पॅराबोला, परवलय (१५) (११) अन्वस्त, (१५) जलपातरेषा (१५,१२)
Parabolic-अन्वस्तीय (१५) परवलयाकार (९) (११) अन्वस्तिक (२) (३) (४) पॅराबोलिक, पॅराबोलाकृति, प्रपाताकृति, (१५) (१५,१२)
Paraboloidal-अनुवृत्ताकार (१५) पॅराबोलाइडल् (१५) परवलयाभासात्मक (११)
Parachute-वैमानिकाची छत्री (१), (३), (६) (११) पॅरशूट (२)
Paraffin-शुद्ध मेण, मेणाचें द्रव्य, पॅराफिन (१५)
Para-helium-पॅराहेलियम (१५)
Para-hydrogen-पॅराहैड्रोजन (१५)
Parallax-सरकणें, स्थानभेद (१५) स्थाभ्रंश (२) (अंशात्मक) लंबन (११) वस्तुस्थलभेदाभास, दृष्टिलंबन (१६)
Parallel-समांतर (१५) सर्व
Parallel beams-समांतर किरण शलाका (१५)
Parallelogram-समांतरभुज चौकोन, समांतरभुज चतुष्कोण (१५) पॅरालेलोग्राम (१)

Parallelogram of forces-जोराचा पॅरालेलोग्राम (१)
Parallelopiped-चिती, समांतर खात (११)
Parallelism-समांतरता, साम्य (११)
Paramagnetic-पॅरामॅग्नटिक, केवलचुंबक, केवलकर्षी, अवचुंबक, अवकर्षी (१५, १२) चुंबकानें आकर्षिले जाणारे (११)
Paramagnetism-पॅरामॅग्नटिझम, केवलचुंबन, केवलकर्षण, अवकर्षण, अवचुंबन (१५, १२)
Parent-मूल, जनक, प्राथमिक (११) (१५)
Parsec-पार्सेक (३-२६ प्रकाशवर्षे) (१५)
Partial-ईषत् (२), मंद (३), अर्धवट, भागश., अंशत , अंश-, भाग-, (१५) (११)
Partial eclipse-खंडग्रहण (१६)
Particle-कण, रज, रेणु, अल्पक (१५) (११) कण (१०)
Particle, α -अल्फाकण, अ-कण (१५)
Particular-विवक्षित, विशिष्ट १५, कटाक्षानें (१५), विशेष (११)
Paste-धावन, लुकण, खळ (११)
Path-रस्ता, मार्ग, वाट, पथ, क्रम (१५) (११),
Path difference-मार्गांतर (१५)
Path of travel-गमनमार्ग (१०)
Pattern-धाटणी, नमुना, सांगाडा, पॅटर्न (११) (१५), कित्ता (११)
Peak-उंचवटा (१५)
Pearl ash-पर्ल ॲश, पोटॅशियम कार्बोनेट जवखार, पापडखार (१५),
Pedal-पेडल, पायठाण, पायंडा, पायटा (१५) पीडल, लंबानुसारी, लंबक्रमी, लंबावर्ति (१५ १२), पाद पादिका, (११)
Pedal triangle-पादात्रिकोण, (११)
Pencil of rays-किरण शलाका (३), किरण छटा (७) (११)
Pencil, convergent,-क्षीयमाणांतर छटा (११)
Pencil, divergent-वर्धमानांतर छटा (११)
Pencil, parallel-समांतर छटा (११)
Pendulum-लंबक (११),, (१५), (१), (९), (४), आंदोलक (१५), (१०), (२), (३), (७), दोलक (१५)
Pendulum, compound-पार्थिव लंबक, स्थूल लंबक, (१५) संयुक्त लंबक (१५), (१२)
Pendulum, conical-तिरका आंदोलक, शंक्वाकार लंबक (१५)
Pendulum revolving-फिरता आंदोलक (१५)

ndulum, seconds–सेकद लंबक (१५)
ndulum, simpl.–साधा लंबक (१५)
netrating orbit–भेदक कक्षा (१५), (११)
netrating power–भेदनशक्ति, भेदकता (१५)
netration–भेदन, आरपार जाणें, फोडणें (१५), भेद (१५), (११)
ntode–पंचांग्र कणदिप, पंचधारी कणदिप, पंचपाद कणदीप (१५. १२)
numbra–उपछाया, उपछायाशंकु (१५) उपच्छाया (२), (५) (११), (१६), पडछाया (७)
nny in the slot machine–तीर्थ यंत्र (९)
rcentage–शतमान (१५), शेंकडा प्रमाण (११)
rfect–आदर्श, संपूर्ण, पुर्ण, प्रमाण, सर्वगुण, सर्वोत्कृष्ट, परिपूर्ण (११) (१५)
rfect gas–स्थिर वायु (९), अव्यंग वायु (१५), आदर्श वायु, मौलिक वायु (१५)
rforated–छिद्रित (१५)
rformance–वर्तात्र, क्रिया, कार्य, रीत, पद्धति, कर्तृत्व, कार्यप्रणावली, कार्यक्षमता, करणी, कारवाई, करण (१५)
rihelion–कक्षा विचलन, भ्रमककक्षा (१५), लघु केंद्रांतर (१५)
riod–आवृत्तिकाल, कपकाल, आवर्त, भ्रमणकाल, भाग, नियतकाल (१५) लहरीकाल, कालमान (९), काल, (झोक्याचा) (१) आंदोलन काल (२), कालावकाश, कालावधि (१५), अवकाश, भाग, अंश, घटक खंड (१५)
riod about an axis–अक्षभ्रमण काल (१५)
riod in an orbit–कक्षाभ्रमण काल (१५)
riod of oscillation–कंपकाल, आंदोलनकाल, कपनकाल, कंपावृत्ति (१५)
riod of rotation–भ्रमणकाल (१५)
riod of vibration–कंपकाल, आंदोलनकाल, कंपनकाल, कंपावृत्ति (१५)
riodic–नियतकालिक (१५), नियत आवर्त, नियतांतर (१५), (११)
riodic in space–नियतांतर (१५), (११)
riodic law–आवर्तन सिद्धांत (१५), नियतांतरतेचा नियम (९), (११)
riodic system–आवर्त पद्धति (१५) नियतांतर रचना, आवृत्तिरचना (१५)
riodic table–आवर्तनी यादी (१५), नियतांतर कोष्टक, मेंडेल्येफचें कोष्टक (१५)
riodicity–आवृत्ति, नियतकालिकता, नियतांतरत्व, आवृत्तिचक्र (१५)
riphery–परिसर, परीघ (१५)
riscope–परितोदर्श (१५), (४), गुप्त दुर्बीण (१), पेरिस्कोप (३)

Permanent gas–पक्का वायु, नियमित वायु, साधारण वायु, अविकारी वायु (१५. १२) शाश्वत वायु, (११)
Permanent magnet–पक्का लोहचुंबक, पक्का आकर्षक (१५) शाश्वत चुंबक (११)
Permeability–सारग्राहकत्त्व, सारग्रहण, परिग्रह, ग्रास, कर्षग्रास, गामकता (१५, १२)
Permeability bridge–ग्राससमापक रोध घनु (१५, १२)
Permeamter–ग्राससमापक (१५, १२)
Permutation–सार्वांशिक, विपर्यय (१५) अंकपाश, स्थानविनिमय (११)
Perpendicular–लंब काटकोन, (१५) क्षेप, प्रक्षेप (१५)
Perpetual–संतत, अखंड, अविनाशी, अक्षय्य, अक्षय, शाश्वत (११), (१५)
Persistance of vision–दृक्संवेदनाचें सातत्य (१५) दृष्टिसातत्य (१) चिर-स्थायित्त्व (११)
Perspective–दृष्टार्थक (१५) यथादर्शन - - प्रमाण (११)
Petrol (Patroleum)–पेट्रोल, शुद्धखाणेल, पेट्रोलियम, ग्यासोलिन (१५)
Phase–अंश, चर्या, कला, दशा, (१५), (११), दृक्कोन, दृष्टिकोन, बाजू, रूप संवर्त (१५), अवस्थान (१५, १२)
Phase diagram–कलालेख, दशालेख, रूपालेख (१५, १२)
Phase integral–संवर्तसमाहार, (१५)
Phase rule–दशानियम (११)
Phase, in–समकालीन (१५) समकलावान् (१५, १२)
Phase, out of–विषम कलावान् (१५, १२)
Phenomenon–घडामोड, आविष्कार, दृश्य, घटना, बनाव, चमत्कार, सृष्ट-कृति (११)
Philosopher's stone–परीस (१५)
Phlogiston–फ्लॉजिस्टॉन, अग्निद्रव्य (१५)
Phone, gramo–फोनोग्राफ, फोनो (१५), गाणारें यंत्र (श्री कृ. कोल्हटकर) गान यंत्र (१५ १२)
Phone, tele–दूरसंवादक यंत्र (१५)
Phonograph–ध्वनिलेख (१५)
Phosphorescence–चकाकणें, चकाकी, लकाकणें, लकाकी, चमकणें, चमक, चकचकणें, स्वयंप्रकाश, प्रस्फुरण (१५)
Phosphorescent–स्वयंप्रकाशी (१५), चमकणारा, प्रस्फुरित (१५)
Phosphor bronze–फॉस्फर-ब्रॉंझ (१५)
Phosphorous–फॉस्फरस, स्फुर (१५)

Photo-cell–फोटो सेल (१५), (१०), (१), प्रकाश विद्युत् घट, प्रकाशजन्य विद्युत् दीप (१५, १२)
Photo-chemical–प्रकाशरासायनिक, तेजरासायनिक (१५, १२)
Photo-chemistry–प्रकाशरसायनशास्त्र (१५)
Photo-electric–प्रकाशविद्युत्, किरणविद्युत, तेजविद्युत, प्रकाशजन्य विद्युत, प्रकाशधर्मी विद्युत (१५, १२)
Photo-electricity–प्रकाशजन्य विद्युत् (१५)
Photo-electron–प्रकाशजन्य ऋणकण (१५,१२)
Photograph–निकाश, छायाचित्र, यत्रचित्र, फोटोग्राफ, फोटो प्रकाश-लेख (१५)
Photographic plate–निकाशपाटी (१५), प्रकाशलेखनाची कांच (९)
Photography–प्रकाशलेखन, निकाशन (१५) फोटोग्राफी, फोटोची कला, छायाचित्र लेखन, छायाचित्रण, छायाचित्रकला (१५) प्रकाश चित्रण (१५ १२)
Photometer–प्रकाश तेज मापक (१५), प्रकाशमापक (२), (३), (११) दीप्ति-मापक (१६)
Photometry– दीप्तिमापन, प्रकाशमापन (१५)
Photon–प्रकाशकण, प्रकाशकणपुंज (१५), प्रकाशकण (१०), किरणपुज, तेज-पुंज, प्रकाशकण (१५.१२)
Photon spin–प्रकाशकणांचें भ्रमण (१५)
Photophone–फोटोफोन, चित्रभाषक (१५.१२)
Photo-sensitive–तीव्रग्राही (१५)
Photo-sphere–वायुमय आवरण (१५), तेजावरण (१५)
Photo-synthesis–प्रकाशजन्य संयोग, कर्बकत्रीकरण (१५), तेजसंत्राप्ति (१५)
Photo-telegraphy–चित्रक्षेपण (१५.१२)
Physical–वैज्ञानिक, वास्तविक, पार्थिव (१५), पादार्थिक, पदार्थदर्शक, पदार्थात्मक, पदार्थधर्मी, पदार्थजन्य जड, स्थूल, वास्तव, वास्तवशास्त्रीय, भौतिक पदार्थविज्ञानशास्त्रीय (१५) (११)
Physical chemistry–पदार्थवैज्ञानिक रसायनशास्त्र (९), पदार्थविषयक रसा-यनशास्त्र (१५), वस्तुरसायन (१५.१२)
Physics–पदार्थविज्ञान (१५), (९) वास्तवशास्त्र (१५), विज्ञान (१) वस्तुशास्त्र (१५)
Pick up–ध्वनिग्राहक, उचल्या, ध्वनिवेदक (१५.१२)
Piezo-electric–स्फटिक विद्युत् (१५)
Pig-iron–भट्टीचें लोखंड (१५)

Pigment-पुट, रंग द्रव्य, रंजक (१५)
Pile, Volta's-व्होल्टाचें विद्युत् संपुट, व्होल्टाचा विद्युतस्तंभ (१५), व्होल्टाची मालिका (१) व्होल्टाची चवड (११)
Pilot-सारथी, वाटाड्या, पुरोगामी, पुढारी, कर्णधार, सूत्रधार, नेता (१५)
Pilot balloon-मार्गदर्शक लहान फुगा (१५)
Pin and socket-खुंटी वाटी (१५) नर नादी (१५, १२)
Pin-hole camera-सूक्ष्मछिद्र कोटर (१५), (४), प्रकाशहीन पटिका (९), सूक्ष्म छिद्राचा कॅमेरा (१), पिनहोल कॅमेरा (२), (३), सूक्ष्म छिद्र प्रतिमाग्राहक (५) सूचि छिद्र कॅमेरा (१६)
Pipette-शोषनळी (२), (४), लघुनलिका (३), (६), पिपेट (५)
Piscium-झीटा पीशियम, रेवती (१५)
Piston-दट्टया (१५), (९), (१), (२), (३), (७), पिस्टिन (११)
Piston rod-दट्टयाचा दांडा (१५), (१)
Piston ring-दट्टयाची बांगडी (१५), दट्टयाचे कडे (१५ १२)
Piston valve-दट्टे पडदा (९), दट्टयाची झडप, दाबझडप, झडपदांडी (१५,१२)
Pitch-डामर, पिच् क्षेत्र, क्रीडांगण फेंकणे, क्षेपण, न्यास, माप, सूत, दोरा, आवर्तांतर, निर्यतांतर, सूर, सुराची उंची (१५ १२)
Pitch blende-पिच ब्लेंड (१५)
Pitch of the screw-मळसूत्र मापान (२), आटा (३), सूत, गाळा, दोरा, माप, मेज, वेज (१५)
Pitch of sound-प्रस्वन (३), (४), सुराचा उच्चनीचपणा (४), (७)
Pitch of the teeth-दंतान्तर (२)
Pith ball-भेंडगोळी (३), (५)
Pivot-तीक्ष्णाग्र (१५), कांट खीळ (११), (१६)
Place-स्थान, क्रमांक, ठेवणें (१५) ठिकाण, न्यास (१५)
Plan-घाट (१५)
Plane-सपाट, पृष्ठ, पातळी, तक्ता (१५), पातळी (१०), (१), फलक, पाट (१५), पृष्ठभाग, सपाटी (१५), रांधा, रांधा मारणें (१५)
Plane geometry-रेखागणित, भूमिती (१५)
Plane, inclined-उतरता पृष्ठभाग, तिरकस पृष्ठभाग, उतरती पातळी, उतरण पातळी, उतरण, उतार (१५), कलती फळी (१)
Plane mirror-सपाट आरसा (१५)
Plane of cleavage-छेदन पृष्ठ (१५)
Plane of ecliptic-कक्षा पातळी (१५)

Plane of incidence-आगम पृष्ठ, आगम पातळी (१५)
Plane of polarisation-स्तंभन पृष्ठ पातळी (१५)
Plane of reflection-परावर्तन पृष्ठ-पातळी (१५)
Plane of refraction-वक्रीभवन-पातळी (१५)
Plane of vibration-कंपन पृष्ठ, आंदोलन पृष्ठ-पातळी,-पातळी (१५)
Plane polarized-एक दिक्‌ (१५)
Planet-ग्रह (सर्व)
Planetarium-ग्रहमंडळचक्र (११), खज्योतिमंडळचक्र (१५ १२)
Planetary system-ग्रहमाला (१५)
Plant-संच, जमाव, यंत्रमाला, यंत्रावली, कारखाना, यंत्रतंत्र, मांड व्यूह, झाडझुडूप, वनस्पति, (१५,१२)
Plaster-प्लास्टर, गिलावा, सनला, प्लास्टर, पलिस्तर, पट्टी (१५,११) नीस (१४) लेप (१३)
Plastic-विकारक्षम (१५,१२)
Plasticity-लवचीकपणा (२), आकार क्षमता (६) विकारमान (१५,१२)
Plate-पापोद्रा, तबकडी, प्लेट, कांचपट्टी, तळप, चीप, तळका, फलक, पृष्ठ,(१५) पत्रा (व्हाल्व्हामधील) (१०), पान, फळा, फळी, पाट, पट, पट्टी, पत्र, तबकडी, बशी, प्लेट (फानोंची) (१५)
Platform-बैठक, पायठा, पायठाण, पायथा, स्थान, भुमि, फलाट (१५)
Plating-कल्हई करणें, जिल्हई देणें, मुलामा चढाविणें, मुलामा (११) (१५)
Platinum-प्लाटिनम (१५)
Play-खेळ, वाव, सूट, माया, (१५)
Pleiades-कृत्तिका (१५)
Pleo-choric halos-(स्फटिकांतील) वर्णवलयें (१५)
Pliers-पकड, गावी, चिमटा, (१५, १२)
Plough-नांगर, औत, सप्तर्षि, बृहदृक्ष (१५)
Pluck-छेडणें, खुडणें (१५)
Plug-खुंटी, बूच, दट्ट्या, बोळा (१५)
Plumb-ओळंबा (१५)
Plumb line-ओळंबा (१५)
Point-बिंदु, टिंब, मुद्दा, स्थान (१५)
Point, boiling-उकळण्याचा बिंदु (१५), (१), उकळण्याची सीमा, उत्कलन-बिंदु, उत्कलनांश (१५)
Pointer-सुई, कांटा, दर्शक, अग्र, शर (१५)
Point, fixed-स्थिरबिंदु (१५,१२) (१) प्रमाण बिंदु, प्रमाणांश (१५,१२)

Point, flash-ज्योतसीमा, ज्वलनसीमा, जाळठेप, प्रज्वलन बिंदु (१५,१२)
Point, freezing-गोठवण. सीमा, घनीभवनांश (१५) थिजणयाचा बिंदु (१)
Point, melting-द्रवीभवनांश, वितळण्याची सीमा (१५), वितळण्याचा बिंदु (१), द्रवणबिंदु (१५)
Point, null-अविकृतस्थान, (१५,१२)
Point of application-कार्यबिंदु, कार्यस्थान, योगबिंदु (१५)
Point of effort-प्रेरणाबिंदु (१५)
Point of intersection-छेदबिंदु (१५)
Point of load-कार्यबिंदु (१५)
Point, yield-ताणसीमा, सह्यमान (१५)
Point-o-lite-बिंदुमात्र दिवा (१५), तेजबिंदु (१५ १२)
Polariscope-एकदिक् प्रकाशोत्पादक (१५) प्रकाशस्तंभक (१५.१२)
Polarization-दिशाबंधन. स्तंभन. एकरूपीभवन (१५), पोलरायझेशन (१५) ध्रुवीभवन (९), (८). प्रवाहप्रतिबंधन (२), (३), एकदिकभवन. दिग्भवन, ध्रुवीभवन (१५), ध्रुवाच्छादन, प्रवाहप्रतिबंधन पक्षग्रह (१६)
Polarisation vector (electric)-विद्युतसरणी, विद्युतसरणीचें मान (१५)
Polarity-अग्रध्रुवमान, दिशा, दिशात्मकता अग्रमान (१५)
Polarized light-दिशाबद्ध प्रकाश, एकदिक् प्रकाश (१५). एकदिक्भूत प्रकाश, दिग्भूतप्रकाश, ध्रुवीभुत प्रकाश, स्तंभित (१५.१२)
Pole-ध्रुवबिंदु. ध्रुव, अग्र, मध्य, अचल, (१५), ध्रुव, (१), (९). (२), (३), (५), (७) अग्र (१)
Pole, consequent-गौणध्रुव. अपध्रुव, अनुध्रुव (१५.१२)
Pole, geographic-भौगोलिक ध्रुव. दाक्षिणोत्तर ध्रुव (१५)
Pole, magnetic-चुंबक टोंक (१०), चुंबक ध्रुव (१), लोहचुंबकाचें टोंक चुंबकाग्र, चुंबकध्रुव (१५) कर्षणकेंद्र (१५ १२)
Pole, negative-ऋण टोक (१०) ऋणाग्र (१) ऋणध्रुव (१५)
Pole, north-उत्तर ध्रुव (१) उत्तरध्रुव, उत्तराग्र, दक्षिणाकर्षी केंद्र (१५)
Pole-piece-आकर्षक फलक, चुंबनफलक (१५,१२)
Pole, positive-घन टोक (१०), धनाग्र (१) धनध्रुव (१५)
Pole shoe-चुंबक फलक, ध्रुव फलक (१५,१२)
Pole, south-दक्षिणध्रुव (१), (१५), उत्तराकर्षक केंद्र (१५)
Pole star-ध्रुव तारा (१५)
Polish-झिलई. तकाकी, लखाखी, पॉलिश (१५)
Polish paper-कांच कागद (९)

Polished-झिलईदार, निशित (१५), परिष्कृत (१५)
Polonium-पोलोनियम (१५). पोल (९)
Polycrystals-विविध स्फटिक (१५)
Polyphase-बहुकला (१५)
Porcelain-चिनी माती (१५)
Pore-छिद्र (१५)
Porosity-सच्छिद्रता (२), (३). (१५), (१), (६). (७)
Porous-सच्छिद्र (१५), (१), (९)
Portable-जंगम, प्रवासी (१५), सुटसुटीत, सहजवाह्य (११)
Position-स्थान, ठिकाण, (१५), स्थिति (१०). अवस्था. आधान (१५)
Positional co-ordinates-स्थानदर्शक संज्ञा, स्थानांश (१५)
Position, mean-मध्यमावस्था, मध्यस्थान मध्यास्थिति (१५,१२)
Position, neutral-अचलावस्था, मृतस्थान, अविकृतिस्थान (१५,१२)
Positive-धन (सर्व)
Positive charge-विद्युतधन, धनविद्युत, धन विद्युत् संग्रह, धनसंचार, धन विद्युत संचय (१५)
Positive electricity-धनविद्युत (१५)
Positive electron-धनविद्युत्कण, धनकण, धन इलक्ट्रॉन, पॉझिट्रॉन (१५)
Positive rays-धन किरण (१५)
Positron-धनकण, सूक्ष्मधनकण, धनविद्युतकण (१५). (१५,१२)
Potassium-पोटॅशियम (१५)
Potassium carbonate-पोटॅशियम कार्बोनेट, जवखार, पापडखार (१५,१२)
Potassium nitrate-सोडाखार, सोरा (१५,१२)
Potential-स्थानीय, उपपन्न, सुप्त (१५) गूढ स्वरूपांत, क्षिति (१०) स्थान मूल्य, स्थलमान, स्थलभाव, अधिष्ठान, कर्तृत्व (१५.१२)
Potential barrier-स्थानीयजन्य अवरोध, अधिष्ठानावरोध (१५ १२)
Potential difference-स्थानीय भिन्नता (१५) क्षितिभेद (१०) (२) विद्युत् पातळीचा फरक (३) (विद्युत) स्थानीयांतील फरक (१)
Potential energy-गुप्तशक्ति, स्थानीयशक्ति, स्थानशक्ति, स्थितिशक्ति (१५) स्थितिशक्ति (१) (३) संभाव्य तेज (२) वर्चसीय शक्ति (४) गूढशक्ति (६) संभाव्य शक्ति (७), अधिष्ठान शक्ति (१५.१२)
Potential, critical-क्रांतिस्थानीय, अस्थिरतादर्शक स्थानीय, स्थानीय सीमा, अधिष्ठान सीमा (१५.१२)
Potential, excitation-उत्तेजनाचें स्थानीय, अस्थिरतेचें स्थानीय, संचाराधिष्ठान (१५,१२)

Potential, resonance-सहकंपस्थानीय, अनुनादाधिष्ठान (१५.१२)
Potentiometer-स्थानीयमापक, अधिष्ठानमापक (१५.१२)
Powder-भुकटी, चूर्ण (१५)
Power-घात (१५) (१) (३) घात, फल (१५) उच्चालक शक्ति, शक्ति (२) सामर्थ्य (३) (६) ओज (४) शक्तिक्षयाचा वेग, प्रवीणता, प्राविण्य, तत्परता, सुकरता, कर्तृत्व, शक्तिवेग, कार्यकारित्व, ताकद, कामाचा वेग (१५)
Power alcohol-मिश्र अल्कोहोल (१५)
Power factor-कार्यांश, बलमान, बलांक (१५,१२)
Power house-पॉवर हौस (१५)
Power of accomodation-संयोजन शक्ति (२) (३)
Power, absorptive-शोषण, शोषकता, शोषकत्व, शोषणशक्ति, शोष (१५)
Power, penetrating-भेदनशक्ति, भेदकता (१५)
Power stroke-शक्तिटप्पा (१५) कार्यक्षेप (१५ १२)
Power unit-बलसंच, शक्तिसच (१५ १२)
Practical-कार्यवाही (१५)
Practice-व्यवहार, तंत्र, सराव (१५)
Precession-अयनचलन (१५) विचलन, अवचलन, अक्षभ्रमण (१५)
Precipitant-अवक्षेपक (९)
Presbyopia-संयोजन शक्तीचा ऱ्हास (२) वार्धक्य दृष्टि (११)
Press, hydraulic-जलदाब यंत्र (१)
Presspahn-प्रसपान, मणकागद (१५)
Pressure-दाब, (१५), (९), (१०), (१), (२), (३), दडपण (१५)
Pressure, back-प्रतिदाब, उलट दाब (१५)
Pressure, downward-अधोमुखदाब (१६)
Pressure gradient-दाबांतील स्थानांतराचा फरक (१५) दाब-उतार (१५ १२)
Pressure, mean effective-उपयुक्त दाव, स्थुलदाब (१५.१२)
Pressure of radiation-तेजाचा दाब, किरणांचा दाब, प्रकाशाचा दाब (१५)
Pressure, partial-अंशात्मक दाब (९)
Pressure, upward-उर्ध्वमुख दाब (१६)
Pressure, wind-वाऱ्याचा दाब, वाऱ्याचा झोत, (१५.१२)
Presto-द्रुत (संगीत)
Primary-प्राथमिक, प्रमुख, मूळ, मूलभूत, प्र,- आधि-, पूर्व, अंगचे, आद्य, नैसर्गिक, मुख्य (१५)

Primary β rays-प्राथमिक बीटा किरण (१५)
Primary cell-प्राथमिक विजेरी (१)
Primary coil-स्थाणुमंडळ (२), मुख्य दर्जाचें मंडल (३)
Primary period-जीवोदय युग (१५)
Primary wave-आद्यतरंग (१५)
Prime-अविभाज्य (१५)
Prime mover-मूलयंत्र, मूलगतिजनक, गातिनिर्माणक (१५.१२)
Priming (of steam)-(वाफेचें) जलमिश्रण (१५.१२)
Principle-तत्त्व, इंगित, मूलतत्त्व, मर्म (१५), मुख्य, प्रमुख, प्र-, अधि-, आद्य, मुलभूत (१५)
Principle axis-प्रमुखाक्ष (१५)
Principle of causation-कार्यकारणभाव (१५)
Principle of combination-संयोगाचें तत्त्व (१५)
Principle of correspondence-अन्योन्यत्वाचें तत्त्व, सहभावधर्म (१५.१२
Principle of exclusion-पौलीचें तत्त्व, ऋणकणांचा एकाकीपणा (१५.१२)
Principle of flotation-तरंगाचें तत्त्व (२), तरगण्याचें तत्त्व (३)
Principle of indeterminacy-हायजेनबर्गचें तत्त्व, अनिर्णयभाव, निर्णयाभाव, अनिश्चिततेचें तत्त्व, अनिर्णयत्त्व, (१५ १२)
Principle of least action-लघुत्तम क्रियेचें तत्त्व (१५)
Principle of the lever-जारदांडीचें तत्त्व (१५)
Principle of uncertainty-अनिश्चिततेचें तत्त्व, हायजेनबर्गचें तत्त्व (१५.१२)
Principal quantum number-शक्तिपुंजाचा आद्यांक, आद्यशक्ति पुंजांक (१५.१२)
Prism-लोलक, परशु, कांच, त्रिधारी (१५), त्रिपार्श्व (९), लोलक (१०), (३), त्रिकोणी कांच (१), त्रिधार लोलक, (४) धारी कांच, लोलक (१५), कांचकोन (१५ १२)
Prismatic-लोलकयुक्त, त्रिधारी, (१५) कांचकोनी (१५.१२)
Probability-द्यूतशास्त्र, संभवशास्त्र (१५), संभव (१०), संभव, संभवनीयता, संभवमान, संभवमूल्य (१५)
Probability, joint-संयुक्त संभवशास्त्र (१५)
Probability, measurement of-संभवमान (१५)
Probable-संभाव्य, संभवनीय, खात्रीलायक (१५)
Problem-कोडें, प्रमेय, कूट, प्रश्न (१५), साध्य, विधेय, इष्टकर्म (१५)
Process-पद्धति, रीत, क्रिया, क्रियापद्धति, वर्तांव, क्रम (१५)

Process, cyclic–चक्रनेमिक्रम, चक्रक्रम, आवर्तघटना (१५)
Procyon–प्रोसिऑन, लघुलुब्धक (१५) (पुनर्वसु नक्षत्रांतील चौथा तारा)
Produce–पैदास, निपज, वाढविणें (१५), (११)
Producer gas–प्रोड्यूसर गॅस, प्रोड्यूसर वायु (१५), हवा कोळशाचा वायु (१५.१२)
Product–गुणाकार, उत्पत्ति, उत्पादन, उत्पन्न, निर्मिति, फल (१५)
Product, bye–गौणफल, अनुषंगिक फल (१५)
Progression–श्रेणि, श्रेढी (१५)
Projectile–क्षेपण, क्षेपित, फेंक (१५), अस्त्र (१६)
Projection–प्रलंब, प्रोत्क्षेपण, प्रत्यालेख, प्रदर्शन, प्रत्यालेखन (१६)
Projector–प्रदर्श (१५), (१६) प्रकाशक्षेपक (११)
Prominence–शृंग, तेजःशृंग, मोठेपणा, आढ्यता, ख्याति, प्राधान्य (१५) (११)
Proof–सिद्धि, प्रमाण, पुरावा, सिद्धता, शाबिती (१५), (११) रक्षित, सुरक्षित, अविकारी (१५) पडताळा, प्रतीति, कस (१६)
Propeller–पंखा, मळयंत्री पंखा, चालक पंखा (१५)
Proper function–उचितरूप, इष्टरूप (१५ १२)
Proper value–इष्टमूल्य (१५ १२)
Property of matter–वस्तुधर्म (१५)
Property of resistance–प्रतिबंधकत्व (९)
Propagation–मार्गक्रमण, प्रसार (१५), संचार, विहार, क्षेपण (१५) प्रवास (१)
Proportion–प्रमाण, इयत्ता, टप्पा, गुणोत्तर (१५)
Proportionate–प्रमाणबद्ध, प्रमाणशीर (१५)
Protection–बंदिस्ती, बंदोबस्त (१५)
Protein–औजस्य (९), अल्बुमिनयुक्त द्रव्य, नत्रप्रचुर द्रव्य (११)
Proto-atom–मूलभूत, परमाणु (१५ १२)
Proton–धनविद्युत् कण, धनकेंद्र, धनबिंदु, हायड्रोजनपरमाणुकेंद्र, धानक, प्रोताणु (१५), धनविद्युत् कण (१०), धनबीजक (२)
Protruberance–उत्क्षेप (१५)
Proximate analysis–भागपृथःकरण, विश्लेषण, फोड (१५)
Proximity–समीपता, निकटता, शेजार (१५)
P-series– पी श्रेणी (१५)
Pulley–कप्पी (१५), (१), (९), (सर्व) चाक, चाती, रीळ (१५)
Pulley block–जोडकप्पी, कप्पीजोड (१५,१२)

Pulley, compound-संयुक्त कप्पी (१५), (९)
Pulley, idle-खेळती कप्पी (१५ १२)
Pulley, movable-हालती कप्पी (१५)
Pulley, stepped-जोडकप्पी, टप्प्याची कप्पी (१५.१२)
Pull-off-ओडदांडी, कडदांडी (१५.१२)
Pulsation-स्फुरण (१५)
Pulsative-उत्सेधी (१५), स्फुरण पावणारा (१६)
Pulse-पुंज (प्रकाश) (१५), नाडी, द्विदल, कडधान्य (११)
Pump-पंप, क्षेपणयंत्र, दाबयंत्र (१५), पंप (१)
Pump, air-हवेचा पंप, शोष पंप (१५ १२), हवा पंप (१)
Pump, bicycle-सायकलचा पंप, पायगाडीचा पंप, हवा भरण्याचा पंप (१५), पायगाडीचा पंप (१)
Pump,exhaust-शोषयंत्र (१५.१२), शोषक पंप (१)
Pupil-बाहुली, दृष्टिमंडळ (१५), (११)
Pure gas-शुद्ध वायु (१५)
Pure mathematics-शुद्ध गणित, तात्त्विक गणित (१५)
Pure theory-तत्त्वशास्त्र, उपपत्ति, मीमांसा, केवल मीमांसा (१५)
Purification-शुद्धीकरण, शोधन (१५), शुद्ध करणें, साफ करणें (१५)
Push pull-ओढाताण, खेंच, हेलकावा, झोंका (१५)
Putty-लांबी, पायपट्टी (१५)
Pyramid-पिरॅमिड, शुंडा (१५), कोनशंकु (१५ १२)
Pyro-electricity-उष्णताजन्य विद्युत, उष्मविद्युत, तेजविद्युत् (१५,१२)
Pyrometer-विजेचें उष्णमापक, उष्म विद्युतमापक (१५,१२)
Pyrometer, optical-दार्शनिक तापमापक, ऑप्टिकल पायरॉमीटर (१५,१२)

Qualitative-गुणदर्शक (१५), (११), गुणविशिष्ट, जातिविशिष्ट (११)
Quantitative-परिमाणात्मक, संख्यादर्शक (१५), (११), संख्यापरिमेय, परिमाणविशिष्ट (११)
Quantity-संख्या, सांठा (१५), (११)
Quantum-कण, पुंज (१५)
Quantum group-कणसमूह, पुंजसमुह (१५)
Quantum number-मूल परिमाण, पुंजांक (१५)
Quantum of energy-शक्तिकण (१०)
Quantum theory-कणवाद, पुंज, वाद. (१५), कणवाद (१०)
Quartz-गारगोटी (१५)

Quartz crystal clock–गारगोटींचें घड्याळ (१५)
Quotient–भागाकार (१५)

Rack & pinion–चाकपट्टीचें गिअर (१५)
Ratchet–कुत्रें (१५), (११)
Radial velocitey–अवचलन, त्रिज्येतली गती (१५)
Radiation–आरिभवन, प्रारण, उष्मक्षय, विकीरणशक्ति, तेज, तेजोकिरण, किरणोत्सर्ग, उत्सर्ग, विसर्ग, (१५), सरलक्षेप, विसर्जन, उत्सर्जन, (९) क्षेपण (१०), विसर्जन (१), (२), (३), (५),(११) अरण (४), किरण विसर्जन (७), (११)
Radiating–किरण विसर्जक (९)
Radiant heat–किरणरूप उष्णता (१५)
Radiant energy–चित् शक्ति (१५)
Radiator–रेडिएटर (१५), विसर्जक (९)
Radiator, perfect–पूर्ण विसर्जक (९)
Radio–रेडिओ, बिनतारी (१५) रेडिओ (१०)
Radio-active–किरणोत्सर्गी, किरणोत्सारी (१५)
Radio-activity–किरणोत्सर्गशास्त्र, स्वयंस्फोटकत्व (१५)
Radio-meter–अंशुमापक, अंशुभारमापक (९)
Radio-therapy–किरण वैधक (१५)
Radium–रेडियम (१५) रद (९)
Radius–त्रिज्या, अरित्र (१५)
Radius of curvature–अररेषा (१५)
Ram, hydraulic–जलमेंढा (१५)
Raman ray–रमणप्रकाश (१५)
Range–व्याप, मजल, कक्षा, पट्टा (१५), टप्पा (११)
Rapid–धांवती, शीघ्र (१५)
Rarifaction–विरलत्व (२), (३)
Rarification–विरलपणा (१५)
Rate–दर (१), भाव, (११)
Ratio–गुणोत्तर (१५), (१०)
Rays, converging, diverging, incident–इत्यादि अनुक्रमें C, D, I या अक्षरी खालीं पहावें.
Reaction–प्रतिक्रिया (१५), (१०), विक्रिया (१५)
Reading a thermometer–उष्णमानमापक वाचणें (१)

Reagent–प्रतिक्रिया पदार्थ (१५) क्रियाकारक (९)
Real–वास्तविक, मूर्त, खरें (१५), (२), (३), (५), (७)
Receding–प्रतिगामी (१५)
Receiver–ग्राहक (सर्व)
Reception–ग्रहण (१५)
Reciprocal proportion–व्युत्क्रमानुपात (१६)
Recombination–नवसंयोग (१५) पुनर्संयोग
Record–नोंद पत्रिका, दफ्तर, नोंद, तबकडी, प्र.: रेकॉर्ड (१५)
Rectangle–आयत (१६), काटकोन चौकोन (१५)
Rectification–एकदिककरण (१०), दुरुस्ती, शुद्धीकरण (११)
Rectified–एकमार्गी (१५)
Red blind–रक्तांध (१५)
Red hot–कडकडीत, रसरसीत लाल, (१५) आरक्तोष्ण (९)
Red, infra–अतिरक्त (१५)
Reductio ad absurdum–अयुक्तसिद्धि, असंगति, व्याहति प्रदर्शन (१६)
Reference–संदर्भ (१५)
Refining–शोधन (१५)
Reflected ray–परावृत्त किरण (१५), (९) परावर्तित किरण (१)
Reflection– परावर्तन (सर्व)
Reflection, diffused–विकिरण,
,, normal वास्तविक परावर्तन
,, total internal व्यावर्तन
Reflector–आरसा, परावर्तक (सर्व)
Reflex–बहिर्वक्र (१६)
Refraction–वक्रीभवन (सर्व) परिवर्तन (१५)
Refraction, double–द्विवक्रीभवन (९), दुहेरी वक्रीभवन (१५,१३)
Refractive index–परिवर्तन गुणक, वक्रीभवनांश (१५), वक्रीभवनांक (१) वक्रीभवन दर्शकांक (२), वक्रीभवन दर्शक (३), वक्रीभवन गुणक (७)
Refractivity–वक्रीभवन गुणक (१५)
Refracting telescope–वक्रीभवनकारी दुर्बीण (९)
Refractory–वितळण्यास कठीण (१६)
Refrangibility–परिवर्तन गुणक (१५), वक्रीभवनशीलता (२), वक्रीभवनता (५), वक्रीभवनीयता (११)

Refrigerator–शीतकयंत्र, शीतक (१५)
Regelation–पुनर्घनीभवन (९)
Region–प्रदेश, क्षेत्र (१५)
Regular–शिस्तवार (१५), नियमित (१), (३), अविकृति (१)
Regularity–नियमितपणा, सुसूत्रता, नियमबद्धता (१५)
Regularly–एकमेळीनें (१५)
Regulator–नियामक (१५)
Reinforcement–तारण, पोषण, परिपोष (१५)
Reinforcing–पूरक (१५)
Relation–परस्पर संबंध, मेळ (१५)
Relative–तुलनात्मक (१५)
Relative density–सापेक्ष घनता (९), तौलनिक घनता (१), तुलनात्मक दार्ढ्य (२), (३)
Relativity–अपेक्षावाद, सापेक्षतातत्त्व (१५), सापेक्षवाद (१०)
Relay–टप्पा (१५), टप्प्याचें यंत्र (२), (१६)
Relay station–टप्पास्थानें (१५)
Repulsion–उत्सारण, अपकर्षण, प्रतिसारण (१५), (९), प्रतिसारण (३), (५), (७), अपसरण, झिडकार (२)
Repulsive force–प्रातिसारी प्रेरणा (९)
Research–संशोधन, अन्वेषण (१५)
Residue–गाळ, अवशेष (१५), (१६)
Resin–राळ (सर्व)
Resistance–विरोध, प्रतिरोध, अडथळा (१५), प्रतिरोध (९), विरोध (१), (२) (३), अडथळा (४), प्रतिबंध (७)
Resolution of forces–जोरांचा विग्रह (१), (४), पृथक्करण (२) (३)
Resonance–अनुवाद, अनुनाद (१५), अनुरणन (१०), निनाद (४), अनुनाद्य (७), (११)
Response–प्रतिक्रिया (१५)
Resting point–आधार बिंदु (१)
Rest, position of–स्थिरस्थिति (१)
Result–फल (१५), (९)
Resultant–संयुक्त, परिणामी (१५), (२), परिणामी (१), (७), (११), परिणामकारी (३), आदेशक (४), फालित (७), (११)
Retardation–ऋणप्रगति, विगति (१), (१६), ऋण प्रवेग (३)
Retentivity–(चुंबक) धारणा शक्ति (१५), (५)

Retina–रूपाधार (२), रेटिना (३), दृकपटल (४), नेत्रदर्पण, नेत्रांतरपटल (७)
Retort–वकपात्र (१५)
Reversible–उलट सुलट, पश्चात्गामी (१५)
Revolution–प्रदक्षिणा, क्रांति, फेरा, वेढा (१५)
Rhenium–ऱ्हेनियम (१५)
Rhombic–ऱ्हाँबिक (१५), समभुज चौकोनाकृति (११)
Rhythmic–सांदोल (१५), समगातिक (११)
Ridges–खांचखळगें (१५)
Rigid–कडक (१५), दृढ, घट्ट (९)
Rigidity–दृढता (२), (६)
Rim–पुट्ठा (१५) धांव (९)
Ring–कडें, बांगडी, कक्षा (१५)
Rise in temperature–उष्णमानांतील वाढ (१५)
Robot–यंत्रदेही पुतळा, कळसूत्री बाहुली, यांत्रिक सेवक, यांत्रिक मनुष्य (१५)
Rocket–बाण, अग्निबाण (१५)
Rolling friction–घसरतें (घर्षण) (२), फिरतें (घर्षण) (१), चक्रघर्षण (८)
Rotation–भ्रमण (१५), (९)
Rotational energy–परिभ्रमण शक्ति (९)
Rotor–रोटर (१५)
Rudder–सुकाणूं (१५)

Safe–निर्धास्त, सुरक्षित (१५), (११)
Safety glass–न फुटणारी कांच, बिनधोक कांच (१५)
Safety lamp–संरक्षक दिवा (१५)
Salt–क्षार, लवण, मीठ (१५)
Saltpetre–सोरा (१५)
Salty–क्षारयुक्त (१५)
Sandpaper–रेतीचा कागद, पॉलिश कागद (१५)
Satellite–उपग्रह (१५) (सर्व)
Saturated–संपृक्त (१५), परिप्लुत (७)
Saturated with vapour–बाष्पपारिप्लुत (२), बाष्पसंपृक्त (५)
Saturation–संपृक्तता (१५), (९)
Saturation stage–पूर्णावस्था, संपृक्तावस्था (१५)
Saturation, over-अति संपृक्तता (९)
Saturn–शनि १५ (सर्व)

Scale-मापक, प्रमाणावलि (१५), मान (१०)
Scanning-भागश: पाहाणें (१५)
Scattered-विस्कळित, प्रकीर्ण (१५)
Scattering-विस्कळित होणें, विकीरण, पांगणें, पांगापांग, विक्षेपण , विखरणें (१५), विकीरण (१०)
Scattering of light-प्रकाशाचें विकीरण (१५), (१०)
Scientific-शास्त्रशुद्ध (१५)
Scientist-विज्ञानी, शास्त्रज्ञ (१५)
Scintillant-प्रस्फुरित (१५)
Scintillating-चकचकणारे (१५)
Scintillation-लुकलुकणें, लकलकणें (१५)
Scope-आंवाका, वाव (१५)
Screen-पडदा, आडोसा (१५)
Screw-स्क्रू, मळसूत्र, फिरकी, मळसूत्री पंखा (१५)
Screw, left handed-उलटा स्क्रू (१५)
Screw, right handed-सुलटा स्क्रू (१५)
Sea-level-समुद्र सपाटी (१५)
Search light-सर्च लाइट (१५), झोत प्रकाश (१५.१२)
Season-ऋतु, हंगाम (१५)
Second -विपळ (of arc), सेकंद (१५)
Secondary-गौण, दुय्यम (१५)
Secondary axis-गौण आंस (७)
Secondary cell-दुय्यम विद्युतमाला (९)
Secondary coil-दुय्यम वेटोळें (१), प्रायु मंडल (२), दुय्यम मंडल (३)
Secondary current-आगंतुक प्रवाह (७)
Seconds pendulum-सेकंद लंबक (१५)
Section-विभाग, छेद, खंड (१५)
Section, cross-आडवा छेद (१५), (१)
Section, vertical-उभा छेद, लंब छेद (१५.१२)
Seismograph-भूकंप लेखक यंत्र, भुकंपयंत्र (१५)
Seismology-भुकंपशास्त्र, धरणीकंपशास्त्र (१५)
Selection-संवरण (१५)
Selective-संवरणात्मक (९)
Selective radiation pressure-किरणांचा विविष्ठ दाब (१५)
Self contained-स्वतः सिद्ध (१५)

Self exciting-स्वयंप्रेरित (१५)
Self moving machine-स्वयंगतिक यंत्र (१५)
Self-recording-स्वयंलेखक (१५)
Self-registering instrument-स्वयंसिद्ध नोंदयंत्र (६)
Semi-circle-अर्धवर्तुळ (१५)
Semi-permeable-अर्धभेद्य (९)
Semi-sphere-अर्धगोल (१५)
Sensation-संवेदना, वर्दी, जाणीव, भावना (१५)
Sensitive-शीघ्रसंवेदी, चंचल, संवेदनशील (१५), सूक्ष्मग्राही (१)
Separation-सोडवणूक, विश्लेषण (१५), पृथक्करण (१०)
Series-श्रेढी श्रेणी, मालिका (१५)
Service-उपचार (१५ १२)
Service, technical-तांत्रिक उपचार (१५.१२)
Set-संच, सांचा, सट (१५)
Settled-स्थायिक (१५)
Sextant-कोनमापक यंत्र, कोनादर्श (१५), षष्ठांशमापक (१६)
Sextet-षट्क (१५)
Shade-छटा, शंकुपरावर्तक (१५)
Shadow-सावली, छाया (१५), (१)
Shadow-graph-छायालेख (१५)
Shadow test-छायापरीक्षण (१५)
Shaft-दांडा (१५), लाट (९)
Shape-आकृति (१५), (९), (१), (३), (४), आकार (६)
Sharpness-तीक्ष्णता, रेखीवपणा, धार (१५), (१)
Shell-कवच, वलय, कोश (१५)
Shield-कवच (१५)
Shift-झुकणें, झुकाव (१५)
Shock absorber-शक्तिशोषक (१५)
Short-ऱ्हस्व (१५)
Short sight-अदूरदर्शनदोष (१५), अदूर दृष्टि (१), ऱ्हस्व दृष्टि (२), (३), समीप दृष्टि (७)
Short wave-लघुलहरी (१५)
Shower-वर्षाव, झड (१५)
Shutter-प्रकाशनियामक पडदा (१५), कळीचा पडदा (१)
Side-बाजू, पक्ष (सर्व)

Siderial day-नक्षत्र दिवस (१५)
Signal-संदेश (१५)
Silica-शुद्ध वाळू (१५)
Silicon-सिलिकॉन (१५)
Silvered-रुपेरलेलें (१५)
Similarity-सारखेपणा, एकरूपता, साम्य, सादृश्य (१५)
Simultaneous-एक सांथ (१५), एकसमयावच्छेदक (१५ १२)
Sine-भुज (१५)
Singularity-विपरीतता (१५)
Sink-मोरी (१५)
Siphon-सायफन (१५), (१), वक्रनालिका (९), (२), (३), तळवेलांटी (४) नलिकायंत्र (७)
Siren-सूर (१९), स्वरमापक (११)
Sirius-व्याध (१५)
Size-आकारमान (१५), (१०), (१), आकार (१५), (९), (३), (४), खळ (१५)
Skeleton-सांगाडा (१५)
Skip distance-मूक अंतर, शांततेच्या प्रदेशाची लांबी, झेपेची लांबी (१५)
Sky-waves-आकाशलहरी (१५)
Slide valve-स्लाईड व्हाल्व्ह (१५), सरकतें झडप (१), सरक झडप (२)
Sliding-स्खल (७)
Sliding calipers-सरकता कैवार (२), (३), चलपट्टी कैवार (५)
Slit-चीर (१५)
Slow-मंद, मंदग्राही (कांच) (१५)
Slow-motion-मंदगति (१५)
Snap shot-लघु चित्र (१५)
Snow blind-हिमांध (१५)
Snow crystal-हिमस्फटिक (१५)
Snowfall-हिमपतन (१५)
Solar-सौर, सूर्य-(१५)
Solar eclipse-सूर्यग्रहण (सर्व)
Solar physics-सौरविज्ञान, सूर्यविज्ञान (१५)
Solar system-सूर्याचें कुटुंब, सूर्यमंडळ (१५), सूर्यमाला (१०)
Solar observatory-सौरवेधशाळा (१५)
Solarium-सूर्यमंदीर (१५)
Soldering-झाळणें, डांख देणें (१५)

Soldering iron–खड्या (१५)
Solenoid–तारेचें वेटोळें (१५), तारसर्पिल (१६)
Solid–घनरूप, घन (६), (१५), (१), (२), स्थाणु (३), (४), (५)
Solidification–घनीभवन (१५)
Solstice–अयनबिंदु (१६)
Solstice, summer–कर्कसंक्रमण, उत्तरायण, ग्रीष्मायण (१६)
Solstice, winter–मकरसंक्रमण, दक्षिणायन, हिमायन (१६)
Solubility–विद्राव्य शक्ति (१९)
Soluble–विद्राव्य, द्राव्य (१५), (९)
Solute–द्राव्य (१५)
Solution–द्राव (१५), (९), (१), विरघळा (१५), विद्रव (१०)
Solution, weak–कमजोर द्रावण (९)
Solvent–द्रावक (१५), (९)
Sonometer–प्रायोगिक एकतारी, तंबोरा (१६)
Sound–ध्वनि (सर्व), ठाव घेणें (१५)
Sound box–ध्वनिउत्पादक पेटी (१५), ध्वनिमंजूषा (२)
Sound receiver–ध्वनिग्राहक (३)
Sound record–ध्वनिलेख (१५)
Sound reproduction–पुनरुच्चारण (१५)
Sound wave–ध्वनि लहरी (१५) व सर्व
Sounding balloon–प्रयोगाचें विमान (१५)
Source–उगम, उगमस्थान (१५)
South magnetism–दाक्षिणवस्तु (२)
South-seeking–दक्षिणदिक् संशोधक (२), दक्षिणादर्शी (३), (५)
Space–दिक् , अवकाश, स्थल (१५), (९), (१०)
Space, interplanetary–ग्रहमध्यावकाश (९)
Space, interstellar–तारकामध्यावकाश (९)
Space-like–अवकाशमय (१५)
Space-time–दिक्काल (१५)
Spark–ठिणगी (१५), (१), (२), (३), स्फुल्लिंग (७)
Spark, electric–विजेची ठिणगी (१५), (१०), (१)
Specific gravity–विशिष्ट गुरुत्व (६), (१५), (९), (२), (३), (५), तौलनिक घनता (१), घनता (४)
Specific heat–विशिष्ट उष्णता (सर्व)
Specific property–विशिष्ट गुणधर्म (१५.१२)

Specific resistance-सापेक्ष प्रतिरोध (१५), विशिष्ट विरोध (१)
Specification-विशेषनिर्देश (१५)
Specimen-नमुना (१५)
Spectral line-वर्णरेषा (१५)
Spectrograph, mass-भारपट (१०)
Spectroscope-वर्णलेखक, वर्ण दर्शक (१५), (१), वर्णपटदर्शक (२)
Spectroscopic-वर्णादर्शीय (१५)
Spectroscopy-वर्णपटशास्त्र (१५)
Spectrum-वर्णलेख, रंगपट, वर्णालेख, वर्णावली (१५) विच्छिन्नकिरपटण (९) रगपट (१०), (५), वर्णपट (१), (२), (३)
Spectrum analysis-वर्णलेख विश्लेषण (१५)
Spectrum, line-रेखापट (१०)
Spectrum, spotted-बिंदुयुक्त पट (१०)
Speed-वेग (१५), (१), गति (२), (३), (६)
Sphere-गोल, गोळा (सर्व)
Sphere of action-शक्तिक्षेत्र (१५) क्रियाक्षेत्र (१५ १२)
Spherical-गोलाकार, गोलीय (१५)
Spherometer-गोलत्वमापक (१६)
Spica-चित्रा (१५)
Spiral-वलयाकार, मळसूत्री, शंखाकृति (१५), (११), सर्पिल (११)
Spoke-आरा (१५)
Spot of light-कवडासा (१५)
Spray-फवारा, तुषार (१५)
Spring-स्प्रिंग, स्थितिस्थापिका (१५)
Spring balance-ताणकांटा (१५), (१), (२), (३), (४)
Square-वर्ग, चौरस (१५)
Squared paper-वर्गांकित कागद (१६)
Stable-स्थिर, दृढ, स्थावर (सर्व)
Stable equilibrium-स्थिर, समतोलपणा (१५), (१)
Stability-स्थैर्य (१५)
Stage-आसन, टप्पा (१५)
Stainless steel-न गंजणारें पोलाद (१५)
Stand-आसन, बैठक (१५)
Standard-प्रमाण (१५), (१), (११), परिमण (९) आरंभिक मान, आप्तमान (१५), प्रमाणभूत (२), (५), (११)

Star, dwarf–खुजा तारा (१५)
Star–तारका, तारा (१५)
Star, giant–राक्षसी तारा (१५)
Starch–तवकील (१५)
State–स्थिति, अवस्था (सर्व)
State, change of–स्थित्यंतर (९), अवस्थांतर (१)
Statement–विधान (सर्व)
Static–स्थितिविशिष्ट (२), स्थितिजन्य (६)
Statical barometer–गुरुत्वमूलक वायुभारमापक (९)
Statics–स्थितिशास्त्र (१५), (९)
Station, receiving–ग्राहकस्थान, ग्रहणस्थान (१५)
Station, transmitting–प्रेषक-स्थान (१५)
Stationary wave–स्थिर लहरी (१५), स्थिर तरंग (१०)
Statistics–आंकडेशास्त्र, संख्याशास्त्र (१५)
Stay–ताण, धीरा (१५)
Steady–संथ (१५)
Steam–वाफ (सर्व)
Steam engine–वाफेचें इंजिन (१५) व सर्व
Steam pipe–वाफेचा नळ (१५)
Steel yard–दांडी (१५)
Stencil paper–मेणाचा कागद (१५)
Step–टप्पा, पायरी (१५)
Stereo–कायमचा ठसा (११)
Stereoscope–मूर्तादर्श, यथादर्श (१५) (४), भरीवदर्शक (११)
Still–स्थिर, स्थिरचित्र, बकपात्र (१५)
Stop–अटक, अटकाव (१५)
Stop-watch–खटक्याचें घड्याळ (सर्व)
Storage battery–सांठवण विजेरी (४), संचायक विद्युन्माला (७)
Store–सांठा (१५)
Storm–वादळ (१५)
Stove–स्टोव्ह, तेलचूल (१५)
Straight line propagation–सरळ रेषा प्रवास (१५)
Strain–दाब (१५), विकृति (२)
Strato-plane–स्ट्रॅटोप्लेन, उंचावरून उडणारें विमान (१५)
Stratus–स्तरमेघ, स्तराभ्र, थराळे मेघ (१५)

Stratosphere, स्ट्रॅटॉस्फियर, विरळवातावरण, द्वितियवात वेष्टण (१५)
Stream–प्रवाह, झोत (१५)
Stream-line–प्रवाह रेषा (१५)
Streamer–पताका (१५)
Strength–शक्ति, बळकटी (१५)
Strength of field–क्षेत्रबळ (१०)
Strength of solution–द्रावाची तीव्रता (९)
Stress–ताण (२), (३)
Stroboscopic effect–गतिमानवस्तु स्थिर असल्याचा भास होणें (१५)
Strong–बळकट, दृढ, मजबूत, जालीम (१५)
Structure of matter–वस्तुरचना (१५)
Sublimation–उडून जाणें, उडणें (१५), संप्लवन (१६)
Submarine–पाणबुडी (१५)
Subsidiary–गौण (१५)
Substance–द्रव्य (१५)
Substitution method–बदला पद्धत (२), (३)
Suction pump–वाताकर्षक पंप वायुखेंचणारा पंप (१५), वाताकर्षक पंप (९), (२) शोषक (१), पंप सोसपंप (४) निर्वातक पंप (५)
Suction stroke–शोषण टप्पा (१५)
Sulphur–गंधक (१५)
Sulphuric acid–सल्फ्युरिक आम्ल, तेजाब (१५)
Sundial–छाया यंत्र (१५), (२), (३)
Sun-spot–सूर्यावरील डाग, सूर्यकलंक (१५)
Sun-spot activity–सूर्यकलंक संख्या (१५)
Sun-spot number–सूर्यकलंक संख्या (१५)
Sun-spot period–सूर्य कलंक भ्रमण काल (१५)
Superficial–पृष्ठस्थ (१५), क्षेत्रात्मक (३) क्षेत्राचा (७)
Superposition–अधिष्ठापन, प्राच्छादन (१६)
Supersonic–श्राव्यातीत (१६)
Supplement–पुरवणी (१५)
Supply–पुरवठा (सर्व)
Support–आधार (१५)
Supporting–पूरक (१५)
Surface–पृष्ठभाग, पृष्ठ (१५)
Surface energy–केषाकर्षण शक्ति, पृष्ठाकर्षण शक्ति (१५)

Surface tension–पृष्ठावरचा ताण (१५), पृष्ठताण (१) पृष्ठभाग तन्यता, पृष्ठाकर्षण (९)
Survey–आढावा, मापणी (१५)
Susceptibility–(चुंबक) ग्रहणशक्ति (१५), चेतन क्षमता, वेदन क्षमता (१६)
Suspension, point of–टांगण्याचा बिंदु (१)
Switch–कळ, चावी, बटण, किल्ली, स्विच् (१५)
Symbol–संज्ञा, प्रतीक (१५)
Symmetrical–संमिताकार, आकारशुद्ध, सममिताकार (१६)
Synchronisation–युगपत् घटना (१५)
Synthesis–संयोग (१५)
Synthetic–कृत्रिम (१५)
Syringe–पिचकारी (१५)
System of bodies–वस्तुसघ (१०)
Systematic–पद्धतशीर (१५)

Table–तक्ता, कोष्टक, टेबल. मेज (१५)
Talkie–बोलपट (सर्व)
Tangent–स्पर्शरेषा (सर्व), स्पर्शिका (२)
Tangential–स्पर्शसदृश (१५)
Tangential velocity–अभिचलन (१५)
Tank–टांकी, हौद (१५), चिलखती लढाऊ गाडी (१५.१२)
Tap–तोटी (१५)
Tap key–थापीची कळ (११)
Taper–निमुळतेपणा (१५)
Tar–डांबर (१५)
Target–चांदमारी (१५) लक्ष्य (१५, १३). (११)
Taurus–वृषभ (१५)
Technical–तांत्रिक (१५, १३)
Technique–तंत्र (१५)
Technology–धंदेशास्त्र (१५)
Telegraph–तारायंत्र (१५)
Tenacity–चिवटपणा (२) (३) (६) (७)
Telephone–टेलिफोन, दूरध्वनि (१५) (१) (२) तारबोली (४) तीरोभजन यंत्र (७)

Telescope–दूरादर्श, दुर्बीण, दूरदर्शक (१५) (९) दूरदर्शक (१) (२) दूरदर्श (४) तीरोदर्शक (७)

Telescope, reflecting–परावर्तक दुर्बीण (९)

Televised–दूरक्षेपित (१५)

Television–दूरदर्शन (सर्व)

Temperate–समशीतोष्ण (१५)

Temperature–उष्णमान (१५) (९) (१) (३) (७) (११) तपमान (१०) (२) (४) (६) उष्णतामान (५)

Temperature scale–तपावलि (१५) उष्णमानमापनपद्धति (९)

Temperature, low–नीचोष्णमान (९)

Tempering–पाणी देणें (१५) (२) (३)

Temporary–अनित्य (२) तात्पुरता (१) (३) (५)

Tendency–प्रवृत्ति, कल (१५)

Tension–ताण (सर्व)

Term–पद (१५)

Terminal–अग्र (१५)

Terrestrial magnetism–पार्थिव चुंबन (९) (२) भूचुंबकत्व (१) (७)

Test–कसोटी (१५)

Test tube–प्रयोगनालिका (१५) परिक्षिणी (९)

Textile–वस्त्रवस्तु, वीणकाम (१५)

Theodolite–थिओडोलाईट (१५) सर्व्हेअरची दुर्बीण (११)

Theorem–प्रमेय, सिद्धांत (१५)

Theoretical–तात्विक (१५)

Theory–परिकल्पना, उपपत्ति, चिकित्सा, दर्शन, मंत्र, मीमांसा (१५)

Theory of phases–दशा नियम (९)

Thermal ionisation–उष्णताजन्य अयनीभवन (१५)

Thermodynamics–उष्मगतिशास्त्र, उष्णतागतिशास्त्र (१५) (९) उष्णयामि (१०)

Thermo electric current–उष्णता विद्युत प्रवाह (१५)

Thermo electricity–उष्णताजन्य विद्युत् (१५)

Thermometer–उष्णमापक (१५) (३) (७) उष्णमानमापक (९) (१) तापनळी (डॉक्टरचें) (१५, १३) (१) (४) तपमापक (२) (४)

Thermometer, electric–विद्युत् उष्णमानमापक (९)

Thermometer, gas–वायुयुक्त उष्णमानमापक (९)

Thermograph–सतत लेखक उष्णमानमापक (९) तापरेखाटी (४) स्वयंउष्ण मान लेखक (११)
Thermometer, maximum and minimum– महत्तम व लघुतम उष्णमानमापक (९) कमाल आणि किमान उष्णमानमापक (१)
Thermometer, wet and dry–ओलें व सुकें उष्णमानमापक (१५)
Thermo-neutrality–उष्णतानिर्गुणत्व (९)
Thermopile–उष्णताविद्युत्माला (९)
Thermos–थर्मास, निर्वात पात्र (१५) थर्मास बाटली (१) (३) उष्मधानी (४)
Thorium–थोरियम (१५) थुर (९)
Threads–आटे, सूत (१५) दोरा (३)
Tide– भरती ओहोटी (१५) –neap भांग (१५) –spring उधान (१५)
Time-lag–कालापव्यय, विलंब (१५)
Time like–कालमय (१५)
Tin–कथिल (१५-१३)
Tinfoil–कथिलाचा वर्ख (१९, १३)
Tinder–चकमक (१५)
Tissue paper–कालपत्र (१५)
Titanium–टिटॅनियम (१५)
Tone–सूर, छटा, नाद (१५) (११) छटा देणें, मृदु होणें (११)
Tone, major स्वनिका, प्रधान नाद,-minor उपस्वनिका, गौणनाद;-over उपस्वन, उपनाद,-pure शुद्धनाद,-semi अर्धस्वनिका अर्धनाद.
Tone, combination–मिश्रसूर (१५)
Tool–आयुध, हत्यार (१५)
Tooth–दांता (१५)
Toothed wheel–दांतेरी चाक (१५) (१) दांताळें (१५) दंतुरचक्र (३) (७)
Tornado–वावटळ (१५)
Torque–परिबल (४) पीळ, पीळ घालण्याची शक्ति (११)
Total reflection–व्यावर्तन (४)
Tracter–ट्रॅक्टर, यांत्रिक नांगर (१५)
Traction–ओढणें (१५)
Transfer–आलटापालट, बदली (१५)
Transference of heat–उष्णतेचें स्थलांतर (९) (१)
Transformation–घडामोड, रूपांतर, पर्यवसान (१५) (१) (९,
Transformer–विद्युत् दाब वाढविणारीं प्रतिरूपक वलयें (१५) ट्रॅन्सफॉर्मर (१) रोहित्र (२) (३)

Transformer, step down–अवरोहित्र (२) (३) स्टेप डाउन ट्रान्सफॉर्मर (१)
Transformer, step up–आरोहित्र (२) (३) स्टेप अप ट्रान्सफॉर्मर (१)
Transit–रेषासंक्रमण, क्रांतिवृत्त छेदणें (१५)
Transition–उडी (१५)
Transluscent–अर्धपारदर्शक (१६)
Transmission–क्षेपण, विक्षेपण, प्रक्षेपण, संदेशवहन (१५)
Transmitter–प्रेषक (१५) श्रोत्र (४)
Transmitting station–प्रेषकस्थान (१५) प्रेषास्थान (४)
Transmutation–रचनांतर (१५)
Transmutation of elements–किमया (१५)
Transparent–पारदर्शक (सर्व) प्रकाशसुगम (१५)
Transport–वाहतूक (१५) वहन (१६)
Transport number–वहनांक (१५,१२)
Transportation–स्थलांतर (१५)
Transversal–तिर्यक रेषा (११)
Transverse–आडवा (१५) (१) तिर्यक (१५) (९) (७)
Transverse wave–अवतरंग (१५) उभी लहर (१) (२) (३)
Travel–मार्गक्रमण, प्रवास (१५) (१)
Treatment–संस्कार (१५)
Triangle–त्रिकोण (सर्व)
Trigonometry–त्रिकोणमिती (१५)
Triode–तीन अग्रांचा दिवा (१५)
Tripod–तिकाटणें, तिपाई (१५)
Trivalent–त्रिमूल्यक (९)
Tropic–क्रांतिवृत्त (१५)
Tropic of cancer–कर्कवृत्त (१५)
Tropic of capricorn–मकरवृत्त (१५)
Tropopause–ट्रॉपॉपॉज (१५)
Troposphere–ट्रॉपॉस्फियर, प्रथमवातवेष्टण (१५)
Trough–थाळी, उथळ भांडें खोलवटा (१५) (१) खळगा (२)
Truncated–अग्रहीन (११) गुंडाकार (१६)
Tube–नळकांडें, नळी (१५)
Tube, capillary–केशनलिका (१५)
Tube-train–भुयारी रेल्वे (१५)
Tube well–पार्श्ववापी (१५)

Tuning fork-कंपशूल (१५) नादकांटा (१) नादोत्पादक कांटा (२) (३) स्वरशूल (११)
Turbine, steam-वाफचक्की (१५)
Turbine, water-पाणचक्की (१५)
Turbo alternator-टर्बो ऑल्टरनेटर (१५)
Turbulence-कालवाकालव (१५)
Turkey red-मंजिष्ठ (१५)
Turn-वेढा (१५)
Turning-कांतणें (१५)
Turning force-संभ्रामक प्रेरणा (२)
Turpentine-टर्पेन्टिन (१५)
Twilight effect-सधिकाल परिणाम (१५)
Twist-पीळ (१५)
Two stroke-दुटप्पी (१५)
Tympanum-कानांतील पडदा (१५) ढोल (११)
Type-रूप, प्रकार (१५)
Typical-वर्गदर्शी (१५)
Tyre-धांव (१५)

Ultra-microscope-अतिसूक्ष्मदर्शक (१५)
Ultra-short-लघुत्तम (१५)
Ultra-violet-अतिनील, नीलातीत, एतश, अतींद्रिय (१५) अतिनील, लोहित (९)
Umbra-छाया, छायाशंकु (१५) घनछाया, प्रछाया, सांवली (११)
Unbounded-अपार (१५)
Uncharged-विद्युत्‌रहित (१५) (९) (१) अनुच्चयी (२) निर्जागृत (३)
Undamped waves-अविनाशी लहरी (१५)
Underground railway-भुयारी रेल्वे (१५)
Underground stream-पाताळ गंगा (१५)
Undershot wheel-अध:प्रवाही चाक (९)
Undeviated-अविचलित (१५)
Undulating-उंचसखल (१५)
Undulatory theory-तरंगकल्पना (१६)
Unequal-असमान (१५)
Uneven-विषम (१५)
Unexposed-अप्रकाशित (१५)

Uniaxial-एकाक्ष (१५. १३)
Unidirectional-एकांगी, एकमार्गी (१५)
Uniform-समघात (१५) सम (३) संथ (४)
Uniformity-सुसूत्रता, नियमबद्धता (१५)
Uniform pressure-सारखा दाब (१५)
Unique-अतुल (१५) एकमात्र (११)
Unison-स्वरैक्य, स्वरमेळ, एकताल, ऐक्य (११)
Unit-एकक (१५) (१) एकधेय (१५) (२) (३) (४) (६) मूलमान, परिमाण (९) एकमाप (२) माप (५)
Unit, absolute-निरपेक्ष एकक, मौलिक एकक (१५,१३)
Unit, derived-साधित एकक (१)
United-एकवटलेलें, संयुक्त, संश्लिष्ट, एकीकृत (१५) संयोग पावलेला (९)
Universal-विश्वव्यापी (१५) सर्वगामी (९)
Univese-विश्व, जग (१५)
Unlike-विजातीय (१५) (१) असमान (३)
Unlimited-अफाट, अमर्याद (१५)
Unobservable-काल्पानिक (१५)
Unsaturated-असंपृक्त (१५)
Unstable-खिळखिळा, डळमळित (१५) अस्थिर (१०) (१) (२) (३) (६) (७) गत्वर (४)
Upright-उभा (१५)
Upthrust-वरदाब (१) उत्सारक दाब (३) उत्सरण (४)
Upward force-वर उचलून धरण्याचा जोर (१०) ऊर्ध्वमुख (जोर) (१) (३) ऊर्ध्ववर्ती (जोर) (२)
Uranium-युरेनियम (१५) वरुण (९)
Uranus-युरेनस, प्रजापति (१५)
Ursa minor-ध्रुव मत्स्य (१५)
Utility-योजकता (१५)
U-tube-यू नलिका (१५) द्विशाख नळी (१६)

Vacuum-पोकळी, शुद्धपोकळी, निर्वात-,रिक्त-(१५) निर्वात जागा, शून्याव-काश (९) पोकळी (१०) (१) (१६) रिक्त (४)
Vacuum flask-निर्वात पात्र (१५)
Vacuum measurer-वैरल्यमापक (९)
Vacuum pump-वायु खेचणारा पंप (१५)

Vacuum tube-रिक्तवायुनलिका (१५), निर्वातनळी (२), (३)
Valency-संयोगशक्ति (१५), धारणा, संयोग परिमाण (१६)
Valent, uni-एक संयोगी (१५)
Value-मूल्य, मोल (१५), किंमत (१)
Value of expectation-अपेक्षा मूल्य (१५)
Valve-पकड दरवाजा, चावी, पथदपडदा, एककल्ली दरवाजा (१५), पडदा (९), (७), व्हाल्व्ह (१०), झडप (१), (३), (४), (१६)
Valve, safety-चोरदरवाजा (१५)
Valve, slide-सरक पदडा (९)
Valve, thermionic-अल्हाद्दिनाचा दिवा (१५), झडप दिवा (१५.१३), झडप नळी (६)
Vane-पातें (१५)
Vaporizer-बाष्पक (९)
Vapour-बाष्प (१५), वाफर (४)
Vapour pressure-बाष्पदाब (१५)
Variable-कमीजास्त होणारा (१५), विकारी, विकारक्षम (११)
Variable intensity-भिन्न छटा (१५)
Variability-विविधत्व, वैविध्य (१५)
Variation-चढउतार, वैविध्य (१५), प्रमाणबद्ध बदल, विकार (१६)
Various-विविध (१५)
Varnish-रोगण, लुकण (१५)
Vega-आभिजित् (१५)
Velocity-वेग (१०), (२), (३), (४), (५), (६), गति (१)
Velocity, mean square-सर्वसाधारण गति (१०)
Velocity of propagation-प्रसारवेग (१५)
Velocity, uniform-समवेग (१०)
Velocity, varying-विषमवेग (१०)
Ventilation-हवेची हालचाल (१५), वीजन (२), (३)
Venus-शुक्र (१५)
Verify-पडताळणें (१५)
Vernier-व्हर्नियर, सरकपट्टी (१)
Vertical-लंबरूप, उर्ध्वाधर, वरखालीं (१५), (१६)
Vertical angle-उन्नतांश (१५)
Vertically-लंबरेषेंत (९)
Vertical plane-उभा तळवा (१५)

Vertical section–उभा तळवा (१५), उभा छेद (१)
Vibration–कंप, थरथरणें (१५), आंदोलन, कंपन (१५), (१०), (३), (४), (७)
Vibrational energy–कंपनशक्ति (९)
Vibration, characteristic–स्वाभाविक आंदोलन (१५)
Vibration, forced–बलानुनाद, परानुनाद (१६)
Vibration, free–स्वानुनाद, मुक्तकंपन (१६)
Vibration, natural–स्वाभाविक आंदोलन (१५)
View–वेध, दृष्टिसंधान (१५)
Virtual–परोक्ष (१५), अवास्तविक (२), भासमान (३), भ्रामक (१), (५), (७), (११)
Viscosity–चिकणाई (१५), चिकटपणा (९), (६), स्निग्धता (१६)
Viscous–चिकट (१५)
Viscous, flow–थरात्मक प्रवाह (१५)
Visibility–दृष्टिमर्यादा, दर्शनयोग (१५)
Visible–दृश्य, दृग्गोचर, दृष्टिगोचर (१५)
Vision–दर्शन, दृष्टि (१५)
Visualization–साक्षात्कार (१५)
Vocal chord–नादोत्पादक पट्टी (२), ध्वन्युत्पादक पट्टी (३), ध्वनितंतु (१)
Volatile–चंचल (१५), बाष्पभवनसुलभ (२), चपल (३)
Volcano–ज्वालामुखी (१५)
Volt–व्होल्ट (१५), (१)
Voltage–दाब, व्होल्टेज, ऊर्ज (१५), विद्युत् दाब (३)
Voltameter–विद्युत्संचयमापक (१५.१२)
Volta's pile–व्होल्टा विद्युत् राशि (९), व्होल्टा विद्युत् माला (१) व्होल्टाची चवड (१५.१२)
Voltmeter–विद्युत् दाबमापक (१५.१२)
Volume–विस्तार, परिमाण, फल, घनफळ, व्याप, आकारमान, आकार (१५) (१०), घनफळ (१), व्याप, (२), (३), (४), (५), (६), (११), आकारमान (६), (७)
Vortex–वायुवलय (१५)
Vortex ring–चक्रावर्त (९)
Vortex theory of matter–द्रव्यांचा आवर्तरचना सिद्धांत (९
Vulcanite–व्हल्कानाईट (१५)

Warp–वांकडातिकडा होणें (११), उभें सूत, उभवीण (११),
Washer–वायसर (११)
Waste–अपव्यय, नाश, वाया जाणें (१५)

Waste water-सांडपाणी (१५)
Water bath-जलतापन यंत्र (९)
Water gas-जल वायु (१५)
Water gauge-जलमापक (१५)
Water turbine-पाणचक्की (१५)
Water shed-पाणढाल (१५)
Water, heavy-जडपाणी (सर्व)
Watt-वॅट (१५)
Watt-hour-वॅट तास (१५)
Wave-लहरी, तरंग, लाट (१५), (१०), लहर (२), (३), तरंग (४)
Wave, direct-भूलहरी (१५)
Wave, electric-विद्युत् तरंग (१०)
Wave, electro-magnetic-विद्युत् चुंबक लहरी (९)
Wave, long-दीर्घतरंग (१५), लंब लहरी (१)
Wave, longitudinal-अनुतरंग, आडवी लहर (१६), आडवी लहर (१), प्रवाहाच्या मार्गक्रमणाच्या दिशेंतील कंप (१५,१२)
Wave, primary-आद्य तरंग (१५)
Wave, secondary-द्वैतियिक तरंग (१५)
Wave, translatory-स्थानांतरकारी तरंग (१५)
Wave, transverse-अवतरंग (१५), प्रवाहाच्या मार्गक्रमणांच्या दिशेशीं काटकोनांत असलेले कंप
Wave front-तरंगमुख (१५), (४), तरंग पृष्ठ (१०)
Wave group-तरंग व्यूह (१५)
Wave length-तरंगायाम, लहरीची लांबी, आयाम, लाट लांबी (१५) तरंगान्तर, आयाम (१०) लहरीची लांबी (१), (२), (३), तरंगायाम (४)
Wave system-तरंग व्यूह (१५)
Wave theory(of light)-लहरी सिद्धांत (१५), (९), तरंग कल्पना (१५), (१०), प्रकाश लहरींची उपपत्ति (९)
Waxing and waning-क्षय, वृद्धि (१५)
Weak-अशक्त, हिणकस, कोतें (१५)
Weak solution-विलीन द्राव (१५), कमजोर द्रावण (९)
Weather-हवामान (१५)
Weather cock-वायुदिग्दर्शक (९), वातदिशादर्शक (१६)
Wedge-पाचर (१५), पाचर पट्टी (१), त्रिकोण पट्टी (३)
Weight-वजन (सर्व), भार (१५), (४)
Weight factor-भारगुणक (१५)

Welding–जोडणें, झाळणें, डांख देणें (१५)
Wheel toothed–दांतेरी चाक (१५)
Wheel & axle–चाक आणि कणा (१), चक्रोपचक्र (४)
Wimshurt machine–विमशर्टचें यंत्र (१५)
Winding–वेष्टण (१५)
Wind mill–पवनचक्की (सर्व)
Wire gauze–जाळी (१५)
Wireless–बिनतारी (१५)
Work–काम, कार्य (१५), काम (१), (१०)
Work, mechanical–यांत्रिक काम (१)
Work shop–कारखाना (१५)
Wrought iron–घडीव लोखंड (१५)
Water equivalent–जलतुल्यांक (२)
Water-clock–पाणघड्याळ (३)
Water-tight–जलाभेद्य (३), पाणबंद (१५.१३)

X-ray–क्ष किरण (सर्व)
Xenon–झेनॉन (१५), झेन (९)

Yard–वार, चरण (१५)
Year, Lunar–चांद्रवर्ष (१५)
Year, solar–सौरवर्ष (१५)
Yellow line–पीतरेषा (१५)
Yellow phosphorus–पिवळा फॉस्फरस (१५)
Yield–नमणें, हार जाणें (११), उत्पन्न, निपज, परिणत द्रव्य (११)
Yoke–जोखड, जूं (११)

Zeeman effect–झीमनचा सिद्धांत (१५)
Zenith–ख स्वास्तिक (१५)
Zeppelin–झेपेलीन (१५)
Zero–शून्य (१५)
Zero, absolute–निरपेक्ष शून्य, मौलिक शून्य, केवल शून्य (१५)
Zero degree–शून्य अंश (१५)
Zeta Piscium–रेवती योगतारा (१५)
Zinc–जस्त (१५)
Zodiac–राशिचक्र (१५)